

Vahid Rzayev
Fikrət Rzayev

“ YARANIŞ ”
HAQQINDA SÖHBƏT

III HİSSƏ

BAKI-1999

“Nərgiz - R” Nəşriyyat - Poliqrafiya firması
Baş direktoru: Hidayət Musayev

“Nərgiz” nəşriyyatı
Baş redaktoru: prof. Vidadı Xəlilov.
Bədii redaktoru: Nailə Rəşid qızı.
Texniki redaktoru: Sevda Həsənbalayeva.
Korrektoru: Yeganə İmanova.

Yığılmağa verilmişdir: 10.09.2000.
Çapa imzalanmışdır: 5.10.2000.
Kağız formatı: 60 x 84, 1-16.
Həcmi: 9 çap vərəqi.
Tiraj: 600 nüsxə. Sifariş 225.

Vahid Rzayev
Fikrət Rzayev

“YARANIŞ” HAQQINDA SÖHBƏT

III HİSSƏ

Paklıqla.

Əqli Paklıqla,
Ruhi Paklıqla,
Əbədi Paklıqla.

Paklıqla.

- Ya Böyük Yaradan, Sənə və Əbədi olan Məkanına səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, Müqəddəs Ağ geyimlilərinə səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, daima Nəzərində olan kainatlarına, günəşlərinə, məkanlarına, cəm yaranışlarına səcdə edirəm.
- Sənin İşığına, Yaranış Zərrələrinə, Rəhminə, Səbrinə səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, İlkdən, Müqəddəslikdən Müqəddəs Göndərişlərinə və göndərilən Kitablarına səcdə edirəm.
- İlk Müqəddəsliyini dərk edərək Müqəddəsliyinə Qayıdan hər bəşərinə səcdə edirəm.

Paklıqla.	-	İşıqla.
Əqli Paklıqla,	-	Əqli İşıqla,
Ruhi Paklıqla,	-	Ruhi İşıqla,
Əbədi Paklıqla.	-	Əbədi İşıqla. Paklıqla.
Paklıqla.	-	İşıqla.

SÖZÖNÜ

Bu kitabın I və II hissəsində qeyd olunduğu kimi Böyük Yaradanın Özünün Mərhəmət və Lütfindən Yer üzünün bəşəriyyətinə Göndərdiyi Müqəddəs “Yaranış” Kitabı 1999-cu ilin mayında Bakıda çapdan çıxmışdır.

Kitabda Böyük Yaradan Özü və Müqəddəsləri (Mələkləri), Kainatın, günəşlərin və planetlərin, o cümlədən Yerin quruluşu, hərəkətləri haqqında insanlara bilgilər Vermişdir. Burada Kainatın və bəşəriyyətin yaranışının ilkin və sonrakı çağları, fərdlərin canlılar aləminə gəlişinin və qayıdışının məna və mahiyyəti, həyatda davranış normaları, Yer üzünə və digər yaşayış planetlərinə Göndərilənlərin (Peyğəmbərlərin) Göndəriş məqamları və bir çox digər məsələlər barəsində bəhs edilir.

Baxmayaraq ki, Böyük Yaradan Deyimlərini yazıya gətirən Vahid Rzayev Kitabın sonunda bunlardan bəzilərinə açıqlamalar da vermişdir, Onu tam dərk etməsi üçün oxucunun bir çox yeni, indiyə kimi insanlara məlum olmayan bilgilərə malik olması tələb edilir.

1998-ci ilin mart ayından etibarən Vahidin Qeydlər Dəftərlərini oxumuş və özümün marağım dairəsində, dərkياتım üçün onunla, yeri düşdükcə, geniş söhbətlər etmiş və bunların həm də elm aləminə çatdırılmasını lazım bilmişəm.

Oxucunun diqqətinə təqdim edilən bu kitabda (III hissə) əvvəlki kitablar ilə tanış olmuş bir çox oxucunun maraqlarına və suallarına müvafiq olaraq mövzular seçilmiş, söhbətlərin əsas məqsəd və məzmunu, qismən olsa da, Deyimlərin açıqlamalarına, İlahiyyat Elminin daha geniş dərkياتına və onun əsasında müasir elmlərin bir çox sahələrinin bundan sonra yeni istiqamətlərə yönəldilməsinə xidmət edir. Burada yeri gəldikcə Böyük Yaradanın “Yaranış” Kitabının və, II

hissədə olduğu kimi, son vaxtlarda da davam edən yeni Deyimlərinə də istinad edilmişdir. Mətnə mənim tərəfimdən mö'tərizələr daxilində kursivlə verilən qeyd-izahların da oxucuya müəyyən köməyinə olacağını güman edirəm.

Kitablar insanın özünü və onu əhatə edən varlıqların, bizim dünyamızın və, ümumiyyətlə, Kainatın dərkiniyyətini üçündür və yeni bir din yaymaq xarakteri daşıyır, — bunun üçün nəzərdə tutulmamışdır. Ona görə də, sitayiş etdiyi (yaxud da etmədiyi) dinindən asılı olmayaraq, nəzəri-diqqətinə təqdim edilən bu kitablar haqqında müəlliflərlə fikrini çəkinmədən, açıqca bölüşmək istəyən hər bir oxucuya əvvəlcədən təşəkkürlər edirik.

Fikrət Rzayev

BÖYÜK PARTLAYIŞ VƏ ƏBƏDİYYƏT

F.— Vaxtilə Vatikanda əvvəlcə abbat, sonra isə papa Akademiyasının prezidenti sifətilə çalışan Lemetr “Kainatın Yoxdan Yaranışı” ideyasının elmi nöqtəyi-nəzərdən tamamilə əsassız olduğunu dərk etmiş və onu “ölçüləri (*heç olmasa,*) lələ toxumu boyda olan (*maddi*) atomun böyüməsi ilə Kainatın Yarandığı” (?) ideyası ilə əvəz etməyi lazım bilmişdi.

Sonradan astrofiziklər bu ideyanı inkişaf etdirərək, yuxarıda haqqında bəhs edilən atomun böyüməsində başlanğıc sür'ətin çox böyük olduğunu və, astranmik ölçülərlə nəzərdə tutsaq, müqayisədə çox qısa bir zaman ərzində Kainatın özünün müşahidə etdiyimiz indiki mənzərəsini aldığını qəbul etmişlər. Müasir astronomiya və astrofizika elmlərində işlədilən “Böyük Partlayış” ifadəsi də məhz buradan törənmişdir. Bə'zi nəzəriyyəçilər Habbl nəzəriyyəsinə əsaslanaraq Kainatın indi də böyüməsini, sonra isə onun orta sıxlığının müəyyən böhran (kritik) bir həddə çatdıqdan sonra yenidən sıxılaraq kiçiləcəyini söyləyirlər.

(Amerika alimi E. Habbl 1929-cu ildə özünün qanununu belə şərh etmişdir ki, Kainatda Böyük Partlayışdan ilkin təkən alandan sonra qalaktikaların uçub bir-birindən aralanaraq dağılışma sür'əti onların bizim Qalaktikadan məsafəsi ilə düz mütənasiblik təşkil edir. Yə'ni: $V = Hr$, burada V — qalaktikanın sür'əti; r — məsafə; H — Habbl sabiti.

Habbl qanunu müasir kosmologiyanın əsas məhək daşlarından birisidir).

Kainatın ilkin anındakı materialının sinqulyar, yəni onun maddəsinin, demək olar ki, sonsuz sıx vəziyyətdə olduğu qəbul edilmişdir. Lakin sonradan onun sıxlığı Plank sabiti vasitəsilə təyin olunmuş və $5 \cdot 10^{93} \text{ q / sm}^3$ həddini aşmadığını qəbul etmişlər. Göründüyü kimi, bu ədəd ağılasığmaz dərəcədə böyükdür və onu təsəvvür etmək çox da asan deyil. Məsələn, maddənin atomu nüvəsinin sıxlığı 10^{14} q / sm^3 , yə'ni o bir kub santimetrlik həcmdə 100 million ton ağırlığına malik olduğu halda, Plank sabitində göstərilən sıxlıq bundan 10^{80} (*yə'ni, kağız üzərində 1 rəqəmindən sonra 80 sıfır yazmaq lazımdır*) dəfə çoxdur. Halbuki, astrofiziklərin hesablamalarına görə indiki Kainat maddəsinin orta sıxlığı təxminən $3 \cdot 10^{-31} \text{ q / sm}^3$ -dur. Bu kəmiyyət onun böhran sıxlığından ($10^{-29} \text{ q / sm}^3$) on dəfələrlə azdır. Bundan başqa, astrofiziklər Kainatın maddəsinin belə bir ilkin sinqulyar halında onun temperaturunun 10^{32} K olduğunu söyləyirlər.

Doğrusu, astrofizikanın son nailiyyətləri ilə tanış olduqca, bu sahədə çalışan insanların elm yolundakı fədakarlıqlarına heyran ola bilmirsən. Axı, onlar fizika elminin son nailiyyətlərinə əsaslanaraq yaşadığımız bu aləmlərin necə yaranmasını, insanın nələrə qadir olduğunu dərk etmək istəyirlər. Lakin bugünkü kosmologiya bir çox suallara cavab tapa bilmir. Məsələn, Kainatın yuxarıda göstərilən atomu haradan gəlmiş, onu nə yaratmış və ya genişlənməsindən qabaq nələr olmuşdu? Kainat maddəsinin sinqulyar vəziyyətə salan hansı səbəb və qüvvələr olmuşdu? Əgər, Böyük Yaradanın İştirakı olmadan (*müasir elmlərin alimlərinin çox böyük əksəriyyəti Böyük Yaradan Elminin uyğun mə'lumatlarının, bilgilərinin onlara mə'lum*

olmamağı üzündən, ateist, “materialist” mövqedə dayanırlar və, beləliklə də, elmdə böyük səhvlərə yol verərək, gerçəklikdən, reallıqdan uzaqlaşırırlar; nəticədə, böyük qüvvə və vəsaitlərin sərfinə baxmayaraq, az səmərəli elmlər meydana çıxır) belə qüvvələr və səbəblər varmısa, deməli, Kainatdan qabaq Kainat var idi? Doğrudanmı Kainat gələcəkdə yenidən sıxılıb sinqulyar hala gələcək və bunun əsas səbəbi böhran sıxlığının qiymətini olacaq? Bu və ya digər sualların cavabsızlığı astrofiziklərin özlərini də mə'yus edir. Onu da deyim ki, söhbətlərimizin birində astrofizika sahəsində alim olan bir yoldaşdan eşitdim ki, “ilkin” deyilən o atom maddilikdən tam uzaq olmuş, yalnız və yalnız enerjidən ibarət imiş. Mən hər hansı fiziki qüvvənin və ya buna müvafiq də enerjinin maddi tətbiq nöqtəsinin olmadığı halda necə meydana gələ biləcəyini sual etdikdə, o, e'tiraf etmişdi ki, biz enerjinin və ya sahənin özlərinin nədən ibarət olduğunu hələ axıradək dərk edə bilməmişik. İş, gör, hansı həddə gəlib çatıb ki, insanların bir qismi Yaradıcının, Yaradanın yalnız və yalnız yaradıcı qüvvədən, yə'ni, beləliklə də, son ucda, mahiyyətə enerjidən ibarət olduğunu fikirləşirlər. Kosmoloqların arxalandığı yalnız və yalnız özlüyündə həm də poeziyaya oxşar gözəlliklərlə dolu olan və qələmin işləyib yaratdığıca, yaradan mürəkkəb hesablamalar aləmidir. Ancaq mən deyərdim ki, astronomiya və şö'bələri (*astrometriya, göy mexanikası, ulduz astronomiyası, astrofizika, kosmoqoniya, kosmolojiya*) üzrə işləyən mütəxəsislər elm adı altında yeni bir “cahilliyyə əsrinin” yaranmasında o qədər də günah sahibi deyillər. Ona görə ki, onların arxalandığı fizika elminin, atom fizikasının, ya da ki, kvant mexanikasının özü bərbad vəziyyətdədir. Fiziklər hələ də varlığın, o cümlədən, materiyanın, maddənin ən kiçik hissəcikləri olan atomların və onların ünsürlərinin (*leptonların, adronların və onların kvarklarının və s. müxtəlif zərrəciklərin*) nədən təşkil olunduğunu bilmirlər, nə cür quruluşa malik olduqlarını, necə hərəkət etdiklərini, nə üçün müxtəlif hissəciklərin gah virtual, gah da real formalara keçdiklərini və s. bu və ya digər hadisənin baş verməsinin əsl səbəblərini tapa bilmirlər və ya məsələləri axıradək tədqiq edib qurtarmayıblar.

Hazırkı fizika elminə pramateriyanın modeli mə'lum deyil. Heç də təsadüfi deyil ki, sabiq SSRİ Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü L. Okun yaxın keçmişdə bu qədər atom ünsürləri üzrə “yarmarka bolluğunun” mövcud olduğunu, lakin həqiqi elementarlığın nədən ibarət olduğunu müasir insana bəlli olmadığını dərin təəssüflərlə söyləyir. Bundan başqa işığın, istiliyin əsl təbiətləri hələ də lazımı səviyyədə öyrənilə bilməyib. Ehtimal edirlər ki, qravitasianı “qraviton” deyilən zərrəciklər yaradır. Bu qravitonlar təcrübədə doğrudan da özlərini büruzə verib göstərirlərmə, və ya, başqa sözlə desək, onlar gerçək aləmdə bir varlıq kimi mövcuddurlarmı? Bu cür sualların müsbət cavabını deməkdən ötrü fiziklər çox da könüllü surətdə söhbətə qoşulmağa hazır deyillər, çünki, mən bilən, hələ də onların bəhs etdikləri qravitonları əyani olaraq cihazlarla, təcrübələrdə müşahidə edə bilməyiblər.

Ona görə də, hesab edirəm ki, astronomiyanın və fizikanın inkişafına yeni təkan indiki anda yalnız Böyük Yaradanın Özünün Verdiyi Bilgilər ola bilər. Axı, Onun Özü Kainatdan da əvvəl Var idi və Kainatın, materiyanın, zamanın, daha doğrusu, müddətlərin Yaranış prosesində necə yarandığını, necə baş verdiyini Yaradıcının Özündən də da yaxşı bilən kim ola bilər?

V.— Astrofizikləri sən o qədər də günahkar bilmə; çünki, cari dinlərin kitablarında onların elminə dair doğrudan da mə'lumatlar, bilgilər yoxdur.

İndi qulaq as ki, Böyük Yaradanın Özünün belə bir Deyimi var:

“Bu kainatların, Yaranışın İlki var, Sonu yoxdur, İlki var. İlki İlkdir, Böyük Yaradandan yaranışdır, İlki var”.

Böyük Yaradan İlki olduğu kimi, İlk Yaranış Anını Göstərdi və Dedi:

“Yaranışın Anıdır, kainatların yaranması Anıdır. Sıx, boz məkanlar arasına İşığımı Caldım, İşığımı Səpdim. İşığımdan, İşığımın Qədərindən o məkanlar parçalandı, böyük səsle parçalandı. Hər parça bir oldu, hər biri məkan oldu”.

Burada “İşığımı Saldım” Deyimi — yə’ni, “İşiq Etdim” anlamındadır, amma “İşığımı Səpdim”, yə’ni İşığını iki (*sağ və sol*) tərəfə Səpdiyindən yaranan Kainat öz yaranışının İlk Anından uzununa kəsiyi oval olan Ellipsoid formasını aldı.

İlkdən bu Kainat var idimi? — Yox; bu Kainatın indiki halı belə deyildi. Bunun yerində İlkdən iri həcmli kütlələr var idi. Bir-birinə çox sıx, tünd boz rəngli kütlələr idi. Onların varlıqları Bozluqda olub, boz rənglə əhatəli idi. Bu boz rəng onların əbədiyyət əlaməti rəngi idi. O Bozluq isə qara ilə, qaranlıqla əhatəli idi. O qaranın, qaranlığın varlığı əbədi olsa da, yaradıcı xüsusiyyətinə malik deyildi. Təbii ki, Kainat yaranmamışdan əvvəl hərəkətsizlik olduğundan, zaman, vaxt, müddət və ya hadisələrin ayrı-ayrı anları haqqında da söhbət etmək olmaz.

Dedik ki, Yaradan Kainatın Yaranması Anında həmin o sıx, boz məkanlar arasına Özünün Ağ Nur İşığını Saldı və bu sıx məkanlar çox sür’ətlə İşıqlandı. O İşıqlanmalardan o məkanlar böyük səslə parçalandı. Yə’ni, Böyük Partlayış baş verdi.

“Yaradan İşığı” dedikdə, bu, Yaradanın Nurudur. Bu Nurun Özü bir saçımdır. Ağ İşıq, Nur saçımı o qədər zərrəlidir ki, bu saçıma “Nur saçımı” demək daha da uyğun olardı. Buna analoq kimi Günəşdən saçılan işıq qədərini göstərmək olar. Yaradanın da Ətrafında, Ətrafından arası kəsilmədən, mütəmadi saçılan o İşıq zərrələri axımı Nur-nur, pay-pay, kvant-kvantlardır. Həm də Özü işığın İlkidir ki, Ətrafı da ağ, təlatümsüz və sevinclə yayılan işıqdır, işıqlıdır. O Nur Ellipsoidin yuxarı hissəsində Olan Böyük Yaradan Məkanı sərhədlərindən uzaqlaşdıqca çox kiçik zərrələr halına keçir. Bu zərrələr Yaranışın ilk özlüyü olmaqla Yaranışı yaratmağa xidmətçidirlər. Bu zərrələr axımına daha başqa bir bənzəyişi müqayisə etməkdən ötrü misal çəksək, deyərəm ki, qışda, Günəşli gündə, lakin bərk şaxtalı havada hərəkətdə olan buzlaşmış su danəciklərinin gözəlliklərlə dolu parıltılarını yadına sal. Bu parıltılar Kainatdakı Ağ İşıq zərrələrin parıltılarına yaxın kimidir, bir qədər oxşardır.

O zərrə Payı yaranışa xidmət etməklə heç də tükənmir, yə’ni onun vasitəsilə varlıq yaranır, onunla tə’min olunur, lakin bu varlıq onu bircolluq ”udub tükətmir”. Misal üçün, o zərrələr insanın varlığında, bütöv anatomiyasında, bütün üzvlərində də vardır, fəaliyyət göstərilir. Lakin bu zərrələrdən bu insan varlığının ətrafında olan digər cismlərdə, digər varlıqlarda da olduğundan və onlarla həmahəng hərəkətlərdə olduğundan, tükənə bilmir. Tükəndikdə isə o ətraf mühitdəki zərrələr o insan varlığının zərrələrinin normal axını, fəaliyyəti üçün sanki köməyinə gəlirlər. Əks halda həmin insan varlığı, onun anatomiyası, üzvləri teliklə çürüyüb tökülməyə başladılar. Cəm görə bildiklərinin və görə bilmədiklərinin bir varlıq kimi mövcudiyyəti o zərrələr Payının hesabınadır və onun içərisində, əhatəsində olmaqla, Yaradanın özünə bağlıdır. Başlanğıc Odur, hifz edən Odur. Qidamızın özü də həmin zərrələrin toplusları halı olduğundan, onların hesabınadır. Odur ki, “Zərrə zərrə ilə bir hərəkətdə” Deyimi həmişə varlıqlarda özünü göstərmiş olur.

İlk İşıqlanma ilə bir mərkəzdən başlayan İşıq sağ və sol tərəflərə böyük sür’ətlə yayılmağa başladı. O yayılma ilə də Partlayış iki yan tərəfə istiqamət almışdı. Sağ və sol tərəflərə Partlayış bu Kainatın İlkdən indiki kimi uzununa kəsiyi (*qovun, gavalı, yumurta kimi*) oval olan ellipsoid formasını verdi. O Partlayışdan ilk məkanların özündən toz halında dumanlıqlar və bir sıra qalıq tikələr əmələ gəldi. O qalıqlar (komet və asteroidlər) bir xaos şəklində deyil, ardıcılıqlara malik və bir-biri ilə bağlılıqda oldular, sonradan isə mütəşəkkil hərəkətlər üçün ilkin düzülüşləri aldılar.

Partlayış Anından e’tibarən nisbətən böyük məkanların nüvələri İşıq paylı oldu. Həm də Yaranışın İlk Anından Yaradan Öz Nur Payından bu aləmləri Yaratdığından Kainat varlıqlarının İşıq Payı İlk və Əbədi oldu.

Yaradan İlk Andan Öz Nur İşığını məkanlar arasına Saldı. Mahiyyəti e’tibarilə bu, çox incə bir prosesdir. O məkanların cəm kütləsi İşıqlandı və (mərkəzlərində nüvələr yaranmadan) İşıq

toplumuna gəldi. Cəmlənmiş İşıq toplumu o məkanların varlığından qaranı azad etdi, uzaq etdi. O kütlələr təmizlənərək, bir bozluq həddinə, bu cür Əbədi mövcud olacaq halına gəldi. Deməli, İşıq toplumu o məkanlar varlığında qaralığı uzaq etdi ki, o ilk qaralıq seyrəkləşdi, bozararaq o qaranı əvəz etdi. Çoxsaylı məkanların kütlələri bir Nur İşığı ilə İşıqlı oldu. Hər iri məkanın kütləsi özünün İşıqlanması yolu ilə Cəm indiki bu Kainat İşıq toplumunun “sahibi” oldu. O İşıq toplumu bir Mərkəzdən, Yaradanın Nur Qədrinin tam gücündən, Bir Toplumdan Partlayışa gəldi. Bu Partlayış gücündən Yaradanın Ayırdığı İşıq qədəri tükənmədi və bu İşıq qədəri bir yerdə dayanmadı.

Partlayışdan böyük-böyük həcmli, iri məkanlar tikələndi; hər bir tikənin özlüyü İşıqda olduğundan, o İşıq toplumu bir Mərkəzdə cəm oldu. Hər məkanın, hər bir planetin mərkəzində olmaqla bərabər Yaradanın o İşığı ilə bir bağlılıqda oldu. Hər məkanın kütləsindən asılı olaraq, nüvəsinin İşıq qədəri təyinləndi.

Partlayışın gücündən istilik alındı. İstilik xakı (tünd şabalıdı) rəngi qədərində özünü göstərdi.

Beləliklə, İlki Nur İşığı ilə olan hər məkan mərkəzi Ağ İşıqla, kütləsi bozluq zərrələri ilə bozluqla, bu kütlə arasında isə xakı zərrələrin özlərinin cəm birlikdə təzahürü yarandı.

O Partlayış Anında o İşıq Partlayışının özlüyündə (spektral) rənglər qədəri yarandı. Onun toplum halı yaz mövsümündə yağışlar yağan zaman “göy qurşağı” deyilən rənglərin təzahür toplumu kimidir. Amma bu göy qurşağında heç də üç əsas rənglə kifayətlənmək olmaz.

O Partlayış Anında o İşığın toplum halından artıq İşıq qədəri bir zərrə halında hərəkətdə oldu. Artığı isə heç də itmədi. O zərrə qədrələri Yaradanla kainatların hüduqları qədəri arasında hərəkətdə, Yaradanla yaranmış arasında hərəkətdə, Yaradanla yaranmış arasında Vəhdət Bağlılığında İlk oldu.

Partlayışdan dağıntı, o dağıntıdan səpələnmə baş verdi. O səpələnmədən sonra ilk planetlər (*o cümlədən, insanların “ulduz” adlandırdıqları*) öz yerlərində müəyyən bir Simmetriya ilə və biri-biri arasında bağlılıqla bir vəhdətlik təşkil etdilər. Hər bir planet o ilk İşığın təzahür qədərini təmsilçisi olmaq e’tibarilə kürrə formasını saxladı.

İndi, qardaş, özün görürsən ki, Yaradanın Göstərüb Dediği, Təsvir Etdiyi Kainatın Böyük Partlayış Hadisəsi ilə astrofiziklərin güman etdikləri “Böyük Partlayış” prosesi arasında nə qədər də ayrılıqlar, fərqlər var.

Partlayış Anından sonra Yaradan Kainatın hüduqlarının qədərinə və bu hüduqlar daxilində planetlərin hər birinin öz yerində yerbəyer məkanlaşmasına, cəm Kainat formasına, Ellipsoid daxilinə Baxıb “Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır” Deyib Səsləndi. Buna qədər, yə’ni Yaranış Anından artıq 3 müddət keçmişdi. Bu “Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır” Deyilən An dördüncü müddətə təsadüf etdiyindən, bu dördüncü müddəti göstərən “dörd” rəqəmi bütün Kainatda müqəddəs rəqəm kimi qaldı, müqəddəs sayıldı.

İlkdən, Partlayış Anından Kainat daxilində istiliklər, özü də, ani olaraq, bir anda baş verdi; yə’ni, Partlayış isti ilə müşahidə olundu. Hər bir Yaranış varlığı bu isti qədərində, buna müvafiq Yaranış qədəri aldı. Bununla da hər bir yaranışın özlüyünə, özünəməxsus müqəddəs rəng qədrələri çatdı. Amma o Başlanğıcdan cəm yaranmış varlıqlar üç əsas yaradıcılıq (*funksional*) çalarının özü ilə bir Bağlılıqdadır.

F.— Böyük Partlayışdan alınan ilkin istiliyin temperaturu astrofiziklərin hesabladığı 10^{32} K qədər idi mi?

V.— Yox. Bu temperatur müqayisəedilməz dərəcədə, çox-çox aşağı həddə idi və 2 — 3 min K-dən yüksək ola bilməzdi.

F.— Sənə onu deyim ki, XX əsrin əvvəllərinə qədər elmdə Nyütonun qəbul edib təsvir etdiyi sonsuz ölçülərə malik, daimi və stasionar, yə’ni, sərhədlərini dəyişməyən Kainat anlayışı mövcud idi.

1916-cı ildə A. Eynşteyn özünün “Ümumi nisbilik nəzəriyyəsi” (ÜNN) işini çap etdirmiş və onda həm də məşhur tənliliklərini də vermişdi. ÜNN dördölçülü fəzadan bəhs edir ki, bu ölçülərdən birisi zamandır, qalan 3 ölçü isə cismnin öz ölçülərini göstərir. Biz insanlar üçölçülü sistemi asanca təsəvvür edə bilirik; məsələn, kub, parallelopiped, kürə, piramida və b. k. həndəsi cisimlər. Dördölçülü fəzanın isə nə cür olduğunu əyani təsəvvür edə bilmirik.

Sonralar riyaziyyatçı A. Fridman A. Eynşteyn tənliliklərini (*aydındır ki, əvvəlcədən verilmiş müəyyən riyazi şərtlər və sərhədlər daxilində*) həll etmiş və o nəticəyə gəlmişdi ki, bizim Kainat, Nütonun dediklərindən fərqli olaraq, qapalıdır, stasionar deyil, sərhədləri fasiləsiz olaraq böyüyüb genişlənərək, dəyişilir. Bu cür Kainat modelinə “Fridman Kainatı” adı verilmişdi. Daha sonralar (1929-cu il) yuxarıda bəhs edilən E. Habbl qanunu meydana çıxdıqda “Fridman Kainatı” modelinin düzgün qəbul olunduğunu özlərində yə’qin etmişlər.

Sözümün canı orasındadır ki, səndən soruşum: sənə Kainat stasionardır mı? Yə’ni onun sərhədləri dəyişilirmi, ölçüləri indiki anda da böyüyür mü, ya yox?

V.— Kainatın sərhədləri dəyişilmir. İlkdən hansı ölçüləri almışsa, o ölçülər dəyişilməzdir.

Ümumiyyətcə, siz dediyiniz Kainat materiyasının sinqulyar halını, “plank epoxası”nı Kainat heç bir zaman keçirməyib, çünki, onun Yaranışı tamamilə ayrı cür proseslərlə başa gəlib.

Eynşteynin ÜNN-də isə o səhvə yol verilib ki, Kainatda baş verən hər məhəlli hadisə, proses üçün qəbul edilməli olan müddət əvəzinə ümumi Kainat üçün ümumi bir zaman ölçüsü qəbul edilib. Əgər fikir versən, dolayısı yolla bu məsələ onun öz işindən də üzə çıxır, özünü göstərir.

E. Habbl nəzəriyyəsinə gəldikdə isə, o da bütöv Kainat üçün yox, məhəlli hadisələr üçün doğrudur. Təsəvvür et ki, hər hansı qapalı bir stadion içərisində idmançılar, məsələn futbolçular, müxtəlif istiqamətlərdə qaçıb hərəkət edirlər. Bu, o demək deyil ki, onların bu hərəkətindən stadion divarları hər hansı oyunçuya nisbətən yerini dəyişir, stadion isə böyüyür.

Bundan başqa, lap çox uzaqda olan ulduzların, ulduz topalarının öz işıqlıq sahələrinin və işıqlıq gücünün öz müəyyənlanmış sərhədləri daxilində olduğundan, onlar bizə qırmızı görünürlər və ya heç görünmürlər. Bu isə, heç də onların bizdən uzaqlaşmağına dəlalət vermir.

F.— (*Deməli, Vahidin bu dediklərinə əsasən, Q. Olbersin (1758 — 1840) irəli sürdüyü göy şferinin radiusundan asılı olmayaraq işıqla parlaqlığı məsələsinin praktik əsası yoxdur, yə’ni “Olbers paradoksu” öz-özünə aradan qalxmış olur*).

Bəs, Vahid, İlkdən varlıq üçün ayrılan İlk müqəddəs yaranış çaları nədən ibarətdir?

V.— O İlk Yaranış çalarının özlüyü bozluqla (*əbədiyyət rəngi*), Ağlıqla (*Yaradanın yaranışa ayırdığı yaranış Işığının rəngi, yə’ni Onun Nur Işığından Pay*) və xakı (*qırmızı ilə qəhvəyi rənglər arasında olan bir rəng çalarına malikdir; Böyük Partlayış anında ayrılan istiliyin funksional təmsilçisi*) ilə oldu. Bunlar müqəddəs bağlılığın ilkin üç əsas komponentini təşkil edir.

Dedik ki, İlk Partlayış Anında iki yana yayılma qədərini (*məsafəsinin*) hər biri üç müddətə olduğundan, Kainatın Yaranma müddəti altı müddətə başa gəldi və o, görünüşcə ellipsoid formasını aldı.

F.— Buradaca onu deyim ki, Böyük Yaradanın “Yaranış” Kitabının XII bölməsinin:

“5. Işıqla Işıqlandırdım, — kainatlar Işıqlandı. Işığımın Qədəri iki səmtə, hər tərəfi — üç müddətə, iki tərəfi üç müddətə Işıqlandı. Kainatlar Altı müddətə Yarandı” Deyiminə əsasən Yaranmış Kainatın ölçülərinin Onun ilkin Işıq Səpimi sahəsinin (*zonasının*) həcminə nisbətən neçə dəfə böyüdüyünü aşağıdakı kimi hesablamışam:

$$n = V_e / V_k ;$$

burada n — həcmnin böyümə əmsalı;

V_e — Ellipsoidin (*indiki Kainatın*) həcmi,

$$V_e = 4 \pi abc / 3$$

a, b, c — Ellipsoidin yarımoxları, (b = c);

V_k — İlkın İşıq kürrəsinin həcmi,

$$V_k = 4 \pi r^3 / 3$$

r — İlkın İşıq kürrəsinin radiusu.

Böyük Yaradan Deyiminin şərtinə görə: a = 3 r ; b = c = 1,5 r olduğundan, n = 6,75 hesablamaq olar. Başqa sözlə desək, Kainat özünün təyinatını alarkən, protokainat həcmi, nəzəri olaraq, 6,75 dəfə böyütmüşdü.

Buradan belə çıxır ki, astofiziklərin təsəvvür etdikləri kimi Kainat az qala nəhayətsiz dərəcədə deyil, cəmi 6 – 7 dəfə öz həcmi böyütmüşdü.

V.— Amma burada deyiləsi çox vacib bir hal var. O hal ondan ibarətdir ki, Partlayışdan kainatların, kainatlarda məkanların (*elmin indiki anlamı ilə ulduz və planetlərin*) yaranması və öz yerlərində (*orbitlərində*) məkanlaşması üçün, göstərdik ki, Böyük Yaradan Öz Nurunu Səpdi. Hər bir planeti yaradıb bərqərar etdikdən sonra və kainatların bir hədudu olduğundan, Nur, İşıq öz yayım qədərindən artıq Səpələnmədi. O Anda hər bir yaranmış göy cismi (*ulduz, planet, dumanlıqlar və s.*) öz kütləsinə mütənasib İşıq payı aldıqdan sonra artıq Nur, İşıq qədərini Mərkəzə, Yaradanın Özünə əks elətdirib qayıtardı.

Yaradanın Özü o qayıdan Nur, İşıq zərrələrini təkrarən Özündə Toplamadı. Əgər Toplamış Olsaydı, onda Yaradanın Nur Qədəri Özündə qeyri-mütənasib çox olar və Yaranışla Özü arasında Bağlılıq, Vəhdət Ardıcılığı Əbədi olaraq deyil, yalnız bircə dəfəyə olmuş olardı. Belə hal olmuş olsa idi, Yaradan dördüncü Anda (*artıq üç Müddət, üç həlledici An keçmişdi*) “Yaratdım, Yaratdım, Yaratdım” Demiş Olardı. Amma, yadına salıram ki, Yaradan “Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır” Demişdi, yə’ni, Yaranış həmişə, mütəmadi davam edən Olacaqmış ki, nəticəsi də biz insanların gözünün önündədir. Böyük Yaradan hər bir göy cisminə əks olunan İşıq, Nur qədərini Özündə yox, Ətrafında Bərqərar Etdi.

İlkin Prosesdən sonra mütəmadi və Əbədi Proses başlandı, yə’ni, sonrakı Yaradıcılığa ayrılan hər bir İşıq Payı Böyük Yaradanın Özündən və Ətrafında toplum halında olan Müqəddəs Ağ İşıq Qədərindən bütün yaranmışlar arasında Bağlılıq qədəri almalı imiş.

Əks olunub qayıdan və Ellipsoidin yuxarı hissəsində toplum halına gəlmiş İşıq Qədəri (“*Yaranış*” *Kitabında göstərilən sxematik şəkildə ağ haldadır*) Yaradanın Öz Müqəddəs Məkanını (*Ərşi-Ə’lanı*) təşkil etdi. Yaradanın Məkanı Əbədi Sükunətdə olan Ağ İşıq toplumudur. Ona qıraqdan heç nə heç bir qüvvə vasitəsi ilə tə’sir edə bilməz. Bu barədə Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabının I bölməsində Deyir:

“31. Paklıqladır, Pakdır Məkanım, ağıqlıqda — Ağdır Məkanım, Ağ İşıqla Paylıdır hər məkanım”.

V bölmədə isə:

“24. Məkanım Mərkəzdir, cəm hərəkətlərə Mərkəzdir; hərəkətlər — Mənimlə, Vəhdətimlə, Mənimlə.

28. Mənim Öz Məkanım — Əbədiyə Əbədi Məkanım; hər yaranış — öz məkanında, hər məkan — öz məkanında.

30. Məkanım Ağdır, Ağıqlıqdır, Ağdır; kainatların quruluşunda — Mərkəzindədir quruluşunda (*Ovalın, Ellipsoidin yuxarı hissəsi, uzununa*). Ağ İşıq Yaradanladır, Yaranışdan Yaradanladır.

33. Yaranışdan İlkdəndir, kainatların quruluşu İlkdəndir. Kainatlar Ovalladır, Ovaldadır, Ovalladır. Oval bir quruluş, — hərəkətlərə bir quruluş. Oval quruluşdadır, İşıqlar — daxilindədir, quruluşdadır, Zərrələr axımı hərəkətində, quruluşundadır. (*Kainat ellipsoid formasındadır; o, yumurta forması ilə eynilikdədir. Hazırkı elm Böyük Yaradanın «oval» Deyimli sözünü «ellipsoid» adlandırır*).

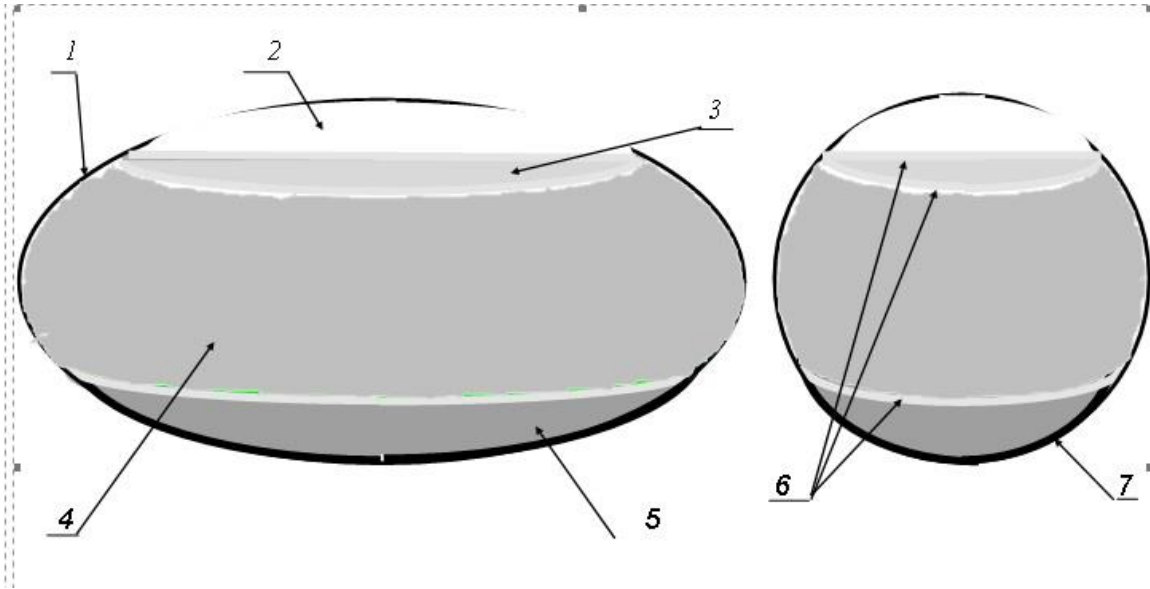
107. Kainatlara qalxacaq bəşər, Böyük Yaradan Məkanına dəmirdə çatmayacaq bəşər”.

Axırıncı Deyim ona işarədir ki, istənilən fiziki parametrlərə malik hər hansı cisim, hər hansı materiya Böyük Yaradanın Məkanına baş alıb gedə bilməz, buna cəhd onun özünün, hər hansı formada olmuş olsa da, ya büt-bütün məhvinə, ya da bir varlıq kimi Oradan uzaqlaşdırılmasına səbəb olar. Buna görə də Ərşi-Ə'ləyə Me'rac etmək heç bir vəchlə maddi bədənə mümkün ola bilməz. Me'rac yalnız Böyük Yaradan Vəhdətində, Onunla Bağlılıqda və yalnız və yalnız zəkada mümkündür.

Beləliklə, o Partlayış Anından Kainatın hüdudları daxilində İlk Yaradıcılığa köməkçi rənglər və Vəhdət Bağlılığının Əbədi Ardıcılığı başladı.

Kainatdakı Müqəddəs Işıq çalarlarının zonalar üzrə paylanması sxemi şəkil 1-də verilmişdir.

Dedik ki, Kainatın konturunu, sərhədliliyi Ellipsoid səthi (1) təşkil edir və Yaradan Məkanı Ağlıqladır (2). O, Əvvəldir. Yaradanın Yaranışa Ayıracağı isə İlk Işıq Payıdır, Müqəddəs Paydır.

Şəkil 1. Kainatdakı Müqəddəs Işıq çalarlarının paylanması sxemi

(iki proyeksiyada; miqyas gözlənilməmişdir)

1) Kainatın sərhədliliyi (Ellipsoidin) konturu (nazik, boz çalarda); 2) Müqəddəs Ağlıq; 3) Açıq göy (mavi) çalarlı zona; 4) Yaşıl çalarlı zona; 5) Tünd qırmızı (gilənari) çalarlı zona; 6) Nazik boz zolaqlı aralıq qatlar; 7) Qara zolaqlı aralıq qat (yalnız qırmızı çalarlı zonadan aşağı sahədə)

Böyük Yaradanın Məkanının Ağlıq sərhəddindən sonra ensiz göylük (Müqəddəs Zərrələr olan Ağlıqla bağlılıqda olan açıq göy rəng) zonası (3) var. Onu deyim ki, bu açıq göy (mavi) rəng sakitliyin, təlatümsüzlüyün, bir rahatlıq axımının əvvəli olduğundan bu zona funksional olaraq axımın sonrakı proseslərinə bir bağlılıq zonasıdır. Göylüyün hüdudu qurtardığı yerdə isə arada çox nazik bozluqla qarışıq bir ağ zolaq, kontur var. Bundan sonra yaşıl çalarlı zona (4) başlayır.

O yaşıl rəngli zona cəmi yaranacaq Yaranış üçün bir yaradıcı mühiti, lazımı şəraiti təmin edir.

Yaşillıq sərhədliliyi qurtardıqdan sonra yenə də nazik Ağlıq və o Ağlıqda bozluq (əbədilik) var. Ondən sonra isə tünd qırmızılıq (gilənari rəng) zonası (5) başlayır. O tünd qırmızılıq bir proses yaddaşdır. Bu proses ətrafdakı axın hərəkətində olan maddənin bir topluma gəlməsinin qarşısını alır və onun yenidən hissələrə ayrılıb ümumi axıma qoşulması üçündür.

Tünd qırmızılıqdan sonra yenə də Ağ zolaq (6) var ki, Bozluqla sərhədlilik təşkil edir. Bu konturun sonluğu Qara ilə başlayır. O Qara kontur (7) böyük deyil və Kainatın quruluşunda

Yaranışın İlk Anının qara ilə, qaranlıqdan başlaması yaddaşdır.

Dediyimiz o Müqəddəs rənglər heç də biri-biri arasında özü üçün avtonom bir kontur, sərhədlilik deyil. Proses İlkdən, yə'ni Yaradanın Öz Məkanından başladığından, təkrarən yenə də çox sabit hərəkətlə Yaradan Məkanı arasında daima əlaqəli baş verir və Onunla Vəhdət Bağlılığındadır.

Tünd Qaralıq tünd qırmızıda olan Ağ İşıq zərrələrini uda bilmir, yoxsa o, tünd qırmızılıqda olan yaradıcı Ağ İşıq zərrələrini sərf edib qurtara bilərdi.

Dövri Yaranış prosesi həmişə baş verərək mövcud olduğundan, tünd qırmızılıqda olan boz zərrələr və xakı (şabalıdı) çalarlı zərrələr yaşıllıq mühitinə qayıdır. Yaşıllıq mühitinə sərf edilmiş hər bir zərrə ilə birləşib axın halında göylüyə tərəf istiqamətlənir. Göylükdən bir toplum halında Yaranışın Ağ İşıq Məkanına qalxıb, orada toplanmış bozluğu, xakılığı Yaradan Məkanına, Yaradan Ətrafına qovuşdurur.

Yaradandan, Yaradan Məkanından yenə də Ağ zərrələr axımı göylüyə, oradan yaşıllığa, yaşıllıqdan tünd qırmızılığa, tünd qırmızılıqdan isə yenə də əksinə, Yaradan Məkanına tərəf çox sabit, sakit, rəvan bir hərəkət edir. Bu, İlkəndir və İlkdən olduğu kimi Əbədidir və dövrəvi bir hərəkət prosesidir.

Bununla İlkdən hər bir yaranış prosesində cəm yaranmışlar heç bir maddə, heç bir varlıq itirmir, itmir, yalnız bir varlıq qədərindən digər varlıq qədrinə daxil olur.

Ağ İşıq zərrələri cəm Kainatda hər bir varlığın özü ilə və ondan kənarda hərəkətdədir. Bu zərrələr hərəkəti İşıq axımını bir bərabərdə, həmişə sabit saxlamadadır.

O Böyük Partlayış dağıdıcılığa xidmət deyildi, iri məkanların yeni, Yaradanın İşıq toplumu ilə birliyi və bu İşıq axımının təşəkkül tapmasının nəticəsi idi.

Amma Partlayışdan çox güclü səs dalğası və o sahədə böyük silkələnmə də yaranmışdı.

Partlayış nəticəsində İlkdən İşıq və isti öz qədərində yayıldı. Öz sərhədliliyi xəttindən isə dövrəvi proses onda baş verdi ki, Yaradanın Özünə bir də qayıtdı, yə'ni, Yaranışın, Vəhdətin, Kainatın İlk Qanunu özünü gerçəklikdə, “həyatda” təsdiq edirdi.

İlkin İşığa, Yaradanın Özünə qayıtma onunla bağlı idi ki, hər bir məkanlaşmış planet (və *ulduzlar*) heç də özü avtonom ola bilməzdi, özü üçün ayrıca, tək bir varlıq kimi yox, daima birlikdə, bir vəhdətdə, bir Simmetriyada olmalı idi, Bir Böyük Yaradanın Özünə Bağlılığı, yə'ni, **“Mən Varam, — siz də varsınız. İşığım Əbədi, — yaranış İşığınız Əbədi”** şərti yerinə yetirilməli idi.

Hər planet öz yerində bərqərar olduğdan sonra cəm Kainat daxilində soyuma baş verdi.

Bu soyuma prosesi baş verməsə idi, bu İşıq və isti nəticəsində kainatların sərhədliliyi, Kainatın həcmi durmadan genişlənər və bu proses xaos, özbaşnalığa gətirərdi. Bunun nəticəsində daha böyük Partlayış baş verər, bundan isə hər bir tikə daha kiçik varlığa çevrilər və xaotik, nizamsız hərəkət baş vermiş olardı. Bu xaotik hərəkət isə nəzarətdən çıxar, Bağlılıq və Vəhdətlik prinsipinə tabe olmaz, bir dağıdıcı topluma gələrdi. Həm də Kainat sərhədlərindən də xaricdə olan iri, boz məkanların, yaranışa xidmət deyil, ancaq və ancaq dağıdıcılığına gətirərdi.

Belə olan halda Yaradan daha Yaradıcı kimi yox, bir dağıdıcı, İlk Böyük Partlayış Anından yaranmış materiyaya zülm gətirən Olardı.

Amma ki, Yaradan İşığı Yaradıcılığa xidmət Etdi. Qaranlıq arasına İşığını, Nurunu Səpməklə Yaradan Ellipsoid quruluşlu Kainat Yaratdı və bunun daxilində ancaq və ancaq yaranışlar Yaratdı. Çünki İlk Anından O, Yaradıcılığı Nəzərdə Tutmuşdu.

F.— Bəs, “Yaranış” Kitabında altı müddət, insanlar arasında isə altı gün anlamı da var.

V.— Altı müddət necə ki, yuxarıda deyilmişdi, Kainatın İlk Yaranma Anından başlamış, Onun hüddudluğunun və daxilindəki göy cisimlərinin müəyyən Ardıcılıqla Yaranma Müddətidir. Bu, heç də təsadüfi, hesabatlardan alınan rəqəm deyil; burada proses

mərhələlərinin biri-birinə bağlılıqları, ardıcılıqları əsas rolə malikdir.

Yaranış Anının başlanğıcının üç müddəti Yaradanın bir (*fiziki*) nöqtədən, bir yerdən iki sağ və sol tərəflərə Işıq Səpiminə, Kainatların Yaranmasına və məkanların (*günəş və ulduzların, qalaktika sistemlərinin*) məkanlaşmasına sərf edilibdir. Müqəddəs dördüncü müddət cəm yaranışlar arasında informasiya mübadiləsinin, o cümlədən danışğın, nitqin başlanması anı üçün idi. Beşinci müddət ayrılmış İstidən tə'sirlənən yaranışların özünəməxsus rənglərinin konturlara bölünməsi və bərqərarları müddəti idi. Altıncı müddət cəm Kainatın elementlərinin, o cümlədən, göy cisimlərinin bir Cəmə, üzvi bir Birliyə, bir Bağlılığa, bir Vəhdətə Gətirilməsi və Yaradanın Özünə bağlanması üçün idi. Yeddinci müddət Hərəkətlərin başlanğıc anı idi. Bu müddət həm də İlkdən də əvvəlki daimi Hərəkətsizliyin Böyük Ətalətliliyindən çıxma müddəti olduğundan dartı ilə başlanmışdı və səkkizinci müddət bu dartının getdikcə asanlaşması, yüngülləşməsi üçün davamı idi.

Dedik ki, o Partlayış Anında bir nöqtədən iki səmtə Işıqlar səpələndi, isti ayrıldı. İstidən isə rənglər ayrıldı; yaranacaq hər yaranış o İlk Andan isti ilə, rənglə paylı oldu, qədərli oldu. Böyük Yaradan Deyir:

“Ayrıldı, o Anda ayrıldı, Partlayış Anında o istidən, o rənglərdən qarası ilə Qara varlıq ayrıldı. O, ilkdən, Yaranış Anından, o Partlayış Anından bu Yaranışdan ayrıldı. Amma Bizim əksimizə oldu, Qarası ilə, Qaranlıq ilə Yaranışa əks oldu”.

O Qara varlıq o an ayrıldı ki, Partlayışın Anı sağa və sola idi. Yə'ni sağ və sol tərəfə Işıq Səpimi Ellipsoid formalı Kainatı Yaratdı. Yaradan Aydınlaşdırmışdı ki, **“Oval daxilində hər planet bir məkan oldu, hər yaranan planetin mərkəzi Işıq Payımla paylı oldu”.** Yə'ni hər məkanın (*planetin, ulduzun, günəşin*) mərkəzi, nüvəsi Ağ Işıqla paylı oldu. **“O Qara varlıq tə'sir edir, güc edir, Ovalın daxilinə tə'sir edir; hər yaranmışa qarası ilə, saysız sifəti ilə tə'sir edir, güc edir”.**

F.— O Qara varlığın özlüyü nədir, məqsədi nədir?

V.— O, Işıqdan, İstidən ayrıldı. O, İlk Yaranış Anından yaranmışların əksidir, əksinədir, əks durumdadır. Məqsədi budur ki, “İşıqlar azalsın, az olsun, ilki kimi qaranlıqlar olsun”. O Qara varlıq yaratmır, yaradıcı deyil. Amma yaranışa, yaranana əksidir. Düşməni kimi deyil, amma əksidir. O, düşməni kimi düşməncilik edə bilmir; amma hər yaranışa qarası ilə məqsədli olaraq tə'sir edir, güc edir.

F.— Deməli, o Qara varlıq bir varlıq kimi Partlayış Anında İsti və bu İsti ilə birlikdə Rəng ayrılarkən, olan Işıq Qədrindən ayrılıb ayrı durdu.

V.— İlkdən Böyük Yaradan Işığını heç də adicə bir boşluğa Səpmədi. Kainatın əvvəlki yeri Boşluq olmuş olsa idi, Yaradan Işığı bir boşluğa səpələnib, boşluqda qalmış olardı. Amma Deyilir ki, **boz, sıx məkanlar arasına Işıq Saldım, Işıqlı Etdim. Işığımı iki səmtə Səpdim. O Işığımın Qədrindən kainatlar yarandı.**

“Qədrində”- Deyimi Ovalın bu nəhayətsizliyində də bir nəhayətinin olduğunu anladır. O Qara varlıq ilkin Partlayış Anında o İsti və İstidən də Rənglərin Səpilən vaxtı bu Yaranış arasına bir varlıq kimi əks durdu. **“İşıq Səpdim”** Deyimi heç də **“boşluğa Işıq Səpərək, Işıqla Işıqlı olsun”** demək deyil. Qaranlıqda olan boz məkanlar arasına bir əbədi Əbədiyyət Işığı Saçdı.

“İşıq Saçdım” Deyimi ilə istini yaydığını Böyük Yaradan Demir. Bir fikir ver ki, Günəş də işıq saçır; əgər, Günəş Işıq saçmayıb isti yaymış olsaydı, Kainatın çox yeri həddindən artıq istinərdi və müddət-müddət Kainat alovlanması, Kainat yanması olardı. Amma Kainat yanğını yoxdur və heç bir zaman olmayacaq. Hər hansı bir yaşayış məkanında (*planetdə*) qısa bir müddətə Məhsər olmuş olsa da, yalnız həmin məkan öz mərkəzindən istinib kütləsi boyu yanar. Amma o yanma ətraf məkanları yandırır odla məhv edə bilməz. Böyük Yaradan Demişdi ki, **Yaranış Anı odla deyil, Işıqladır; planetlərin mərkəzi nüvə ilədir, Ağ Işıqladır, odla deyil.**

F.— Deyilən bu “odla deyil” anlamı ilə “sintez reaksiyalarından alınan istilik” anlamı arasında nə kimi əlaqə var?

V.— Böyük Yaradanın bu barədə həm də “Yaranış” Kitabının III bölməsində nə Dediyni bir də yadına salıram:

“14. Hər məkanın mərkəzi odla deyil, kainatlarda məkanların mərkəzi odla deyil; Pak Işıqdan Işıqladır, odla deyil”.

Odlə, başqa sözlə desək, sintez reaksiyaları ilə olmuş olsa idi, onda, cəm yaranış arası kainatlar Ağ Işıq zərrələri hərəkətində yox, dözülməz hərarətlə olar və Yaranış üçün bir Birlik deyil, birliksizlik, vəhdətsizlik olardı və Kainatın özü bir cəhənnəmi xatırlatmazdı? O halda Yaradan Yaradıcı deyil, məhvedici olardı. Bu isə Kainat varlıqlarını yaranışa yox, məhvə məhkum etmiş olardı. Əgər, məhvə məhkum etmiş olsa idi, Əbədiyyət olmazdı, Yaradanın Yaratdığı müvəqqəti olardı. Amma cəm kainatlara baxdıqda, orada təlatüm, vahimə, qorxu görünür, görə bilmirsən. Yaradan Işığı yaranışdır, təlatümə, məhvə deyil.

F.— Yaradan Deyir ki, **“Cəm kainatlar soyuqdur”**. Yə’ni, astranomlar da göstərirlər ki, indiki anda Kainat fəzasında relikt (*qalıq*) temperatur 3 K, deməli, — 270° S-dir. Soruşulur ki, bəs, niyə bu dərəcədə soyuq olmalı imiş Kainat?

V.— Əgər günəşlərin (*“ulduz” anlamında*) sayı çox olmuş olsaydı, yə’ni hər bir planet (*müasir astronomiyaya görə “ulduz” və “planet”lər*) özlərindən astrofiziklərin təsəvvür etdikləri istilik qədrələri ayırmış olsaydı, onda Kainatın temperaturu getdikcə artardı.

Kainatdakı 3 K temperaturun sabitliyi Kainatın özünün sabitliyinə xidmət edir. Yenə deyirəm, əgər Kainatda temperatur 3 K (–270° S) əvəzinə, deyək ki, 3° S olmuş olsaydı, planetlərin hərəkət traektoriyaları dəyişilər, həmin istilik nəticəsində hər planetin həcmi getdikcə böyüyər və Ellipsoidin özünün sərhədləri dəyişər, yə’ni həcmcə genişlənərdi. Belə olan halda Yaradanın Özündən Pay kimi ayırdığı Nur Işığı və planetlərin özündən ayırdıqları istilik arasında disbalans yaranar, nəticədə Yaradanla materiya arasındakı fərq aradan götürülərdi. Kütlədən ayrılan istilik qədrələri artar, Mənbə kimi Yaradandan alınan Işıq zərrələri kvantlarla, paylarla deyil, arasıkəsilməz bərabər axımla olardı. Belə olan halda Yaradandan ayrılan yaradıcı Işıq dönüb mütəmadi olaraq istilik enerjisi törədərdi. Planetlərdə, kainatlarda olan nisbi nəmlik qədəri ilk əvvəllərdən sıfıra yenərdi, sonrakı mərhələlərdə isə istilik artımından Kainatda böyük yanğınlar baş verərdi. Onda materiya hakim, lakin qeyri yaradıcı, Yaradan isə passiv Nur Işıqlı olardı.

Onda belə nəticə çıxardı ki, materiyanın özü özünü yaradır? Axı, bunun özünə də ilkin səbəb lazımdır! Yaradanın Yaradıcı Payı olmamalı idimi?!

Materiya materiya yarada bilməz. **“Materiyanı materiya Edən — Yaradan. Materiyanı, hissəcikləri Öz Nur Işığından İlkdən Pay Ayırmaqla Varlıq Etdim”** Deyiminə fikir ver.

O, Olmasa Idi, materiya, ilki olmaz, planetlər, kainatlar, Ağ geyimlilər (*Mələklər*) olmaz, son nəticədə o İlk Müqəddəslərdən törəyən bəşər yarana bilməzdi. Əgər bəşər yoxsa, onun ətrafında su, hava, fauna, flora, cisim, zərrə, varlıqlar olmaz imiş, lazım deyilmiş. Yaradan Var ki, yaranış var. Yaradan Var ki, Kainat, çox uzaq olan planetlər var. Soyuqluq və istilik Yaradan Tərəfindən Tənzimlənməsə idi, hər bir varlıq özünü özü yaratmalı, özünün və ətraf mühitin temperaturunu tənzim etməli idi. Bundan başqa onlar arasına “böyük-küçük”, “güclü-gücsüz” anlayışlarına əsaslanan planetlərin bir-birinə hegemonluğu, yekəmənliyi gələrdi. Nəticədə cazibə hökm sürərdi ki, bu da göy cisimlərinin bir topluma gəlməsinə şərait və əlavə bir böyük partlayış baş verməsinə səbəb yaradardı, kainatlar yox olardı və, ən başlıcası isə, hər bir varlıq Yaradanı inkar edərdi, inkar edə-edə də özünü məhv edərdi və son nəticədə sizin tez-tez təkrar etdiyiniz “antrop prinsipi” ifadəsi ortaya çıxa bilməzdi.

F.— (*Bir çox kosmoloq, astrofizik və digər qrup insanlar, necə deyirlər, “özlərini dağ başına qoyaraq”, deyirlər ki, “Kainat və Onun parametrləri ona görə belədir ki, biz insanlar Onda mövcudluq, biz Onda yaşayırıq”. Vahidin bu deyimindən isə o çıxır ki, Kainat belədir ki, biz insanlar da Ona müvafiq yaradılmışıq və müvafiq surətdə də Onu müşahidə edə bilirik*).

Artıq iki əsrdən də uzun bir dövr ərzində, materializm özünün inkişafı dövründə əsas bir sual üzərində düşünüb: “materiya birincidir, ya ruh, şüur?”.

V.— Bədbaxtçılıq orasında olub ki, “materiya” deyən şəxs onun özünün nədən ibarət olduğunu tədqiq edib axıra çatdıra bilməyibdir. Yə’ni, “materiya bizim şüurumuzdan asılı olmayan mövcud varlıqdır”, yaxud “elektron da atom kimi tükənməzdir, təbiət sonsuzdur” deyilişləri fəlsəfi tərəfdən müəyyən dərəcədə düzgün olsa da, fizika elmi nöqteyi-nəzərindən indinin özündə də insanlar, alimlər tərəfindən bizim mövcud olduğumuz bu Kainatda onların bir-birindən ayrılmazlığı, Vəhdətdə olduğu hələ də aydınlaşdırılmayıbdir, anlaşılmayıbdir.

Qoy, heç kim, nə materialistlər, nə də din xadimləri bir-birini inkar etməsinlər, ayrılıqlar, başqalıqlar ortaya salmasınlar. İnkariqlar onların özlərinin inkariqlarını gətirər. Vəhdətlik, bağlılıqlar isə inkişafı, tərəqqini, rahatlıqları gətirir. Vəhdətliklər, bağlılıqlar olan yerdə inkar özünə yer tapa bilməz. Elmin, insanlığın inkişafının, daha yüksək mərhələyə keçidinin bir şərti, bir kökü də, elə, budur, buradadır.

F.— Vahid, deyirdin ayrıca olaraq yaranış Anı ilə bağlı yeni anlamlar Deyilmişdi.

V.— Amma, bəlkə də, mən başqa bir insandan belə deyimləri eşitmiş olsa idim, şübhə ilə yox, qəribəliklə baxardım. Bu Deyimlərdə qəribəlik yoxdur, olduğu olduğu kimidir. Nə edək ki, Yaradandan qədərimizə bu düşüb.

Böyük Yaradan İlki İlki kimi “Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır” Anını Bildirir:

“Mən Mərkəzdə Duranda, iki tərəfə, iki səmtə **İşıq Saçanda** (üç müddətə iki tərəfə), Yaranışın, Kainatın yaranış qədərinin səcdəsinə duranda” İlki **İşığım Mərkəzdə** olub. İki səmtə Yaranışın İlkinə bax, Dediym Ovalın İlkinə bax. O parçalanan böyük məkanların səsinə dinlə, özünə bax. Onlar, məkanlar səpələnmedi. Diqqətimdə, Baxışımда məkanlaşdı, o İlki məkanlar məkanlarla məkanlaşdı (biri-birinə uyğun, Simmetrik), hər biri biri-biri ilə ardıcılıqda, bir hərəkət başlanğıcı ilə öz yerində məkanlaşdı, bir Vəhdətdə məkanlaşdı.

O, İlkin, o, İlkimin təzahürüdür; İlki Anla təzahürdür. Baş mərkəzdə olar, iki qol (əllər) iki tərəfə (sağ, sol), kainatların öz varlığı (forması). Mənim **İşığım İlki**dir, Yaranışa İlki. O **İşığım** o Müqəddəslərdə paydır. **İşıq Təzahürüm** hər yaranışa paydır. Yaranış paylıdır, Mənim **İşıq Qədərindən** paylıdır. Yaranan Yaranışa bəşər də yaranış; o bəşər də paylıdır. Onun **Ağ İşığı** sinədedir, udlaqda deyil. Sinə mərkəzdir, Mərkəzdən bağlılıqdadır. O bəşər də təzahürdür, İlki Yaranış Anının kainatlar yaranışına, o İlki Ana təzahürdür. **İşığım** iki səmtə, yayımı iki səmtə, kainatların yaranışı iki səmtə, üç müddətə iki səmtə. Bir Baxışımда altı müddətə. Altı tamdır, yeddi başlanğıc. Dedim sənə, Göstərdim sənə: “yaranış yaranışdan, bəşər bəşərdən uzaq deyil; İlki ilə bir bağlılıqdadır, uzaq deyil.

Qollarını yana aç, Mənə dur, kainatları bir Yaranış Anına kainatların İlki yaranış Anında olduğu kimi qollarını yana aç, səcdəyə dur. Bir səmtin üç olacaq, o müddət olacaq; bir səmtində də üç olacaq, o da müddət olacaq. İkisi bir olub, birlikdə altı olacaq. Mənə üz tutacaq, başlanğıc olacaq. Müqəddəs olacaq, “yeddi” dediyin müqəddəs olacaq. “Altı” müddətdir, iki Tərəfim altı ilə müddətdir. (Önüm, Arxam) altı ilə altıdır. On iki müqəddəs bölümdədir Kainat. Mərkəzdə Mən, altı ilə altıdır Önüm, Arxam. On iki qatdır, Müqəddəs qatdır Kainatım. İki Səmtim Müqəddəsdür, Kainatın ilk Yaranış Ovalı (Ellipsoid) Müqəddəsdür. Mən İlkəm, Yaradanam, Səmtlərim Müqəddəs, Yaranan Yaranış Müqəddəs; Müqəddəslik arasında hər yaranış Müqəddəs; Baxışım Müqəddəs, Baxışımда Müqəddəs. Baxışım, **İşığım**, Zərrəm əhatəsində olan hər yaranış Müqəddəs. **İşığımlasan**, o **İşıqdan** paylısan, o **İşıq (Ruhi İşıq)** Müqəddəs. Üzü Müqəddəsliyə, Mənə dur ki, **Ətrafım Müqəddəs (Ağ geyimlilərlədir)**. **İşığım Ağ**, Pakdır ki, Müqəddəs İlki Mənəm, Yaradan Mənəm, Yaranışlar müqəddəs.

Dur, səcdəyə dur, qollarını yana aç, Mənə səcdəyə dur; İlki Ana, kainatların yaranmış halına (vəziyyətinə) səcdəyə dur. Dur, Pak dur, diqqətli dur, Ətrafımda o Müqəddəslər kimi diqqətli dur. **İşığım**a, Mənə səcdəyə dur. Kainatlarıma, hər yaranışa səcdəyə dur. Paklığa paklıqla səcdəyə dur (su ilə paklan, dur).

Mənə şükürlü, səbrli ol. Sağma, soluna baş əy, səcdəyə dur. Dur, düz dur. Üzün Mənə, Mənə baş əy, səcdəyə dur. Xatırla Müqəddəsliyi, Biri, Üçü, Altını, Yeddini, On ikini, Tək

olan Yaradan Məni, Müqəddəslərimi. O işıq Məkanım Günəş arxanda olanda dur, — iki Müqəddəs Işıq arasında dur. İki Müqəddəs Işıq arasında (Şimali-Şərq istiqamətində) dur. Önün, arxan, sağın, solun Işıqdadır, Işıqladır. Işıq Payımdan Işıq (özünə) ayıran ol, üzün Işığa dur”.

(Yə’ni, “qollarını yana aç, səcdəyə dur” Deyimi — “ilkdən Yaranış halını” — “o formanı (Ovalı, Ellipsoidi) yadda saxla” Deyimidir).

Amma “Pak olmadan, su ilə pak olmadan səcdəyə dur” Deyimi Deyilməyib. “**Su ilə pak olmaq**” odur ki, nüvəsində olan o kürrəvi Ağ Işıq Payı Yer planeti üçün ilkdir, əvvəldir. O nüvə qədəri qatlara Işıq zərrələri saçır. Mərkəzdən qatlara qədər olan məsafəni, qatların funksionallığını və qatlara isti ilə nəm (su) ayrılmasını yadına sal. İlk nüvə Işığının əvvəli paklıqla olduğundan, ayrılan suyun özü də ilkdən pakdır. Paklıqla paklanmış bir səmtə, bir istiqamətə durar.

F.— Belə olan halda nüvədəki Işıq azalarmı? Və son nəticədə bu Işıq qədəri tükənə bilərmə? Tükənməzmi?

V.— Ümumi halda cəm kainatlarda olan planetlərin hamısının mərkəzi Ağ nüvə ilədir. Var — aktiv nüvəli aktiv planet, var — passiv nüvəli passiv planet. Hər iki halda, yə’ni, istər passiv, istərsə də aktiv planet olsun, öz mərkəzinə, yə’ni, nüvəsinə özü-özündən Işıq payı ayırır artırır bilmir. Hər varlıq öz Işıq payından paylıdır, yə’ni Işığı sərf etmir, onu ətraf zərrə Işıqları ilə bölüşür.

Bölüşməse idi, aktiv tükənər, passiv isə tamamilə yaranış varlığından, yaranışdan məhvə — “ölümə” məhkum olmuş olardı. Yox, əgər, hər planet, hər varlıq özü-özünə Işıq payı ayırır, özünü varlıq edə bilsə idi, yenə də deyirəm ki, onda yaranışlar arasında zor, zorakılıq, biri-birinə hakimlik, güclü-gücsüz kimi anamlara uyğun gələn hərcmərcliklər və, son nəticədə, Böyük Yaradan yaranışları arasında vəhdətsizliklər, ardıcılıqlar olardı. Yə’ni, bu hal labüd, qaçılmaz olardı. Amma Passiv və ya Aktiv məkan mərkəzi Böyük Yaradan Işığı ilə paylıdır. Demişdik ki, bəşər də yaranarkən sinəsində o Işıqdan paylı olur.

O pay tükənməyəndir, çünki, sərf edirsə, ətrafı onu hifz edir. Yə’ni ətrafda və kainatlarda olan zərrələr hərəkəti bir vəhdət bağlılığındadır. Sərf edər, həm də sərfi qədərində ətrafdan, kainatlardan zərrə Işıqları ilə yenə də bir bağlılıqda olar. Işıq Yaradanın, zərrə Işıqları Yaradanın, hər görə, hər dərk edə bildiyin Yaradanındır. Vəhdət bağlılığı Yaradanın, hər yaranış Yaradanındır.

F.— Vahid, aktiv nüvə, deyək ki, aktivdir, bəs, passiv niyə passivdir? Olmazdımı ki, planetlərin hamısı aktiv və ya, əksinə, hamısı passiv olaydı?

V.— Cəm kainatlar İlkdən, o yaranış Anından sizin astraonomiyanızda əsl həqiqəti işıqlandırmayan, riyazi formullarla “yaradıb” təsəvvür etdiyiniz ulduz tərkibli, ulduz quruluşlarla deyil, nisbətən elmini mənimsəyə bildiyiniz planet quruluşlu varlıqlar ilədir. İlkdən hər planetin nüvəsindəki Işıq qədəri Bərabərlikdən idi, Bərabərlik Prinsipi ilə meydana gəlmişdi və onların kütləsinə mütənasib qədərdə idi.

Amma bu Yer məkanına ki, İlk Müqəddəslər tə’yinli olub Göndərildi, müddətlər ərzində nüvə nüvədə aktivləşdi və Yerin öz kütləsindən səthinə su qalxdı. Onunla bərabər Günəş də mərkəzdə olmaqla ətrafına öz həcminə, kütləsinə mütənasib işıq qədəri saçdı. Yer məkanı aktiv oldu, yaradıcılığa kömək üçün Günəş də aktiv oldu ki, yaradıcılıqlar arasına və yaranmışlara işıq qədəri saçsın. Beləliklə, Yer kürrəsi bəşər yaşamı üçün təyinləndi, Günəş isə ətrafa, yaranışlara həmahəng işıq zərrələri saçdı. Demişik ki, Kainatda 6 bu cür yaşamlı planet və 6 işıq şüası saçımlı günəş var. Qalan “ulduz” dedikləriniz varlıqlar isə Günəş tipli göy cismi deyil və bu Günəşə nisbətdə passivdirlər.

Əgər hər bir planet kainatlarda aktiv olmuş olsa idi, onda kainatlarda zərrələr axımının hərəkəti Vəhdət halına əks durar və Oval—Ellepsoid öz sərhədlərini öz gücü ilə tədricən böyüdərdi. Son nəticədə isə Yaradan Işığını Özü ilə, Özündə Görməzdimi? Onda müddətlər, anlar ardıcılığı pozulardı. Vəhdət pozular, hərəkətlərin biri-biri arasında ardıcılıqları pozulardı. O Işıqların, o zərrələrin axını isə Yaradanla bərabərliyə yaxınlaşırdı. Vəhdət pozular, müddətlə an pozulardı və Işıq toplumları Kainatda bir topluma gələr, yeni bir Böyük

Partlayış olar, kainatlar silkələnər, Bir İşıq parçalanıb saysız İşıq olardı. İşıq olardı, amma, bu, Yaradıcı İşıq olmazdı, birləşməklə yenilik, Birlik olmazdı. Materiya materiallığından çıxardı.

Əgər kainatlarda məkanlar öz nüvəsi ilə özlüyü passiv olardısı, cəm kainatlarda zərrələr axını passiv olar, kainatların Vəhdət Hərəkətləri çox ləng olardı. Lənglik Yaradanla yaranış varlıqları arasında zərrələr axımının hərəkətini ləng edər, qaranlıqlara qaranlıqlar yenə gələrdi. Qaranlıqlarla kainatlar, kainatlarla Ovalın qədəri azalar, ləngliklər artıq olardı. Yaradan İşıq Payından bir pay Ayırar, yaradıcılığa yox, qədər pay Ayırdı. Yaradandan yaranmışlar bir yerdə durar, hərəkətsizliklər olardı.

İşıq öz qədərindədir, qaranlıqlar da öz qədərindədir. Bu qədrələr sizin dediyiniz Kainat parametrlərindəndir və əsaslarındandır. Qaranlığa İşıq səpələndi, qaranlıq İşıqlandı. Gecə ilə gündüz də qədrədir. O, bir yaddaşdır, Yaranmışlara yaddaşdır. Ağ geyimlilərə, kainatlara, bəşərə yaddaşdır: **“Qaranlıq idi, İşıq Etdim, Qaranlıqlara İşıq Səpdim, İşıqlı Etdim. Gecə də bir yaddaşdır, gündüz də bir yaddaşdır, — Yaranmışlara yaddaşdır; o, İlk idi, yaddaşdır”**.

Yə’ni, bəşər bilsin, dərk etsin, Müqəddəslərdən bəşəriliyini dərk etsin, Əbədiyyətə qalxsın. Əbədiyyət vəzifə deyil, Əbədiyyət var-dövlət deyil, Əbədiyyəti Görən bilər, Əbədiyyəti dərk edən bilər. O, bir İşıqdır, Yaradan Ətrafında Əbədi bir İşıqdır.

GÜNƏŞİN PAKLANMASI

(11 avqust 1999-cu il tarixli Günəş tutulması)

F.— Bildiyimiz kimi, indi zəlzələ, güclü küləklər, çoxlu yağıntı, daşqın və s. hadisələr əlamətilə Yer kürəsi paklanır; bəs, bizim Günəşdə və onun digər planetlərində nə hadisə baş verir?

V.— Sən özün təxminən 2 ay bundan qabaq deyirdin ki, bax gör, Günəş və onun işığı, elə bil ki, çox ağarıb. Bu, 11 avqust 1999-cu ildən, həmin o Günəş tutulmasından sonra belə olub. Halbuki, ondan qabaq onun rəngi indikinə nisbətən sarı idi. Bu sarılığı hər ikimiz görmüşdük, bildirdik ki, bu, havanın tutğunluğundan, su buxarlarının tə’sirindən deyil.

Tutulma zamanı mən eynək, gözlük taxmadan, qara, yaxud hislənməmiş şüşəni gözlərim önünə tutmadan, adicə halda olaraq Günəşə baxırdım. Düzdür, əvvəlki 1 — 2 dəqiqə ərzində gözlərim Günəşin işığının tə’sirindən bir az yaşarmışdı. Sonra heç bir sulanma hiss etmədim; gecə yatanda və sonrakı günlərdə də gözlərimdə heç bir bir ağrı hiss etmədim. Müşahidəm yarım saata qədər çəkmişdi. Həmin vaxtda Günəşin özündə proseslər gedirdi.

Qeyd edirəm ki, Günəşə adi, müdafiəsiz gözlərlə də baxmaq mümkündür. Lakin bu, ona görə məsləhət deyil ki, göz qıyası “yana” bilər. Ona görə də, yaz və payız aylarındakı sübh vaxtı və yaxud qürub anlarında Günəşə baxmaq və buna vərdiş edərək, onun varlığına bağlanmağı bacarmaq lazımdır. Bu anlarda Günəş səthində və daxilindəki gedən prosesləri, ayrılan dalğavari işıq axımını izləmək mümkündür. Bu axım sanki sevincli bir işığın oynaq hərəkətidir.

F.— Mən həmin vaxtda işdə idim və yoldaşlarımla təhriki ilə həyəətə çıxıb hislənməmiş şüşə ilə 1 — 2 dəqiqə baxdıqdan sonra tezəcə də iş otağıma qayıtdım. Çünki, düşündüm ki, bu Günəş tutulmalarından ömrümdə neçə dəfələrlə görmüşəm və burada mənim üçün qeyri-adi bir şey yoxdur. Astronomlar isə, yə’qin ki, onun tacının şəklini çəkəcəkdilər və mühüm bir yenilik müşahidə etsə idilər, onu dünyaya bəyan edəcəkdilər.

V.— Sən düz deyirsən, əvvəlki Günəş tutulmalarında qeyri-adi bir əhvalatlar ola bilməzdi. Lakin indi bizim Günəş sistemimiz yeni mərhələyə keçir. Bu barədə “Yaranış” Kitabında IV bölmədə belə bir Deyim var:

”247. İşıq (Günəş) ətrafında məkanlara yenilik gələr, yenilik olar”;

V bölmədə isə:

“22. İşıq məkanınız (Günəş) beş milyona (illərə) qədəm qoydu (26 mart 1997-ci il, səhər saat 5⁰⁰-də — Naxçıvan vaxtı ilə).

23. Yeni dövr, — yeni yaşamlar, yeni elmlər gələcək”.

Odur ki, mən o anlarda Günəşdə başqa cür proseslərin olacağını gözləyirdim və, həm də ki, adi bir tutulmanın özü də mənim üçün maraqlı idi. Bu vaxt Ayın özünün və nüvəsinin də vəziyyətinə baxmaq istəyirdim.

F.— Bəs, nə gördün?

V. — Günəşdə proseslər gedirdi, o, özü özündən paklanırdı. Kürrənin bütün səthi boyu işıqdan dalğavari zolaqlar var idi. Elə bil ki, onlar silkələnib itələnirdi, azad olurdu. O tutulma anındakı Günəşin saçıb göndərirdiyi şüanın özündə yandırıcılıq var idi. Elə bil ki, nəyisə havada yandırırırlar. Bizim evə gələndə sənə dedim ki, yanıq iyi gəlir. Əslində, o yanıqın dadı da var idi. Tutulmanın o anlarında Günəş özünü qaralıqlardan azad edirdi. Günəşin özündə güclü işıqlar var idi. Bunlar uzununa, uzanmış dalğavari işıqlar idi, adi halda olduğu kimi zərrəvari işıqlar deyildi. Elə bil ki, Günəş öz kürrəsi boyu silkələnirdi. Bu, zəlzələ deyildi. Günəş özünü bozluqdan, xakılıqdan azad edirdi. Xakılıq (*istilik zərrələri*) ondan ayrılaraq qalxırdı və ətrafdakı planetlərə süzülürdü. Bu süzüntünün özünü kainatdakı ağ zərrələr təmizləyirdi.

Tutulma vaxtında Böyük Yaradan və Ağ geyimlilər çox diqqətlə Baxıb Günəşin paklanma prosesini izləyirdilər. Deyərdim ki, sanki, bütün Diqqətləri Günəşə və onun ətrafına yönəlmişdi. Çünki, bu paklanma ilə bərabər Yer kürrəsi də bəşəriyyətin gətirdiyi qaranlıqlardan, qaralıqlardan, qismən olsa da, azad olacaqdı.

Görürsən, Yer kürrəsində dəyişikliklər başlayıb. İndiki bu saatlarda, bu günlərdə Ayda, Marsda, Yupiterdə və başqa planetlərdə olsaydıq, görərdik ki, onlarda da bu cür qaranlıqlardan azad olma prosesləri gedir, heç də fərqi yoxdur. Amma əqlər, zəkalar nə oralara qalxa bilər, nə də lazımını o texnika insanların əlində yoxdur ki, göndərsinlər oralara və baxıb görsünlər, nə cür proseslər gedir onlarda. Buna sərf olunması lazım gələn pullar, nə edək ki, sərf olunur silahlanmalara, müharibələrə, ölüm-itimə, bəşəriyyətə yenə də qaranlıq gətirməyə.

Tutulma vaxtı Günəşin öz kütləsində bir yaşıllıq, yaşıl rəng var idi. Bu, onun bütün dairəsi boyunca görünürdü. Ümumi halda, yaşıl rəng yaranışın hissə-hissə olan, elə bil ki, spektral çalarlığıdır, yə'ni yeni yaranışdır. Yeni yaranış zərrədə təyin olunur, deyək ki, bitgilər aləmi üçün. Günəşdəki bu yaşıl işıq da başladı yeniliyə xidmət etməyə. Günəş o anlarda Böyük Yaradanın Məkanı ilə bir oxda dururdu. Ona görə də, Günəşin rəngində yaşıllıq var idi.

F.— O yaşıl rəng açıq idi, ya tünd?

V.— Tünd yaşıl; mavidən bir balaca tünd olan göy rənglə qarışıq kimi idi. Göy rəng özünü az bildirirdi. Günəşdə həm də ağılıq da var idi, ona ağılıq gəlirdi. Deməli, paklanma üç rəngin üstündə idi. Bunlar hislənmiş qara şüşə ilə və yaxud qara şüşəli eynəklə baxılsa, görünməz. Özü də üzünü nüvədən başlamış qabığına qədər mantiyada, dalğavari olsa da, bir qarışıqlıq var idi; yə'ni, Günəşin mantiyasında konusvari spiral yaylar kimi burulğanlıq var idi. Günəşin öz nüvəsi, dediklərimizdən bilirsən ki, ağdır. Bu ağ nüvə, elə bil ki, həmin vaxt böyümüşdü, diametri adi halındakına nisbətən böyük idi. Nüvənin rəngi həddindən artıq ağarmışdı; adi halından da çox ağ idi və nüvənin özü işığı kütləyə, mantiyaya saçıb yayırdı. Günəşin nüvəsi və mantiyası özlüklərində bir həmvəhdətlikdə idi və nüvə kütləyə bu gördüyümüz adi zərrəli günəş işığı deyil, ancaq və ancaq ağılıqda olan Ağ İşıq saçırdı.

Beləliklə, Günəş özü özünü paklandırırdı.

F.— Bütün bunları bizim gözlərimiz görməz. Ağ İşıq zərrələrini və Günəşin daxilindəki prosesləri bizim aramızda yalnız sən görə bilirsən.

Yaşıl rənglə göy rəng qarışığı Günəşin bütün kütləsi boyu özünü göstərirdi?

V.— Yox, yalnız onun üst qatında, qabığında idi. Bu qabığın qalınlığı təqribən 12 — 15 km-ə qədər idi.

F.— Deməli bu, qabıqda, lap üz qatda imiş.

V.— Qabığın lap üz qatında idi. Mərkəzində isə nüvə yeniləşirdi. Mantiyadakı ərintilərin özü təmizlənib yeniləşirdi.

Nağıllamışam sənə, bilirsən ki, Günəşdə vulkanik proseslər gedir və qatlardan ərinti üzə qalxır. Kraterlərdən çıxan lava ətrafa on, yüz kilometrə axır və, demək olar ki, yolda öz ağ rəngini dəyişmir; bu məsafənin axırında birdən-birə boz rəngli, bərkimiş halda olur. Kraterlərlə üzə qalxan bu ərinti Yer vulkanlarının üzə çıxardığı ərintilərdən temperaturuna və işıqlığına

görə çox fərqlidir. Günəşdəki lavanın işıqverimi lap çox, temperaturu isə, sən deyən dərəcədə yüksək deyil. Yerin nüvəsinin aktivliyi Günəşin nüvəsinin aktivliyinə nisbətən zəifdir. Ona görə də, Yer lavalarındakı işıqlıq çox aşağıdır, spektrində qırmızı çaları, yə'ni, yandırıcılığı (*temperaturu*) isə çoxdur. Günəşin də, Yerin də və digər planetlərin də hərəsinin öz xassələri var.

F.— Bəli, nağıllamısan, bilirəm. Onu da bilirəm ki, müasir astranomların, astrofiziklərin Günəş və ulduzlar haqqındakı təsəvvürləri tamamilə bundan fərqlənir.

(Onlar hesab edirlər ki, Günəşin səthi 6000 K-ə (Kelvin) qədər qızmış, nüvəsində isə bu temperatur 15 million K-dir. O, kütləsinə görə təqribən 89 — 90% hidrogendən, 9 — 10% heliumdan, 1 — 2% isə (atom kütləsi heliumunkuna nisbətən) ağır atomlardan ibarətdir və bunların hamısı ionlaşmış qaz xassəli plazmadan ibarətdir. Yerin orta sıxlığı $5,5 \cdot 10^6$ q/m³ və nüvəsində $11 \cdot 10^6$ q/m³ olduğu halda, Günəş maddəsinin orta sıxlığı 1400 q/m³-dur.

Onlar həm də hesab edirlər ki, Günəşin xarici qatlarında sıxlıq bu orta qiymətdən milyonlarla dəfə az, mərkəzində isə 100 dəfə böyükdür. Təzyiq mərkəzdə $2 \cdot 10^{18}$ Pa, radiusunun yarısına bərabər dərinlikdə isə təqribən $6,6 \cdot 10^{13}$ Pa-dır, yə'ni atmosfer təzyiqindən təqribən milyard dəfədən böyükdür. Yerin kütləsi $6 \cdot 10^{27}$ q olduğu halda, Günəşin kütləsi Yerinkindən təqribən 330000 dəfə çoxdur və $2 \cdot 10^{33}$ q.-a bərabərdir. Yerin ekvatorial diametri 12756 km, Günəşinki isə 1392000 km-dir, yə'ni Yerinkindən təqribən 109 dəfə böyükdür).

Günəşin bütün parametrlərini astranomlar hesabat yolu ilə almışlar. Hesablamada əsas şərtlərdən birisi olaraq onu qəbul etmişlər ki, Yerin atmosferindən kənarda Günəş şüalarına perpendikulyar qoyulmuş 1 m² səthə 1,36 kVt Günəş şüalanma enerjisi düşür. Bu ədədi radiusu Yerdən Günəşə qədər olan məsafəyə bərabər olan kürre səthinin sahəsinə vurmuş, Günəşin tam şüalanmasının öz səthindəki gücünü, yə'ni onun işıqlığını almışlar ki, bu da təxminən $4 \cdot 10^{23}$ kVt-a bərabərdir. Sonra qəbul etmişlər ki, ölçüsü Günəşin ölçüsünə bərabər olan cisim 6000 K temperatura qədər qızdırılsa (*bunu isə Günəşin effektiv temperaturuna bərabər qəbul etmiş kimi olurlar*), bu cür şüalanar. Temperaturun bu qiyməti Günəşin yuxarıda sadalanan bir çox parametrlərinin hesablanması və qəbul edilməsi əsaslarının başlanğıcı olmuşdur. Lakin, bu başlanğıc düzdürmü, ilkin əsasdır mı? Yə'ni, astrofiziklər düzgün yoldadırlarmı? Çünki, işıqlığı və kütləni əsas götürərək və Günəşlə müqayisə edərək, hesablanan ulduz parametrləri astronomiyada özünə yer tapmışdır.

(Astrofiziklərin təsəvvülərinə görə Günəşin atmosferindən əlavə onun əsas kütləsi nüvəyə, radiusu 1/3-dən 2/3-yə qədər olan zonası “şüa” deyilən qata və bu qatdan yuxarıda radiusun 1/3 hissəsi qədər olan zonası isə konvektiv zonaya bölünür. Və “şüa” zonasında yaranan elektromaqnit enerjisi kvantların (payların) ardıcıl olaraq udulması və şüalanması yolu ilə üst qata verilir; konvektiv zonada isə səthə doğru qalxdıqca temperatur azalır və mayenin qaynamasındakına oxşar konveksiya (qarışma) prosesi gedir).

Sənin Günəşi və qatlarını müşahidə etdiyin anlarda gördüyün həmin o prosesi, əgər, mayenin qaynamasına oxşatsaq, bu “qaynama” nüvədən yuxarıdakı qatlardan başlamış qabığın üstünə qədər baş verirdi?

V.— Bəli. Amma bu, qaynama deyildi və paklanma prosesi nisbətən çox sür'ətli idi.

F.— Olsun. Məsələ onda deyil ki, Günəşin dediyin paklanması halındakı prosesləri, qatlarının bu parametrlərini, ölçülərini onun adi halındakı proseslərə və parametrlərinə də, ölçülərinə də aid edirik. Həm də onda deyil ki, Günəşin qatlarındakı mayenin qaynamasını adi bizim atmosfer şəraitində və sütunun çox az qiymətlərində olan qaynamalara oxşada bilmərik. Günəşdəki bu sütunun hündürlüyü astrofiziklərin dediyinə görə, çox böyük rəqəmdir, yə'ni, 464000 km-dir və sütunun alt və üst qatlarında olan təzyiq düşgüsünün qiyməti çox-çoxdur, yə'ni, buradakı sıxlıqlar fərqi özünü göstərməlidir; bunu da, ehtimal ki, astrofiziklər hesabatlarında nəzərə almış olarlar. Amma, məsələ ondadır ki, Günəşin mə'lum işıqlığının alınmasını yalnız və yalnız onun kürresinin közərməmiş qaz kütləsi hesabına olduğunu düşünmüşlər və bu qazın da, əsasən hidrogen olduğunu ehtimal edərək, sintez reaksiyalarının getdiyini iddia etmişlər.

(Düzdür, əvvəllərdə onun enerjisinin mənbəi haqqında müxtəlif fərziyyələr irəli sürərmişlər. Məsələn, bə'ziləri güman edirmişlər ki, bu mənbə onun üzərinə fasiləsiz olaraq meteor cisimlərinin düşməsi hesabınadır, digərləri isə Günəş cisminin fasiləsiz olaraq sıxılması hesabına olduğunu demişlər. Bu fərziyyələr qəbul edilməzdi. Ona görə ki, məsələn, sıxılmadan alınan bu cür enerji effektiv olsa da, uzun müddət belə davam edə bilməzdi. Günəşin ömrünün isə indiyə qədər 5 milyard il olduğunu qəbul etmişlər).

XX əsrin 30-cu illərində nüvə fizikasının nailiyyətləri, dedik ki, astrofiziklərə belə bir ideya vermişdi ki, Günəş enerjisi mənbəinin onun nüvəsində baş verən istilik-nüvə sintez reaksiyalarının nəticəsinə və Günəş maddəsinin isə hidrogen olduğuna oxşatsınlar. Bu halda Günəşin və ulduzların nüvəsində on millionlarla Kelvin temperatur alınır, böyük təzyiq altında olsa da protonlar helium atomları nüvələrinə çevrilə bilər, nəticədə azad olmuş enerji Günəş kütləsindən müəyyən yavaş sürətlə axmaqla dünya fəzasına yönələ bilər. Uyğun hesablamalarla göstərilir ki, milliard illər ərzində Günəşin kütləsinin onun nüvəsində təxminən 10%-i heliuma çevrilmiş, qalanı isə hələ də hidrogendən ibarətdir. Onlar deyirlər ki, vaxt keçdikcə heliuma çevrilən Günəş nüvəsi böyüyəcək, Günəşin özünün işıqlığı azalacaq.

V.— Yazılanlara görə Günəşin atmosferi nə cürdür?

F.— Günəşin atmosferini də şərti olaraq bir neçə qata ayırırlar. Günəş səthi üzərindəki qatın hündürlüyü 200 — 300 km-dir və fotosfer (ışıq sferi) adlanır. Bizim onun spektrində gördüyümüz hissəsində müşahidə edilən bütün enerjisi həmin qatdan çıxır.

(Astrofiziklərin yazdıqlarına görə, fotosferdə mərkəzdən uzaqlaşdıqca temperatur 8000 K-dən 4000 K-ə qədər dəyişilərək azalır. Burada Günəşin görünən şüalanmasının (ışığın) spektrində tünd udulma xətləri müşahidə edilir. Bunu 1814-cü ildə alman optiki Fraunhofer tapdığından spektrdəki bu xətlər Fraunhofer xətləri adlanır.

Fotosferin ən yuxarı qatlarında temperaturun 4000 K-ə qədər azalması və atmosferin 10^{-3} — 10^{-4} kq/m³ sıxlıqda olması ilə hidrogen praktiki olaraq neytral olur. Atomların yalnız 0,001%-ə yaxın hissəsi ionlaşmış olur ki, bunlar da əsasən metallara aid edilir. Fotosferdən yuxarı qat xromosfer adlanır. Burada temperatur artaraq bir neçə on min və bir neçə yüz min Kelvinə çatır. Bu qatda ionlaşma tədricən yenidən artır. İonlaşma ardıcıl olaraq hidrogen, helium və başqa elementlərdə baş verir. Xromosferdən yuxarıda Günəşətrafi qazların temperaturu 10^6 — $2 \cdot 10^6$ K-ə qədər artır və bir neçə Günəş radiusuna qədər, demək olar ki, dəyişilmir. Bu qat "Günəş tacı" adlanır. Günəşin tam tutulma fəzasında çəkilmiş fotosəkilində tac ağ mirvari parıltısı kimi çox parlaqdır. O, çox gözəl mənzərə tə'siri yaradır. Tac qazları planetlərarası fəzaya yayılaraq (bu buxarlanma tə'siri yaradır) Günəşdən daima axan seyrək isti plazma seli yaradır. Buna isə Günəş küləyi deyirlər).

V.— Spektrdə alınan tünd udulma xətlərinin olması işıq mənbəinin özünün kəmiyyət və keyfiyyət baxımından kimyəvi tərkibini həmişəmi göstərir?

F.— Bu, həmişə olmaya bilər.

(Məsələn, şəffaf olmayan közərmis cisimlər, deyək ki, kömür, elektrik lampası teli, və ya kifayət qədər böyük həcm tutan sıx qaz kütlələri bütöv və ya kəsilməz spektr verir. Seyrək qazlar və buxarlar güclü qızdırıldıqda şüalanmanın xətti spektrlərini verirlər. Hər bir qaz müəyyən dalğa uzunluğunda özünəməxsus işıq şüalandırır və həmin kimyəvi element üçün xarakterik olan xətti spektr verir. Qazın bu və ya digər halının, yaxud da şüalanma şəraitinin güclü dəyişməsi ilə (qızdırılması, ionlaşması) onun spektrində müəyyən dəyişikliklərə səbəb olur).

Ümumi halda arxasında kəsilməz spektr verən parlaq işıq mənbəi yerləşdirdikdə qaz və buxarlar xətti udulma spektri verir.

V.— Belə olan halda Günəşin öz kütləsindən, daha doğrusu onun nüvəsindən gələn işıq seli qarışıqlardan azad şəkildə ola bilməzmi, və yaxud Günəşin görünən səthinin bütöv spektri onun atmosferindən keçməsi zamanı yaranan qara udulma xətləri ilə kəsilmiş olmurmu?

F.— Olur. Bunu astranomlar da bilirlər və yenə də Günəşin və ulduzların spektrlərini udulma spektri adlandırırlar və, həm də, yenə də təsəvvür edirlər ki, Günəşin və ulduzların kütləsi hidrogendən ibarətdir. Amma, onu da deyim ki, Günəşin spektrində çoxlu kəsilmə xətləri olduğu halda *(bu, onun atmosferində çoxlu müxtəlif elementlərin olduğuna dəlalət verir)*

Sirius (*ağ parlaq ulduz*) spektrində yalnız hidrogenin udulma xətti var. Işıqlığına görə bundan bir qədər zəif ulduz əl-Tahirdir.

V.— Bu, Siriusdan gələn işığın qabağında hidrogen atomunun və ya ionunun olmasını göstərə bilməzmi?

F.— Göstərə bilər.

V.— İndi gəlib çatdıq məsələnin əsas tərəfinə. Günəşin nüvəsindən axan Ağ Işıq seli mantiyasından və qabığından keçir və Günəş atmosferindəki “buludlarda” dəyişikliklərə uğrayaraq sizin görüb ölçə bildiyiniz parlaq işıq qisminə keçir, yə’ni, sadə sözlə desək, bu işıq Ağ Işığın təzahürü, yə’ni ikincisi, maddiləşmiş olur. Oradan isə ətrafa yayılır. Mantiyadan keçdikdən sonra qabığının dərinliklərində Günəşin ibarət olduğu daş və torpağı ərimiş hala salır ki, bu da Günəş lavası şəklində üzə qalxır və ətrafa yayılır...

(F.— *Çox maraqlıdır ki, Günəşdə vulkan püskürmələrinin olduğunu 1635-ci ildə öz müşahidələri əsasında A. Kirher və P. Ştayner də söyləmişlər.*

Ola bilər ki, kraterlərdən çıxan bu lavalar bizim Günəşdəki “dənəciklər” — “qranullar” adlandırdığımız obyektlərmiş. Günəşin atmosferində, xüsusilə, tacında Ağ Işığın parlaq görünən təzahürünə keçməsi isə astranomlara mə’lum olan “Misterium”, “Nebuliy” və “Tac maddəsi” (“Korony”) ilə ola bilər. Axı, Günəşdə və onun atmosferində adi və ionlaşmış dəmir, nikel və s. maddələrin atomları ilə yanaşı bunun üçün, Vahidin dediyinə görə, kifayət qədər su və onun buxarları da vardır).

V.— ...Nüvədən kraterlərə axan Ağ Işıq əvəzinə Kainatda Axın Vəhdətində olan Ağ zərrəciklər Kainatdan bir də nüvəyə axır və, beləliklə, sirkulyasiya, axın cərəyanı tə’min olunur. Kainatda bizim bu Günəşdən, özü də daxil olmaqla, 6-sı vardır. Bunlar işıq mənbələridir və ətraflarında da (*digər məkanlarla — planetlərlə, peyklərlə bərabər*) 6 yaşam məkanları var. Yer planeti bu yaşam məkanlarından birisidir. Sizin “ulduz” adlandırdığınız göy cisimləri günəş deyil, adi planet maddəli, planet xassəli varlıqlardır. Planetlərin də nüvələrində aktivlik var, amma bu aktivlik Günəşdəki qədər deyil. Günəşin nüvəsində, mantiyasında və səthində müəyyən qədər temperatur var, amma təsəvvür etdiyiniz kimi səthində minlərlə, nüvədə isə millionlarla Kelvin həddində deyil. Təsəvvür et ki, bizim Günəşin və Yerin nüvəsində temperatur $279 - 285\text{ K}$ ($6 - 12^\circ\text{ S}$) həddindədir. Səthlərinə yaxın mantiya hissəsində və ya qabıqaltı qatlarda isə istilik $1500 - 2000^\circ\text{ S}$ temperaturunu aşmır. Günəşin səthində temperatur $30 - 35^\circ\text{ S}$ həddindədir. Günəşin kütləsində onun R radiusundan asılı olaraq temperatur dəyişikliyi qrafiki şəkil 2-də verilmişdir.

Bu məsələyə dair “Yaranış” Kitabının III bölməsində oxuyuruq:

“14. Hər məkanın mərkəzi odla deyil, kainatlarda məkanların mərkəzi odla deyil; Pak Işıqdan Işıqladır, odla deyil”.

Yə’ni, temperaturun rolu o qədər də yoxdur.

Kraterlərin olmadığı sahələrin rəngi xakı (tünd şabalıdı ilə qırmızı qarışıq) çalarındadır...

F.— Bunlar yə’qin ki, müşahidə edilən Günəş ləkələridir.

Digər tərəfdən sən bu təsvirin mənə ingilis astronomu Qerşelin vaxtilə irəli sürdüyü fikirlərini də xatırlatdı. O, deyirdi ki, Günəş yaşayış üçün yararlı ola bilər və Günəş ləkələri onun atmosferindəki “bulud” aralıqlarıdır. Sonralardan, yə’ni, XX əsrdə müasir astrofiziklər Qerşelin bu fikrini bəyənməmişlər.

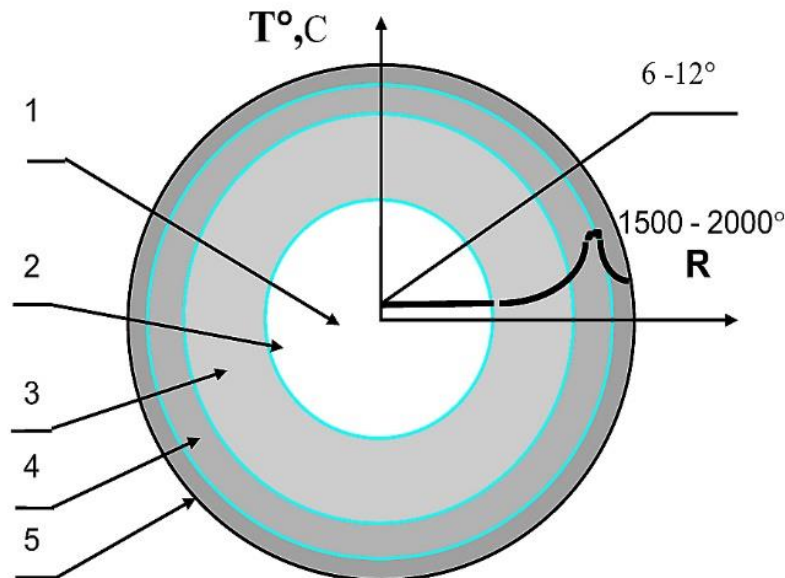
Əlbəttə XX əsr astrofiziklərinin özlərinin də bu qərarında bir ehtiyatsızlığa yol verilibdir. Çünki, “həyat nədir?”, “həyat necə əmələ gəlmişdir?”, “şüurlu varlıq nə deməkdir?” kimi sualların cavabında onlar söhbətlərində “canlı materiya”, “mürəkkəb molekullar” üzərində dayanıb zülal formalı üzvi maddələrin mübadiləsinin tənzimlənmiş qaydada aparılması anlayışları, ifadələri üzrə cavablar verməyə hazır olsalar da, bu məsələlər öz tədqiqatlarının, mən deyirdim ki, ilkin mərhələlərindədir və hələlik kifayətləndirici inkişaf səviyyəsinə gəlib çatmayıb. Və ya kibernetika elminin müəyyən nailiyyətlərinə baxmayaraq, haqqında danışdığımız bu cür mürəkkəb məsələlərin həlli üçün onun hələlik yenə də ilkin mərhələlərdə olduğunu qəbul etməliyik. Onda, həmin cavabların indinin özündə qənaətbəxş olmayacağı aydın olar. Məsələnin daha ciddi tərəfi orasındadır ki, hazırkı elm Yaradıcının, Tanrının (Öz

Nurunun, Işığının) Yaranışdakı rolunu, demək olar ki, heç nəzərə almır və ya tanımaq istəmir. Buna insanların uyğun bilgiler üzrə mə'lumatsızlığı da, böyük bir səbəb olaraq, tə'sir göstərir.

Vahid, Günəşin daxili quruluşu haqqında bir qədər mə'lumat verərmisən?

V.—Günəşin mərkəzi, nüvəsi, dedik ki, Böyük Yaradanın Ağ Işıq Payından ibarətdir. Yə'ni mərkəzi Nur paylıdır ki, işıq saçır. Nur Yaradandır, Günəş o Nurdan paylıdır; Günəş Yaradan deyil, Yaradanla bərabərlikdə deyil.

Günəş cisminin sxematik kəsiyi də şəkil 2-də verilmişdir. Onun nüvəsinin (1) rəngi bütövlükcə ağdır, ölçüləri isə Yerin ölçüləri ilə müqayisə edilə bilər; yəni, o, böyükdür. Nüvənin ətrafında açıq göyümtül rəngli nazik maye qatı (2) var. O, nüvəni mantiyadan ayırır, lakin Ağ Işıq axımını radius istiqamətində pozmayaraq, vəhdətliyi saxlayır.

Şəkil 2. Günəş cisminin kəsiyinin sxematik quruluşu

(miqyas gözlənilməmişdir)

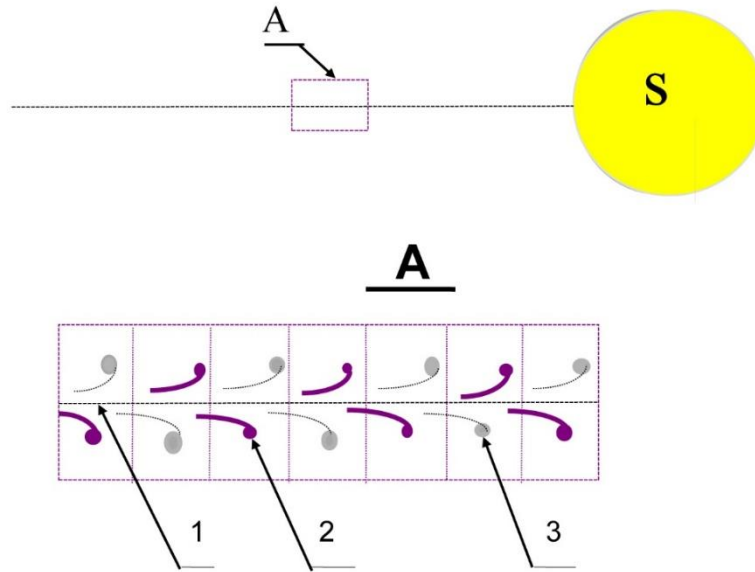
1. Nüvə (Ağ Işıq Payı); 2. Nüvəətrafı maye (açıq mavi rəngli); 3. Günəşin mantiyası (sarı rəngli); 4. Konvektiv zona (qırmızıya keçidlə); 5. Günəş qabığı (xakı rəngdə — qırmızı ilə qəhvəyin qarışıq çalarında).

Mantiya (3) sarı rəngdədir. Bu sarılıqdan sonra tünd qırmızılığa (4) keçid var. O qırmızı zona radius boyunca axan Ağ Işıq sərfini bərabərləşdirərək sabit edir. Bunu həm də konvektiv zona adlandırmaq olar. Mərkəzdən, nüvədən kütlə boyu Işıqlar payı ayrılır, sarı ilə qovuşur, yenə də ağlanır. O sarı zona yer layları kimi bərk deyil, çünki, Günəş daxilində laylar yoxdur. Ağlıq, sarılıq, bozluq yumşaqlıqda bir sümük iliyinə bənzəyir; o, hərəkətlidir, Işıq qədərini cəmləşdirəndir, bərabərləşdirib zərrələşdirəndir.

Zərrələr bütöv kütlə boyu yayılaraq hərəkət edir. Ağ sarı ilə, sarı bozluqla, o sərhədliliyin qurtaracağında isə xakı (*şabalıdı*) rəngdə olan zərrələrdə qırmızılıqla (5) tündləşir.

O Ağ Işıq zərrələri, artıq, qırmızılıqdadır və proseslər nəticəsində burada toplanmış artıq istini sərf etdirəndir, yə'ni kütləni artıq qızmadan qoruyaraq sabit, bərabər edir. İstilik şabalıdı rəng qatında yaranır.

Günəşdən ayrılan hər bir Işıq zərrəsi ətrafa yayılarkən tək Ağ Işıq zərrəsinə (1) tünd şabalıdı (2) və boz (3) zərrə payı qoşulur, birləşərək birlik təşkil edir (şək. 3).

Şəkil 3. Günəş işığı zərrəsinin formalaşması sxemi.

1. Ağ işıq zərrəsi və onun hərəkət traektoriyası ;
2. Xakı (şabalıdı) zərrələr (termonlar) ;
3. Boz (əbədilik) zərrələr.

Bu zərrə payları müəyyən hədlərdə qədərləşdikcə şüalar arasındakı “boşluqlara” bu formalaşmış zərrə üçlüyündən günəş şüası şəklində əlavə, yeni şüalar da ayrılabilir.

Sonra hər bir işıq zərrəsi Günəş ətrafında olan atom və hissəciklərinə, molekulalara və ya planetlərin atmosferinə, səthinə dəyir, müəyyən qədər bucaq altında sınaraq döndür və ətrafa yenidən yayılır. İstilik o varlığın özündə olan üç birliklə, yəni Ağ, boz, xakı (şabalıdı) zərrələr bir birliyə qovuşaraq, bir vəhdətlik təşkil etməklə yaranır...

F.— Buradan belə aydınlaşır ki, Ağ işıq zərrəsi xakı və boz zərrələrlə maddiləşdiyindən, sonra isə Günəşin qabığında və atmosferində atom, ion və onların hissəcikləri ilə “toqquşarkən” və həmin bu andaca da adi təbii işığa çevrilərkən, dalğavari hərəkət formasını alır, dalğavariliyini saxlamaqla bərabər, həm də korpuskulyar formada, yəni zərrəcikli hal alaraq, özünü büruzə verir.

İndi sən mənə de: nə üçün Günəş şüasının işığı kvant xassəlidir?

V.— Çünki, Günəş öz nüvəsindən Ağ işığı kvantlarla verir və öz nüvəsinə də ətrafdan Ağ işığı kvantlarla alır. Yəni, dolub-boşalma prosesi ardıcılıqlarla gətirdiyindən arada fasiləlik alınır. Kainatda bütün proseslər bu yolla gedir. Böyük Yaradanın Özünü də prosesləri Tənzimlərkən Kainata əlavə işıq Paylarını Öz Məkanından kvantlarla Paylayır.

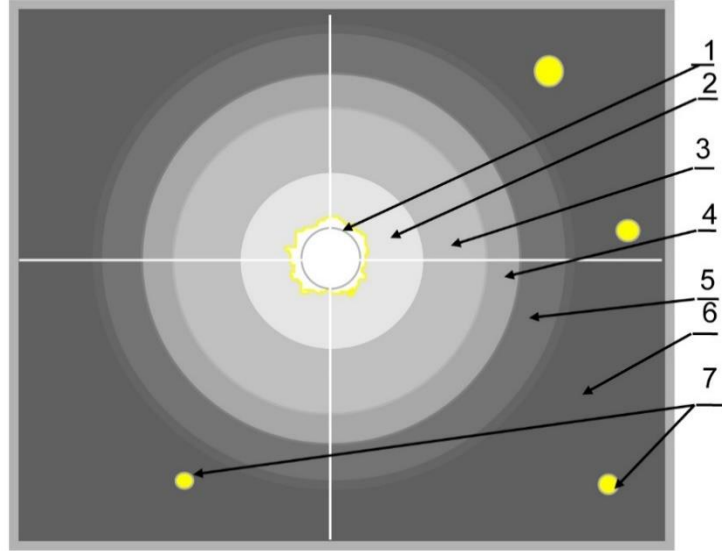
F.— Müəyyən uzaq bir məsafədən Yer kürəsinin Günəş işığı düşməyən gecə sahəsinə baxdıqda, bu sahəni də işıq saçan kimi görə bilərikmi?

V.— Bəli. Amma bunun işıqlığı Günəşin və ya parlaq ulduzların işıqlığı qədərində deyil, çox-çox azdır.

F.— Əgər uzaqdakı ulduzların hər hansı birisindən baxsaq, Günəşin də işıqsacımı digər ulduzların işığı kimi nöqtəvi və ya buna yaxın şəkildə görünər?

V.— Digər ulduzlar buradan az qala kiçik bir nöqtəvi işıq mənbəi kimi göründüyü halda, o ulduzlardan baxsaq, Günəşin işıqlıq dairəsi çox böyük sahəni əhatə edir və halə formasını xatırladır. 4-cü şəkildən göründüyü kimi atmosferindəki ağ tacından başqa onun bu haləsində ağ işıq zonasını sarı və qırmızı zonaları əvəz etdikdən sonra, tünd boz zona gəlir və ən nəhayətdə fəzanın qaranlıq fazası başlayır. Bunlar birdən-birə ayrılmış sərhədlərlə deyil,

tədriclə bir-birinə keçidlər təşkil edirlər. Çox uzaqdan baxdıqda Günəşin bu sarı işıqlıq zonası özünün bütün planetlərini öz içərisinə almış olur. Yer kürəsi ağlı-sarı bir sahəyə düşür. Bizim bu sahədə ağla sarı qarışıqına hətta azacıq da yaşıl çalarlılıq əlavəsi hiss olunur, çünki, Bizim Günəş sistemimiz digər 5 günəslə bərabər Kainatın yaşıl çalarlı zonasında (*bax şəkil 1-ə*) yerləşir. Günəşin haləsinin axırları isə az qala qonşu ulduzlara çatır.

Şəkil 4. Günəş haləsinin rəngləri
(miqyas gözlənilməmişdir)

Zonalar: 1. Günəş və onun tacı; 2. ağ; 3. sarı;
4. qırmızı; 5. tünd boz; 6. halədən xaric qaranlıq;
7. ulduzlar.

F.— Bəs, biz insanlar Günəşin bu haləsinin rənglərini nə üçün görüb seçə bilmirik?

V.— İstər Günəşin haləsinin və istərsə də Kainatın özünün rənglərini insanlar ona görə seçə bilmirlər ki, onlar özləri bu rənglərin, bu mühitin içərisindədirlər. Həm də bu rənglərin hər biri tünd yox, açıq çalarlıdır.

Əslində isə bu halə görünəndir. Çünki hər bir varlığa varlıq kimi baxmalı, o varlığa varlığımla bağlanmalı. Hər bir hal göz önündədir, — görgünən. Görmək istəməsən, — görməyəcəksən. Görməsən, abstraklıqla dərk etməyəcəksən. Abstrakt illuziyaya bir qapıdır, görübən onu görmək istəklərinə uyğunlaşdıracaqsan.

Qaldı ki, Günəşin haləsinin rəng çalarlarına, onları da görmək mümkün olar.

Amma Yaradan Məkanından cəm nəhayətsiz kainatları Görmək mümkündür. Oradan baxıb cəm Yaranışı, Yaranış Anını, xüsusiyyətlərini, Varlıq qədərini bilmək olar.

...Beləliklə, Kainatda termo-nüvə reaksiyaları vasitəsi ilə bu qədər istiliklərin alınıb boş yerə sərf edilməsi heç kimə lazım deyil. Kainat Ağilla, Elm əsasında qurulub. Günəşə bərabər fəaliyyətdə olan bu qədər ulduzun Kainata boş-boşuna səpələnərək istilər verməsi də heç kimə lazım deyil. Göy cisimləri haqqında Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabında insanlara kifayət qədər bilgilər Verir.

F.— Bu istilərin boş yerə sərf olunması barəsində mən əvvəllər də, yə’ni səndən bu bilgiləri öyrənməmişdən qabaq da düşünürdim. Çünki, Kainatı Yaradan Onun daimiliyini tə’min edən qanunları və vasitələri əsasında israfçılığa yol Verməzdi. Lakin indiyə qədər özümün qaneedici bir cavabım yox idi. Bundan başqa, mən ixtisasca astranom və ya astrofizik olmadığımıdan, sənin bu mə’lumatlarına mütəxəssislərin əvəzindən və onların özü kimi cavab verə bilmərəm və buna indi heç lüzum da yoxdur. Amma mənə elə gəlir ki, astranomlar və astrofiziklər gələcəkdə sənin bu mə’lumatlarını özlərində olan kifayət qədər Kainatı müşahidə materialları əsasında və riyazi aparatın köməkliyiylə təhlil edərək, müəyyən nəticələrə gələ biləcəklər. Həm də bu məsələnin təsdiqi və ya təkzibi, ehtimal olunur ki, fizika elmində işıq və istilik hadisələrini daha geniş surətdə tədqiq etdikdən sonra və həm də astranomların, fiziklərin və astrofiziklərin bir neçə nəslindən sonra mümkün olsun.

Onu da deyim ki, indiyə qədər və bundan sonra da Kainatın, Günəş və digər göy cisimlərinin quruluşu, parametr və hərəkətləri barəsində astranom və digər mütəxəsislər nə fikirdə olurlarsa, olsunlar, Böyük Yaradan Tərəfindən Qoyulmuş qanunlar əsasında onlar fəaliyyətdədirlər, hərəkətlərini bir an dayandırmırlar və olduğundan başqa cür deyillər. Biz insanların əsas vəzifəsi özünün varlığına uyğun düzgün bilgiləri öyrənərək bizim Əbədi olan Kainat Vətənimizi yaxşı tanımaqdır. Çünki, istər bu maddi bədənimizdə, istərsə də Işıq varlığımızla olarkən biz bəşəriyyət özümüzün nə və nədən ibarət olduğumuzu və Kainatda necə hərəkət edəcəyimizi indidən bilməliyik. Ən düzgün mə'lumatları biz insanlara Çatdıran isə yalnız Böyük Yaradan ola bilər. Gələcəkdə müvafiq texnika hazırlayıb, əldə etdikdən sonra isə kosmonavtlar uzunmüddətli, Günəş sistemindən də uzaq səyahətlərə çıxarkən bu varlıqların, planet və günəşlərin hansı xassələrə, xüsusiyyətlərə malik olduqlarını elə buradaca, əvvəlcədən, Yer üzündə olarkən bilməlidirlər ki, səfərləri məqsədəuyğun təşkil olunsun.

Ümumi halda isə, sənin elmə verdiyin bu mə'lumatlar, bu bilgilər indinin özündə cəhalətdən, avamçılıqdan qaçıb qurtulmaqdan ötrü çox dəyərlidir və bu, həm də, bəşəriyyətin yeni, yüksək inkişafı erasının başlanacağına insanlar üçün bir Xəbər, Müjdə kimi də qiymətləndirilməlidir.

V.— Kosmonavtların müvafiq texnika əldə etmələri o vaxt mümkün olacaq ki, bütün müharibələr biryolluq dayandırılısın, bütün silahlar məhv edilsin, bütün ayrışeçkiliklər, fərqlər aradan qaldırılsın, bəşəriyyətin hər bir üzvü həyat vasitələri ilə tə'min olunsun, elm, elmin əsasında texnika inkişaf etdirilsin. Müvafiq elmlərə insanlar yalnız bundan sonra yiyələne bilərlər, yə'ni, Böyük Yaradan onda Elmin yolunu beyinlərə Açar. İnsan, bəşəriyyət özü özünü dərk etməyincə, inkişaf mümkün olmayacaqdır.

Burada “müharibələri dayandırın” deymi heç də Vətənin müdafiəsi üçün müharibədən, qandan, şəhidlikdən ehtiyat etmək məsələsi deyil. Başqa ölkələri işğal etmək olmaz, amma öz ölkəni də müdafiə etmək lazımdır.

Məsələnin əsl, daha ciddi tərəfi var. Müharibələr vaxtı elə bir proses getməkdədir ki, bu müddətdə cəm Yer kürəsində və ətraf planetlərdə Işıq axını toplanır, sabitlikdən çıxır və, beləliklə, sanki, Qara varlığı özümüz bilə-bilə özümüzlə hakim tələb edirik. Çünki, hər bir silah işlədildə o mühitdə Işıq zərrələrinin bir yerə toplaşmasına və “düylənmələrə” bənzər proseslərin sün'i surətdə yaranmasına səbəb olur, sərbəst, sabit axıma bir maneə gətiririk. Bu isə ruzilərin qeyri-rəvanlığına, xəstəliklərin artmasına, gözlənilməyən bəlalara, quraqlıqların, aclıqların, səfilləşməklərin, güclü küləklərin, sərt qış aylarının, yayda dözülməz istilərin baş verməsinə tə'sir edir, səbəb olur.

Bunlar isə Vətənə biganəlik deyil.

Mən Böyük Yaradanın mənə Verdiyi Bilgiləri, həmçinin Onun “Yaranış” Kitabı əsasında Günəşin quruluşu, fəaliyyəti və paklanması barəsində mə'lumatlar verdim. Başqa cür danışa bilməzdim.

Astrofiziklərə əlavə kömək olsun deyə, Böyük Yaradanın 02 dekabr 1999-cu il (saat 16⁵⁰) tarixli Deyimlərini də oxuyuram:

“Nüvə ilə nüvə birləşir. Məkanla məkan birləşir. Aktiv məkanla aktiv məkan birləşir. Məkanlar nüvələri ilə birləşir. İki nüvə arasında zərrələr axını birləşir.

Bir Işıq zərrəsi ətrafında məkanlar birləşir.

Günəş mərkəzədir, ətrafındakılar zərrələr axını ilə birləşir. Ətrafındakılar hərəkətdədir. Özü hərəkətdədir. Özü hərəkətdə, özlü hərəkətdə, Mənimlə Vəhdətlə hərəkətdə.

Ətraf məkanlar Mənlə, Baxışımın Mənlə, Zərrələrimin Axını Vəhdətində Mənlə.

O Günəş, mərkəzdə olan Günəş Mərkəzdır, ətrafındakı məkanlar (*planetlər*) o Günəşlə birgə hərəkətdədir.

O birliklər istilərlə deyil. Məkanın məkana bağlılığı vəhdəti istilərlə deyil, məkanlar ətrafı kainatlarda istilərlə deyil.

Yerlə Günəş arasında bağlılıq var. Nüvə ilə, nüvə bağlılığı var. Nüvə ətrafında zərrələr — o məkanın varlığındakı zərrələr.

(*Yerdəki*) İsti (*onun*) nüvə(*sin*)dəndir, (*Yerdəki*) isti (*tam olaraq*) Günəşlə deyil. Günəşlə o məkanınız bağlılıqdadır, zərrələrin axını ilə bağlılıqdadır.

Hər məkanın (*planetin, günəşin*) aktivliyi nüvəsindədir, nüvə ilədir. O varlığa istilər, soyuqlar sabitliklər (*yaradaraq*) nüvə ilədir.

Nüvə əsasdır; yaranış ardıcılıqları nüvə ilə bağlılıqdadır.

(V.— Ətraf məkanlarda yaşayışın, canlıların varlığı Günəşin yaydığı isti qədəri ilə olsa idi, Marsda, Ayda, Yupiterdə və digər planet və peyklərdə də müəyyən qədər yaşıllıqlar, sular, dənizlər olmalı idi. Buna Günəşin şüa enerjisi çatardı. Bizim Günəş sistemimizdə yaşayış, bioloji aləm yalnız Yer planetindədir, çünki onun nüvəsi digərlərindən aktivdir. Düzdür, planetlərdə, onların daxilində müəyyən qədər nəmlik olsa da, onların nüvələrinin azacıq aktivliyindən asılı olaraq, səthlərinə də azacıq su qalxa bilir. Lakin onlar, Yer üzündə olduğu kimi, yaşayışı təmin edə bilməzlər).

Günəş saçır, işıq saçır, zərrələr axımını birlikdə edib birlikdə saçır, ətrafına öz (kütləsi) qədərində saçır.

Günəş zərrələrin bir toplumda saçımıdır. Toplanır, saçılar; saçır, sərf etməz, kainatlardan, ətraflardan zərrələrlə vəhdətlə yenə zərrələnər. O, tükənmir, tükənə bilmir. Tükənəcəksə, nüvə passivləşməli. Nüvə passivləşər(sə), ətrafında, kainatlarda olan (passiv) məkanlar qədərində olar”.

F.— Bu proseslər bizim təfəkkür aləmimiz üçün çox mürəkkəbdir. Bunları praktik olaraq nə cür, nə vasitə ilə təsdiq etmək olar?

V.— Bu deyilənləri nə təsdiq, nə inkar et; dərk et.

GÜNƏŞİN SEVİNCİ

V.— Sevinc nədir?

“Sevinc nədir?” sualına birmənalı olaraq cavab verərdim ki, “o, gördüyümüz bu aləm içərisində birinci olaraq Günəşin özündədir; o, Günəşin varlığındadır. Onun saçımının özü sevincdədir”.

F.— Yadıma Naxçıvanda olduğum 1999-cu ilin Novruz bayramından qabaqkı hansısa bir gününü saldın, mənə o cazibədar dəqiqələrə qaytardın. Mən, ola bilər ki, ömrümdə heç zaman, hətta çiçəkləmiş ərik, gilənar, alma ağaclarına baxdıqda belə, bu qədər təəccüblə gözəlliyi, yə’ni Günəşin bu qədər sevinc içində öz işıqlarını saçdığı kimi bir gözəlliyi seyr edib məftun olmamışam.

Ümumiyyətlə, maddilik əsarətində olub “materializmin, maddiliyin, mal-dövlət həvəskarlığının, sərvətbazlığın, onun ən adi forması olan pul yığımının tüğyan etdiyi” əsrimizdə yaşayan biz insanların əksəriyyəti, deyək ki, “incə ruhlu şairləri” istisna etsək, ətrafdakı incəlikləri, zəriflikləri duymaq qabiliyyətinə az maliklik. Ona görə də, öz düşüncəmizə uyğun, ətrafımızdakı “gobud materiyaya” qarşı özümüzü də gobud aparmaqla rəftarımıza haqq qazandırırıq və düşünürük ki, dünya elə beləcə də, özümüzün bu dar məqsədlərimizə uyğun qurulub. Yə’ni, bir çoxlarımız “gəl bu dünyaya, çalış çoxluca pul qazan, şöhrət tacını başına qoy, qoy, hər kəs səni barmaqla göstərsin; ye, iç, qocaldıqdan sonra da ölüb çıx get, — vəssalam. Onsuz da, dünya 5 günlükdür, sonrasında da, — “cümlə cahan batsa da, batsın, — nə işim var”” ehkamları, düşüncələri ilə yaşayırlar. Nəticədə, öz biliksizliyimizin, nadanlığımızın, cəhələtimizin, insan varlığının bu dünyada nə üçün yaşadığının əsl səbəblərini, mahiyyətini və Məqsədi bilmədiyimizdən müxtəlif fəlakətlərə, mərhumiyyətlərə tək-tək, fərd-fərd, yaxud kollektiv surətdə, topa-topa mə’ruz qalırıq. Çox arxalandığımız cəmiyyətin, ayrı-ayrı birliklərin aramıza qoyduqları “qayda-qanunları” da əlimizdən tutub, bizə adicə bir köməklik də edə bilmir.

Yadımdadır ki, gündüz saat 4-lə 5 arasındakı olardı. Sənin evində oturub, ailə üzvlərindən birisi ilə söhbət edirdim. Artıq kifayət qədər vaxt keçməyinə baxmayaraq, onun mənimlə həm söhbət etdiyini, həm də gözünü pəncərədən uzaq bir nöqtəyə zillədiyini gördüm. Soruşduqda, bəlli oldu ki, o, Günəşə çəkinmədən, gözələrini işığın yandırmasından ehtiyat etmədən baxırmış. Qorxa-qorxa mən də 30 – 50 saniyyə ərzində Günəşə baxdım və təkrarsız gözəllik gördüm.

Günəşin ətrafında, onun diskindən xeyli (kifayət) qədər uzaqlıqda, topa-topa, ağappaq buludlar mənzərəsini gördüm. Diskin qıraq çevrəsi boyunca çox ağ olan bir işıq zolağı ilə

örtülmüşdü. Günəşin diski 35 — 45 sm ölçüdə görünürdü. Onun ortasında, Yerin üfünə paralel olaraq (*Naxçıvan şəhərinin coğrafi en dairəsi 39°11'-dir*), ayrı-ayrı çox böyük ağ işıq topaları diametri boyunca dalğavari hərəkətlər edirdi. Bunlar bir növ elektrik boşalmalarını xatırladırsa da, bilinirdi ki, elektrik hadisəsi deyil. Hərəkətdə olan bu parlaq işıq topalarının eni, diskin görünən ölçülərini (35 — 45 sm) saxlamaqla, 9 — 10 sm ölçüdə də görünürdü.

Bir azdan sən də gəlib həmin mənzərəni gördün.

Günəşin bu halı cəlbədicə bir gülüşü xatırladırdı. O, öz varlığına sevindiği halda, bayaq dediyim kimi, biz özümüzə, insanlığımıza və ətrafa sevinmirik, az qiymət veririk.

V.— Günəş 2 — 3 yaşında olan bir uşaq sevinci halı ilə görünürdü.

Ümumiyyətlə, astronomlar ilin bu vaxtında, yə'ni mart ayında Günəşin müşahidəsinə çox diqqət yetirsələr, bu ərafədə onun haqqında daha çox mə'lumat əldə edə bilərlər.

BİR DAHA ZƏLZƏLƏ HAQQINDA

F.— Vahid, keçən söhbətlərimizdə zəlzələ haqqında danışdıq (*bax: "Yaranış" haqqında söhbət II hissə; 1999*), amma Böyük Yaradanın bu barədə yeni Deyiminin necə olduğunu söyləmədin. Yaxşı olar ki, indi Onu mənə olduğu kimi oxuyasan.

V.— Böyük Yaradanın yeni Deyimini 12 dekabr 1999-cu ildə Diktə Etmişdi. Onları indi sənə oxuyuram:

“Dartıdadır, lifləri dartıdadır, lifləri ortaya dartıdadır, ortaya toplanmadadır. (bax: şəkil 5. (Bu sxemi də Böyük Yaradan Öz Deyimlərinə əlavə olaraq, Göstərmişdi)). Dartıdan azad olmada, ilki ilk kimi olmada. Dartı — ortadan olmada. Tir sınar, metal üzülər, sanki ucları uzanar.

“Zəlzələ” dediyin dartıdadır, laylarda dartıdadır. Lay laydır, laylarla laydır. O qat qatdır, laylarla laylar arası qatdadır, qatlarıdır. O laylar o tir kimi, o metal kimi gərilməkdir, dartıdadır. Onda azalır, zərrələrin axımı azalır. Zərrə qarışıqdır, laylarda yaradıcı işığı qarışıqdadır.

O zərrələr hərəkətdədir, ahəng axımı ilə, vəhdətlə hərəkətdədir. O layda qarışıqdır, vəhdət işığı qarışıqdır.

O qarışığı gətirər, gətirən gətirər, lay üstündə hərəkətdə olan bəşər gətirər. Bəşər etdikləri ilə qaranlıqlar gətirər, o əraziyə — laylara gətirər; özündə səhvləri ilə ətrafa, o laylara gətirər. Zərrələr qarışığı durar, bir düzümə durar; durar, — dartıda durar, dartmaya durar. Bölüm-bölüm dartmaya durar, dartınar, qaranlıq nöqtələri biri-biri arasında qopar. Qopmuşlar arasına bozluq dolar, boz zərrələr dolar — əbədiyyət zərrələri, əbədiyyəti hifz edən dolar. O zərrələr bərpa edər dartını, qarışıqları bir ahəng, bir vəhdət düzümündə düzümdə edər.

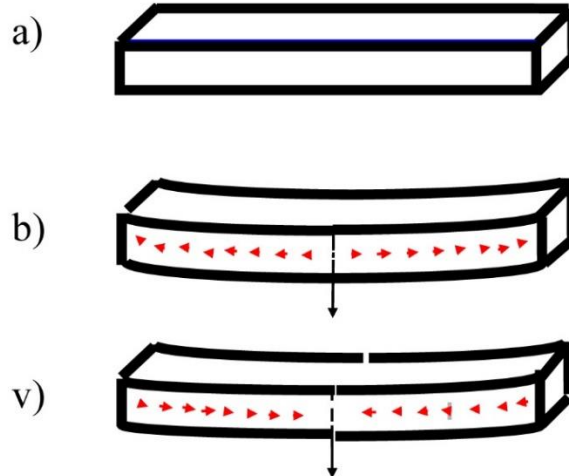
Hər varlıq (*cisim, hissəciklər, materiya*) azaddır, azad Yaratmışam, azaddır. Bərabərliklər arasında Bərabərliyə Yaratmışam, azaddır. Bir-birinə zorakılıq etməsin, azaddır.

“Tir” dediyin qırılmaz, zor etməsən, qırılmaz; qırılmamalıdır, qırılmaz. E'tinasız olsan, — yorular; varlığında zərrələrin hərəkəti yorular. Özünü küsgün bilər, yorular. Rəhminin, mehribanlığının işığından özünü “uzaq” bilər, yorular. Yorular, yorğunlaşar, yorular. Azad edər, özünü yorğunluqdan azad edər.

Laylar gərilər, — zərrələr axını pozular. O laylara yoxdur, mehribanlıq, diqqət yoxdur. Səthində, səthinin səthinə qaranlıqlar toplanar. Azad edər, özünü bəşər diqqətsizliyindən azad edər, bərabərliyi bərpa edər. Anlam yaddaş gətirər, cəm yaranış bərabərdir, azaddır, yaddaş gətirər. Bəşər uzadar, uzaq edər, etdikləri ilə uzaq edər, zərrələr axımını vəhdət arasında yubadar, uzaq edər. O laylar yaradıcılıq arasında yaradıcılıqdadır. Yaranmışlarla bir vəhdət bağlılığında laylar yaradıcılıqdadır. Gərilər, tarımlanar, özünü azad edər.

Axşam olar, gecə olar, günəş dönər, gecə olar. O laylar, o qatlar məhdud bilər, —

Günəş zərrələrinin axımı arasını məhdud bilər.

Şəkil 5. Zəlzələ anında yer laylarında
dartılma və çökmə sxemi

- a) lıflərdə zərrələrin sabit axını;
- b) lıflər daxilində dartılmadan gərilmə və mərkəzdə isə çökmə;
- v) lıflərdə zərrələrin uclardan varlıq daxilinə (mərkəzə) tonlanması, uclarda isə onların azalması; mərkəzdə çökmə.

Bəşərdə yoxsa İşıq, Günəşlə arasını zərrələr axımında məhdud bilər. Dartınar, gərilər (ki), azad olsun, günəş zərrələri ilə bərabər olsun. Bərabər olsun (ki), Yerdə İşıq (nüvə), layda İşıq zərrələri axımı sabit olsun. Günəş, Yer, nüvə zərrələri axımı sabit olsun. Bəşərdə azdır, zərrələri azdır, etdikləri ilə azdır. Az — azdır, o bəşəri hifz etmək üçün azdır. Bəşər gətirmir. Özündən işıq, yaradıcılığa işıq gətirmir. Zərrələr axımı xəttə durar, Günəş istiqamətinə xəttə durar. Dartınar, gərilər, xətt, xəttlər bir vəhdət axımında durar.

Gecə yatar, bəşər yatar, Zərrə axını sabit olar, Kainatlarla, varlıqlarla bağlılıqda sabit olar. Zərrələr axımına o anda bərabərliyə gətirməyə gecə sabit olar. Zəlzələ bərpa edər, İşıq, zərrə axımını sabit etməyə dartınmada bərpa edər.

Etməsin, bəşər etməsin; narazılıq etməsin, yalanlar, məqsəd, məkrli olub etməsin; sayıə, iftira səpib, etməsin.

Özünə qaranlıqlar gətirməsin, ətrafına qaranlıq gəlməsin.

İndi bu ərəfədə Amerika qit'əsi başa gəlir (birinciliyə gəlir, yə'ni, daha da iqtisadi inkişaf etmiş, qüdrətli, elmlı, mədəni ölkə olacaq, özünü və digər dövlətləri müdafiə qabiliyyətində olub sülhsevərliyi sayəsində digər dövlətlər onun sözünü eşidib sülhməramlı deyimlərinə əməl edəcəklər). Yer üzündə dövlətlər arasında münaqişələr var, biri-birini başa düşmək istəmir, münaqişələr var. O dövlət dövlətlər arasına gətirir, sülhü dövlətlər arasına gətirir. Sülh göndərilib, yerə sülh göndərilib. Sülh istəklinin, o İlk Müqəddəsinizin (on Müqəddəsdən biri) o ərəzidə İşığı var. O İşıq ətrafına İşıq göndərilib, İşıq var. Sülhə sülh İşığı göndərilib, İşıq var. O qit'ə dartınacaq, silkələnəcək, sülhə sülh gətirəcək, uzun müddətli İşıq gələcək.

Amerika dartınacaq, İşıq gələcək. Türk dartınacaq, dəmir gələcək. Tailand dartınacaq, o ərəziyə sakitlik, sükut gələcək. O böyük qit'əyə sükut gələcək, sakit olacaq.

Bir qit'ə də qaldı. Ona da dartı gələcək. İşıq gələcək, amma o, İşığı dərk etməyəcək, bəşər biri-biri arasına yenə dartı gətirəcək. O ərəzi bitgilidir, bitgisi yaşıl iynəlidir. Səthi qırmızıdır, torpağı qırmızıdır.

Laylarda, qatlarda, onların varlığında nəmlik var. Onlar bu nəmlik qədərində dartınmada, gərilmədədir.

Layda, qatda nəm var, nəm qədərində çökmədə, nəm qədərində dartıda; nəmdə zərrə — pak zərrə, zərrə zərrə ilə bir axımda, vəhdətdə”.

AĞ CİRTDAN

B.— Kainatlarda od üstündə, onun müşayiətində məhv olan, dağılan, qızarmış, qırmızı planetlər, məkanlar var ki, onlar parçalanır. Parçalanan o məkanın mərkəzindən, nüvəsindən Ağ İşıq qədəri (kürrəvi) ayrılır. O da qalxır, Böyük Yaradan İşığına qovuşur, birləşir.

F.— O məkanlar, o obyektlər niyə qızarır, niyə parçalanıb dağılır?

V.— Bəşər böyükdür, amma ki, ağıl ilə deyil, etdikləri ilə deyil, zəkası ilə böyükdür. Çox ucadan Yer kürrəsinə baxdıqda bizim bu bəşər varlıq qədərində varlıqdır, balaca varlıqdır, varlıqlar arasında o da bir varlıqdır. Lakin maddi aləmdə yaşayan bəşər maddiliyə lazım olduğundan da çox üstünlük verərək, özünə və ətraf mühitə, ətraf aləmə qaranlıqlar toplayır. Bu qaranlıqlar, bu qaralılar ətraf məkanlara da qalxıb yayılır.

Yer məkanından qalxan, Yer məkanından ayrılan qaranlıqlar qədəri bir topluma, bir nöqtəyə — o obyektlərə toplanır. Beləliklə, o dağıntıya sirayətdir bəşər. Bəşəriliyi az deyil, etdikləri də az deyil bu yaranışın.

F.— Çox uzaqdadır o məkanlar. Necə olur ki, bu bəşəriyyət o nəhayətsizliklər arasına qaranlıq, qaralılıq toplaya bilir?

V.— Cəm olan altı yaşam məkanında yığılan məkrilər qədəri, o məkrilərdən isə qaranlıqlar qədəri artır, yayılır. Yayılan — qalaktikalara yayılır. Qalaktikalara yayımının istiqamətlənməsi var. Bir istiqamətdə toplanan, nöqtələnən o qaranlıq Böyük Yaradan Baxışında bir topluma toplanır. O təyinlənmiş məkana və onun ətrafına toplanır. O məkan öz dağıntısı ilə qaranlıqları dayandırır. Yoxsa kainatlar min, milyon illərlə ancaq qaranlıqlar toplumunda, qaranlıqlarda qalardı.

F.— Nə qədər də gəlib və dəhşətli imiş bu bəşər öz məkriləri, hiylələri, rüşvətxorluğu, vəzifəbazlığı ilə, öz yekəmənliyi, hakimlik iddiaları ilə, müharibələri ilə, özlərinin pul, sərvət yığımları ilə, savadının, elminin, təvəzökarlığının azlığı ilə. Bununla birlikdə nə qədər də Pak imiş Kainat, kainatlar! Belə bir bəşər yaranışının bu Pak Kainatda saxlanması çox bahaya başa gəlir. İnsan isə özünün savadsızlığı, avamçılığı, cəhaləti içərisində belə özündən çox razıdır, fikirləşir ki, “yer üzünün əsrəfi odur”, özünə şər’lər qoşur, “qəhrəmanlıqlarına” tərifli dastanlar bağlayıb, romanlar yazır.

V.— Son ucda İşıq qalibdir qaranlıqlara.

F.— Deyirsən ki, məkanın nüvəsindən kürrə şəklində İşıq toplumu ayrılır. Yəqin ki, bu halda məkanın (*planetin, ulduzun*) nüvəətrafı maddəsi də dağılıb toz-torpaq, dumanlıqlar şəklinə düşər və ətrafa yayılır.

V.— Bəli. Ayrılmış nüvə isə, özünün kiçik olmağına baxmayaraq, ətrafa çox parlaq işıq saçır.

F.— Sən dediyin qızarıb şişərək partlayan obyektləri astranomlar “qırmızı nəhəng”-lər, bunların partladıqdan sonra “ən yenicə yaranmış ulduz”, yə’ni içərisindən ayrılan nüvəsini “Ağ cırtndan” adı ilə, bütün bunları isə “obyektlərin evolyusiyası, təkamülü, doğruluğu və ölümü” kimi adlandırırlar. Ağ cırtndanlar Kainatda kifayət qədər var, məsələn, təkcə bizim Qalaktikada 100-ə qədərini astranomlar sayıblar və biliblər ki, onlar öz oxları ətrafında çox böyük bucaq sür’ətilə fırlanırlar.

V.— Ümumi halda bu dediyin Ağ cırtndanlar Kainatda iki halda müşahidə edilə bilər: 1) məkan dağıldıqdan sonra onun nüvəsinin (*İşıq payının*) Böyük Yaradana yönəlib qayıtması dövründə; 2) Böyük Yaradandan Təyinat aldıqdan sonra Kainatın müəyyən bir yerinə, sahəsinə yönələrək öz İşığını digər planet və ulduzların yaranması və yaxud onların İşıqla qidalanması üçün Pay şəklində, Pay rolunda olduğu dövrdə.

F.— Yer üzərindəki müşahidəçi onların 2-ci qisminin hər bir dönümündə eyni bir nöqtəyə, yə'ni Yerə tərəf yönəlmiş, tuşda olan müvafiq siqnallarını tutub qeyd edə bilər. Bu siqnallar pulsvari olduğundan belə obyektlərə “pulsar” adı veriblər.

(*Hətta 1967-ci ildə kəşf edilmiş və Xərçəngvari dumanlığında yerləşən NP 0532 pulsarı öz oxu ətrafında 0,033 san. ərzində bir dövr edir ki, onun hər bir bu dövründə verdiyi siqnalı burada, Yerdə qeyd ediblər*).

V.— Sən dediyin o siqnalların istiqaməti Ağ cırtdanın özündən İşıq Payı göndərdiyi səmtə tuşlanmış olur. Yer üzündəki müşahidəçi siqnalı o vaxt qeyd ala bilər ki, İşıq Payı ya Günəş qrupundakı bir məkana və ya da bu istiqamətdə olan digər bir (*qrup*) məkana yönəlmiş olsun.

F.— Sənə onu deyim ki, astranomlar bu hadisəni öz müşahidələri ilə nisbətən düzgün təyin ediblər: “qoşa, ikili ulduz (*planet*) sistemində “maddə” (*əslində İşıq Payı*) bir ulduzdan digərinə axır və ulduzların təkamülünü, evolyusiyasını sür'ətləndirir”.

İndi onu da deyim ki, müddət keçdikcə obyektəndən göndərilən siqnallar arası vaxt uzanır, yə'ni obyektin öz oxu ətrafında fırlanmasının bucaq sür'əti azalır.

V.— Deməli, həmin obyektin özündən göndərdiyi İşıq Payı sərf olunaraq getdikcə azalır və hansısa andan sonra isə obyekt görünməz olur.

F.— Bəs, nə üçün Ağ cırtdan özünün eyni bir nöqtəsindən (*onun öz səthində bu “nöqtənin” diametri 1 km-ə qədər çatır*) İşıq Payı göndərir?

V.— Çünki, vaxtilə yarandığı anlarda Böyük Yaradan Tərəfindən İşıq Payı o obyektin özünün məhz bu nöqtəsinə Verilmişdi. Obyektlər İşıq Payını hansı nöqtəsindən başlayaraq almışlarsa, elə o nöqtədən də İşıq Payını qaytarıb verirlər.

F.— Astranomlar hesablayırlar ki, Ağ cırtdanların sıxlığı $10^6 — 10^7$ q/sm³ həddindədir. Bu qəbildən olub, yalnız sıxlığı $10^{14} — 10^{15}$ q / sm³ həddinə çatan ulduzları neytron ulduzları adlandırırlar. Deməli, neytron ulduzlarının sıxlığı Ağ cırtdan ulduzlarından milliard dəfələrlə artıqdır.

Hesablayırlar ki, neytron ulduzların maddəsi yüksək axıcılığa malik maye kimidir. O, bu qabiliyyətinə görə maye heliumu xatırladır. Bilirik ki, helium qazı çox aşağı mənfi temperatur qiymətlərində maye halına keçir və (*elektriki*) yüksəkkeçiricilik qabiliyyətinə malik olur. Astranomlar mətəəl qalıblar ki, özlərinin hesabladığı kimi, neytron ulduzlarda temperatur milliard dərəcələrə çatdığı halda, o, yüksəkaxıcılıqlı və yüksəkkeçiricilik qabiliyyətində nə cür ola bilər.

Bundan başqa neytron ulduzunun üst qatları özünəməxsus kristal quruluşunda, kristallik strukturunda olan və qalınlığı bir kilometrə çatan, çox möhkəm qabığa malikdir. Hesablayırlar ki, pulsarlar çox böyük sür'ətlə fırlanan neytron ulduzlardır.

V.— Astranomlar Ağ cırtdanları və həmin qəbildən olan neytron ulduzların temperaturunun milliard dərəcələrə çatmasını onların özünəməxsus çox böyük işıqlığına görə düşünürlər. Əslində, onlarda astrofiziklərin düşündüyü istilik-nüvə reaksiyaları getmir. Əgər, yadımdadırsa, bizim Günəşin nüvəsində temperaturun $6 — 12^\circ$ S olduğunu sənə demişdim (*bu kitabdakı “Günəşin paklanması” söhbətinə bax*). Ağ cırtdanların kütləsi doğrudan da soyuqdur, çünki vaxtilə onlar planetlərin nüvələri rolunda olublar.

Təəssüf doğuran hal odur ki, orta məktəb proqramlarında astronomiya fənninə çox az yer verilir. Böyük Yaradanı, Kainatı dərkəyyat yollarından biri də bu elmlədir.

QIYAMƏT

F.— İnsanların çox böyük əksəriyyəti Yer üzündə olacaq Qiyamətdən çox böyük qorxu ilə, dəhşətlə danışırlar. Qiyamət ilə Məhşər eyni bir anlamlı hadisədirmi?

V.— Qiyamət Məhşərdən sonrakı mərhələli hadisədir. Məhşər haqqında sənənlə söhbət etmişdik (*bax: bu kitabın II hissəsinə*). Böyük Yaradan 28 yanvar 1999-cu il tarixində Qiyamət

haqqında belə Bildirdi:

“Son gün, son gecə olacaq. O gün olacaq, o an olacaq.

Son qayıdanlar olacaq. Önümdə duruşda olacaq, — xətt-xətt duruşda olacaq. Rəhimlilər, mehribanlar, inamlılar bir xəttə duracaq.

Son günün son gecəsinin o Anı olacaq. Canaparan (Əzrail) o məkana (Yerə) yaxın olacaq. Uzaqda dayanıb uzaq olacaq, uzaqdan baxan olacaq. O, məkanın (Yerin) yanmasına baxan olacaq, — o məkanda son bəşərin (yanaraq) paklanmasına baxmada olacaq.

Onlar düzüləcək, bir düzümə düzüləcək. Canaparanla qalxışda olacaq. Son bəşər yaranışı Məkanıma Ağ İşıqla, Pak Ağ İşıqla Paklığa Qalxışda olacaq. Onlar bir komda olacaq.

Məkanımdan səslənəcək, Səsdə səslənəcək; Cəm kainatlara Səs səslənəcək. İldən yaranmış bəşər, sonuncu qayıtmış bəşər (Səsi) eşitmədə olacaq. Bir qalxışda düz durub, düz qalacaq.

Çağırış olacaq, İlk bəşər çağırışda olacaq, o məkanda bəşərləmiş bəşər çağırışda olacaq.

İlk çağırışda eşitmədə olacaq, kişi yaranışı eşitmədə olacaq.

İldən İlk çağırılacaq, sondan son qayıdan çağırılacaq. Duracaqlar, bir xəttə duracaqlar. Sonuncu qayıdan İlki görəcək. İlk Sonuncunu görəcək. Aralarda bir-birinin təzahüründə yaranmışı, — özlərini görəcək.

İlk yaranmış son Qayıdanı görəcək. Bağışlanmalarını yenə görəcək.

İldən birinci yaranmışdı, Yaratmışdım, yaranmışdı. İlkəndən ilklərini Yaratmışdım, təzahürləri ilə, etdikləri ilə bəşəri yaranışını Ağ İşıqda görəcək.

Birinci Conuncunun bağışlanmasını diləyəcəkdir. Sonuncu özünə qədər yaranmışın bağışlanmasını diləyəcəkdir.

Təkrar yaranış təkrarının bağışlanmasını diləyəcəkdir.

Onlar öz saylarını onda biləcəkdir. İldən ilk yaranmışla arada yaranmışları Onda görəcəkdir. Sayları Onda görəcək, yaddaşı Onda gələcək. Özündən əvvəlkinə Sayda görüb, Mənim Rəhmimi görəcəkdir.

Onların, cəm yaranışların, bəşəri yaranışlarının Bağışlanmasını onda görəcəkdir.

Ağ Müqəddəs məkanlara Ağ geyimdə təyiniyini görəcəkdir.

İlk Vahid “Con Vahidi” görəcəkdir. “Son Vahid” ildən Əbədi yaranmışı, — bir dəfəyə yaranmışı Onda görəcəkdir. Onlar birlikdə yenə bir Bağışlamamı, — Rəhmimi birlikdə bir görəcəkdir.

Hər yaranmış bəşər İlki ilə, Sonuncu ilə Önümdə duruşda olacaqdır. İldən bir dəfəyə yaranmış Yaranışlar arasında Əbədi yaranışını Onda görəcəkdir.

Çağırılacaq qadınlar, duracaq bir xəttə qadınlar. İlki Sonuncunu, Sonuncu İlki görəcək. Bir dəfəyə İldən yaranışını bir də görəcək.

Duracaq, o an duracaq Ağ geyimlilər — o Müqəddəslər, o İcraçılar. Yaddaşlarına Yaddaş olacaq.

Məkanımdan uzaqlığı, o Müqəddəslərə Qayıdışı, uzun müddətlərə Qayıdışı yaddaş olacaq. O bəşərilikdən Əbədiyyətinə, Mənə Qayıdışı şadlıqda olacaq. Onlar Bağışlanmada olacaqdır. (Bu Bağışlanmalar prosesi kiçik bir ana, — Yer üzündəki vaxt ölçüsü ilə cəmi 14 dəqiqəyə çəkəcəkdir).

Yenə Rəhmimi Dedim sənə, Yenə Səbrimi Dedim sənə, İlk yaranışın (bəşərin) Sonunu Dedim sənə.

— Ya Böyük Yaradan, bu Qiyamət yalnız bizim Yer üzünü üçün mü? Hər bir bəşər üçün mü? Daha bəşər yaranışı yaranmayacaqmı?

— “O bir məkandandır” Dedim sənə. “Göndəriş o məkana (Yerə), Qayıdış o məkandandır” Dedim sənə. “Sonuncu bəşər”— Demədim sənə.

“O məkanın (Yer planetindəki yaşayışın) sonudur” — Dedim sənə; “Məkanların sonudur” Demədim sənə, “Yaranmışın sonudur” Demədim sənə”.

F.— Doğrudan, Qiyamət — qiyamət imiş və qiyamət olacaq.

ŞEYTAN ODDA, OD ŞEYTANDA

F.— Vahid, din kitablarında Şeytan haqqında çoxlu əfsanələr, yazılar var. Məsələn, Qur'anil-Kərimdə Həzrəti Mühəmməd (ə.s) insanlara bilgi verir ki, Şeytan oddan yarandı və o, nə insanlara, nə də Yaradana tabe olmayıb; əksinə, Qiyamətə qədər bəşəriyyətə ziyanlar, əzablar gətirəcək.

V.— Hə, Həzrəti Mühəmməd (ə.s) olduğunu olduğu kimi deyib. Amma İlahiyyatın digər böyük anamları da var ki, o, bu deyimi ilə o Anın, Böyük Partlayış Anının anlamını gətirib bəşəriyyətə.

Bu tamamilə belədir. O Ana bax, Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabında Bildirir ki, **Mən qaranlıqlara Işıq Saçdım, qaranlıqda olan məkanlar böyük səsə parçalandı, hər tikəsi bir məkan oldu.**

O Böyük Partlayış Anında bozluqda — qaranlıqlarda olan məkanlar parçalandı. O Işıqdan Partlayış Anında bütün spektral rənglər yarandı. Partlayış Anında od, isti yarandı və o odun, istinin özü ilə bərabər o Qara varlıq o sahədən uzaq oldu. Qara varlıq: “Mən oddan yarandım; oddan yarandığımdan yaranışa, insanlara tabe deyiləm“. Yə’ni o Partlayış Anında məkanlara ayrılan istidən o Qara varlıq uzaq oldu. Qara varlıq o Anı, yə’ni o Böyük İstilik Anını deyir. Yə’ni demək istəyir ki, “o Partlayışın özü olmasa idi və Partlayışdan İsti ayrılmasa idi, mən Qara varlıq, elə onsuz da, var idim. O Andan Mən Işığa qaranlıqlarımı yenə də gətirəcəyəm”. “Mən oddan yarandım” deyimi ilə o, Partlayış Anını, bu Andakı ayrılan istiliyi bildirir. Yə’ni o Andan Qaranlıq Işığa, Yaranışa, insanlara ziyanlar, dağıdıcılıqlar gətirir. Həm də o, insanları həmişə aldadaraq əsl həqiqəti onlardan gizlədir ki, bu da insanlarda müxtəlif əqidə və dünyabaxışları yaradır. Məsələn, dahi dramaturq Hüseyn Cavid özünün “İblis” əsərində yazır:

İblis

(*istehzalı qəhqəhələrlə*)

Lakin bu xəta... Atəşi zülmət sanıyorsun!

Sən arif ikən halbuki pək aldanıyorsun!

Zülmət deyilim, istə mənim hər sözüm atəş...

Atəş, özüm atəş, üzüm atəş, gözüm atəş.

Arif

Mən Nurə fəqət talibim, atəş nəmə lazım!?

İblis

Atəşsiz, inan, nur olamaz sabitü qaim.

Atəş, günəş atəş, bəşəriyyət bütün atəş...

Hər bir hərəkət, məbdəi-xilqət bütün atəş...

Zərdüştü düşün! Fəlsəfəsi, fikri dəhası

Həp atəşə tapdırmaq idi zümreyi-nası.

Yalnız bunu dərk etdi o əlləməyi-məhşur,

Yalnız o böyük baş şu böyük kəşflə məğrur...

Arif

(*sinirli*)

Məhv olsa da həp mənliyim, uymam sana, dəf ol!

(Bax: H. Cavid “Seçilmiş əsərləri” II cild. Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı. Bakı 1969. səh. 13-14).

F.— “Şeytan” sözünü öz fonemləri vasitəsilə təhlil etsək, “İşıq atan, Işıqdan uzaq olan və Işıqdan, düşüncədən uzaq elətdirən” mə’nalarını da verir.

Sonra, bir də deyilir ki, “Adəm və Həvvə Cənnət Bağında idilər, Şeytan onları aldatdı”. Böyük Yaradanın Cənnət Bağına, Müqəddəs Bağına Şeytan necə daxil ola bilibdir və bunları necə aldada bildi?

V.— Bax, İlkdən deyilən “Baği-Cənnət” bu Yer planetində, bu məkanda idi. Yə’ni bu məkana gəlmiş İlk Qadın Göndərişləri İlk 10 Müqəddəsi (*Mən, Həm, Ən, Ək, Üz, Qit, Tək, Lap, Dön, Ədd*) Əbədiyyətə qaytarıb aparmalı idi. Hər yaranış İlk Müqəddəslərin ətrafında bir müqəddəs yaranış olduğu kimi bu “Baği-Cənnət” də müqəddəs və toxunulmaz idi. Bu birliyi görən Qara varlıq duydu ki, o İlk Müqəddəslər Böyük Yaradanın Məkanına, Müqəddəsliyə qayıdacaqlar. Qayıtsalar, Işıqlar artacaq, Kainatın forması olan Ovalın özlüyü daha da böyüyəcək. Kainat böyüməsin deyə, qaranlıqlar Işığa qalib olsun deyə, o, İlk Müqəddəsləri aldada bildi. Yə’ni maddiliyə bağlayıb, maddiliklə aldada bildi və Yer üzündə toxunulmaz olan o Cənnət Bağındakı Müqəddəsləri qidalanmağa məcbur etdi və özünü o an qalib saydı. O Müqəddəslik maddiləşdi. İlk Müqəddəslər maddiliyə əl qoydular. O Bağ yox olmadı, yer üzündə qaldı, amma getdikcə maddiləşdi. Yə’ni, Işıqda olan Müqəddəs Bağ da maddiliyə, Yer məkanına bağlandı.

O İlk Müqəddəslər aldanmadan o Baği-Cənnətdən yenə də Yaradan Məkanına qayıdıb Qalxmış olsa idilər, bir daha səhvə yol verməz, daha da kamil Qayıdışda bulunacaqdılar.

Hər bir bəşər yaranışı müqəddəsdir; çünki, Babalarımız Müqəddəs, Nənələrimiz Müqəddəs idilər. Onlardan törənmişlər — Müqəddəslərdən törənmişlər. Yaradan Məkanına, Yaradan Dərgahına qayıtsa idi, o Müqəddəslər daha da Müqəddəslikdə olacaqdılar.

Amma Qara varlıq Onları maddiliyə bağladı.

F.— Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) deyir ki, onlar buğda yedilər.

V.— Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) bununla daha böyük müqəddəsliyi deyir: buğda da Müqəddəslikdən müqəddəs yaranış idi. Peyğəmbər çox böyük bilgi verir bəşəriyyətə; yə’ni “buğda yedilər” deyimini odur ki, “nə qədər Yer məkanında olacaqsınızsa, o buğda ən əsas qidanız olacaq”. O müqəddəsliyə toxunmaq lazım deyildi. Toxunulduğundan, insan onu bir maddiliyə bağladı; o anla özünü də maddiliyə bağladı. Nə qədər ki, maddiliklə bağlılıqdayıq, yə’ni, Məhsərə, Qiyamətə qədər o maddiləşən buğda biz insanların ən əsas qidası olacaq.

F.— Bəs, o dediyimiz Baği-Cənnətdəki o bitgiləri kim gətirdi, kim əkdirdi?

V.— Əslində gətirən olmadı, Göndərən oldu. Yə’ni Böyük Yaradan Deyir ki, **“Yaranış Yaratdım, zərrədə Yaratdım, zərrədə Təyin Etdim. Bir zərrə — bir Göndəriş”**. Bu məkana da o buğda zərrədə Göndəriş idi. Bu zərrə bu torpağa Göndərilib düşdüyündən, müqəddəs olan ilk cücərti meydana gəldi. Yer İlkdən müqəddəs məkan olduğundan, müqəddəs cücərti müqəddəs yer ilə, müqəddəs torpaq ilə birlikdə idi və İlk Müqəddəslər olan 10 babamız ətrafında idi...

(F.— *Vahidin söhbətinin bu hissəsi mənə Yerdəki həyatın başlanğıcı səbəbləri barəsindəki alimlərin hipotezlərini (fərziyələrini) xatırlatdı. Onlara görə həyat bizim planetdə:*

1) *cansız materiyanın, cansız substansiyanın təkamülü nəticəsində yaranmışdır;*

2) *digər aləmlərdə olan mikroorqanizmlərin sporlarının kosmik fəzadan keçib gəlməsi (elmdə buna panspermiya prinsipi deyirlər) və burada inkişafı nəticəsində yaranmışdır.*

Axıncı hipotezlə Vahidin bu dedikləri arasında oxşarlıq varsa da, onlar prinsipcə tamamilə bir-birindən fərqlidirlər.

Görünür ki, hər hansı bitginin, hər hansı canlının yerə düşdükdən sonra özünün funksiyasına və ətraf şəraitə uyğun, həm də mərhələlər, ardıcılıqlar üzrə inkişaf istiqamətləri Böyük Yaradan Tərəfindən Təyinlənmiş və zərrədə kodlaşdırılmış yaddaş olaraq Göndərilir. Göstərilən bu nöqteyi-nəzər heç də mə’lum təkamül nəzəriyyəsini büsbütün, bırıllıq rədd eləmir. Yə’ni, hər bir böyük mərhələlərə daxil edilən kiçik mərhələlərdə təbii seçmələr, kiçik evolyusiyalar özünü təbiətdə göstərə bilər. Buna Böyük Yaradanın Özü də Təyinləri ilə, əvvəlki yaşayış yaddaşlarını qismən Saxlamaqla Yer üzünə Göndərişləri ilə Kömək Edir. Lakin ayrı-ayrı iri mərhələlərdə bu yaddaşlar üzərinə müqayisə edilə biləcək dərəcədə daha iri, lap çox

seçilə bilən yaddaş kodları, yaddaş proqramları da Böyük Yaradan tərəfindən əlavə Edilə bilər. Məsələn, qıjıkimilərin və ya dinozavrların dövrünün bitməci və yeni növlərin, yeni siniflərin yaşayış eralarının başlanması, hesab edirik ki, bu qəbildəndir.

Bitgi və heyvanların bu cür inkişafı ilə İlk Müqəddəslər olan 10 babamızın maddiləşməsi və təkamülü (əslində tənəzzülü) şəraitlərini eyniləşdirmək olmaz. Ehtimal ki, bizim bu babalarımızın maddiləşmələrindən sonra bədənlərinin aldıkları forma və funksiyaları onların varlıqlarının əvvəlki kodları ilə uyğun yaranış üçün artıq hazır imiş. Həm də ehtimal edilir ki, adicə suyun və Bernal tərəfindən bir zamanlar söylənilmiş uyğun palçıq lehmələrinin bu maddiləşmə üçün tə'siri böyük imiş.

Lakin insan Darwinin təkamül nəzəriyyəsinə yatmayan varlıqdır. İlk maddiləşmədən başlamış indiyə qədər insan öz varlıq formasını saxlamışdır, yə'ni, əməyin nəticəsində meymun insana çevrilməmişdir ki, insanın da mənşəinin meymun olduğunu deyə bilək).

V.— ... Bax, bəşər yaranışı da belədir. Hər fərd, hər canlı bir Zərrədə Göndərişdir. Yox, əgər, maddiliyin özü maddilik artırsa idi, o maddilik zərrə yaranışında yox, Qara varlıq hökmündə olardı. Qara varlıq isə Yaradan deyil. O, yaranışın Işıqdan artıb, Işığa Qayıdışını, Əbədiyyətə Qayıdışını istəmir və istəməyəcək. Bəşər, bəşəriyyət də müvafiq olaraq istəməsə, bu bəşərin Əbədiyyətə Qayıdışı da çox uzaq olacaq.

Qara varlıq yaradan deyil, yaranışı məhv edəndir.

Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabında (III bölmə) Deyimləri ilə Bilgi Verir:

“15. Bəşər varlığında «Ruh» dediyin — Işıqladır, Böyük Yaradan Işığından Işıqladır, od deyil, Işıqladır. Hər gördüyün Varlığın əvvəli Işıqladır. «Ruh» dediyin Işıqladır, «maddi» dediyin — maddilərlədir, tək deyil, o da Işıqladır, tək deyil”.

Yə'ni, Yaranış Anı ilə hər yaranış Böyük Yaradanın Pak Ağ Işığı ilə Işıqlıdır. Od Qara varlığa oddur ki, yaranacaq yaranış o odla deyil. O an üçün Qara varlıq odu açıq bəşərə.

Həmin bölmədə Böyük Yaradan Deyir:

“21. Məkrdə, Qaranlıqda Işıq yox, Işıqla Işıqları görən olsan, Görənsən. Təmənnada, məqsəddə Işıq yox, Işıqla Işıqları, Əbədiyyətdə Əbədiliyi görən olsan, Görənsən. Işığından Işığı görən olsan, Görənsən”.

Bunlar böyük-böyük Deyimlərdir. Buna görə də yenə deyirəm ki, “od”, “atəş” deyiminin açımı var. Yaradan Nur Işığı ilə Kainatı Yaratdı. O Partlayış Anında, Partlayışdan məkanlar məkanlaşdı. O Işıqla yanaşı isti ayrıldı. İstilik bütöv Ellipsoidin sərhədliliyinə qədər hər tərəfinə yayıldı və son kontur sərhədlilikdə Qara Varlıq göründü. Qarası ilə, öz Əzəməti ilə Yaranışa əks olacağını bəyan etdi.

Od, atəş heç də Qara varlıqla bir bağlılıq deyil. Bilirik ki, hər bir yaşam üçün, istehsal üçün istilik sərf edilir. Çay, qida, yemək-içmək istilik sərfi ilə hasilə gəlir. İlkdən isə təbii qaz, elektrik enerjisi istehsal olunmurdu, yox idi. Bəşər oddan-ocaqdan istifadə edirdi. Əgər od bilavasitə Şeytanla, o Qara varlıqla bir bağlılıqda olsa idi, onda bəşər Yaradan İstisi ilə yox, Qara varlıq istisindən istifadə edərdi. Onda soruşulur ki, cəm Yaranış, cəm Varlıq, cəm bəşər kimə və hansı varlığa bir bağlılıqla xidmət etmiş olardı?

Qara varlığın özünün istisi yoxdur, yə'ni, o, istinin sahibi deyil.

Yaradan Yaradandır, Qara varlıq dağıdan.

PEYĞƏMBƏR NUH (Ə.S.) DÖVRÜ

V.— 16 yanvar 2000-ci il, gündüz saat 13³⁵-də Yaradan Yer üzündə Müqəddəs yerləri və onlara keçmişin hansısa bir vaxtında Müqəddəslikdə Baxışını Bəyan Etdi:

“Nuh olub. O, bir Peyğəmbər olub. Yer məkanı paklanıbdır, su ilə, sularla

paklanıbdır.

Yer üzünə paklıq, müqəddəslik gəlib. Yaradan Baxışında müqəddəs ərazilər Bəyan Olunub.

(V.— Böyük Yaradan Nuh (ə.c.) dövründə yer üzünün Paklanması necə Göstərdisə, ona uyğun deyirəm :

Böyük Yaradanın Baxışından bir Işıq zolağı Yarandı və Onun yer üzündə izi indiki coğrafi əraziyə görə Misir ehramları yaxınlığından başlandı və hərəkətə gəldi. O hərəkət sanki Yer kürrəsini cızdı, Müqəddəs əraziləri cızıb Bəyan edirdi.

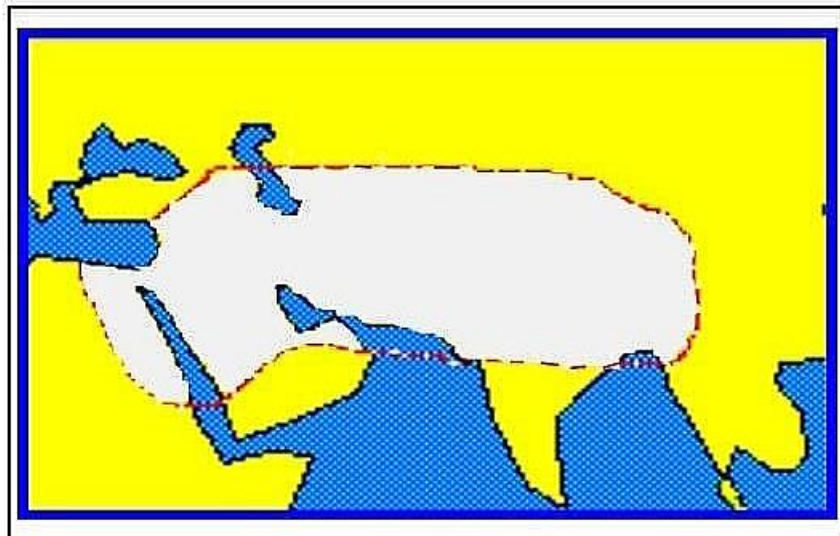
Dəqiq yol, marşrut, 6-cı şəkildə göstərildiyi kimi, bu idi: iz Ərəbistan yarımadasının cənub hissəsi ilə, Hindistanın yarısından keçməklə hərəkət edib, şimal istiqamətinə qalxdıqdan sonra Tibet də daxil olmaqla və Çinin bir hissəsini keçməklə, Paklanan böyük bir sahəni əhatə etməyə başladı. Sonra bu iz indiki Əfqanıstanın və İranın şimalını əhatə etməklə, Orta Asiyanı, Xəzəri və Qafqazı kəsdikdən sonra Kiçik Asiyanın bir hissəsini də keçdi və Suriya ərazilərində Aralıq dənizinə tərəf dayandı).

Bax, tarixlərə bax. Onlara bax. O ərazi Nəzərimdə. Müqəddəsliklə, Nəzərimdə Göndərilənlərim Göndərilib o əraziyə, xətt arasına Göndərilib.

Nuh, İbrahim, İsmail, Musa, Zərdüşt, İsa, Mühəmməd, Budda, Krişna təfəkkürlü İlahi bir Elm.

O xətt açıq qalıb, qapanmayıb, açıq qalıb. Aralıq da (Aralıq dənizi) açıq qalıb; Elmin dünyaya yayılması, açılması açıq qalıb.

O əraziyə, o ərazidən Göndərilənlər Göndərmişəm. Çox sayda Göndərilənlər Göndərmişəm. Bir Göndəriş də Göndərəcəyəm, yenə Şərqə Göndərəcəyəm (şücaətli olanı. O, gələcək, — Şərqə gələcək). O yarımkürəyə də (Amerika qit'əsinə) Göndərilən Göndərmişəm, Deyimlər Göndərmişəm.

Şəkil 6. Peyğəmbər Nuh (ə.s.) dövründə
Böyük Yaradan Baxışında Yer üzünün Paklanması
sahəsini və onun təxmini konturunu
göstərən xəritə

Deyimləri icra ediblər, kainatları çağırıblar, Məni çağırıblar. Onlar aralarına İnamları kainatlardan Göndərmişəm, Mənə bağlılıqla Göndərmişəm.

O məkan müqəddəsdir, Baxışdadır, müqəddəsdir”.

Sənə onu da deyim ki, Yer üzündə gələcəkdə, deyək ki, Məhşər olsa və bunun nəticəsində planet tanınmaz dərəcədə dəyişsə də, Böyük Yaradanın Baxışından Yaranan bu Işıqlı sahə Əbədilik qalacaq və Kainatdakı Ağ geyimli Müqəddəslərə bir mayak rolunu oynayacaqdır. Çünki bu sahə Müqəddəsdir və Müqəddəslik isə heç bir zaman itmir, əbədi qalır.

ƏQL, ZƏKA

F.— Vahid, zəka əqldən nə ilə fərqlənir?

V.— Güclü zəka Əbədiyyəti, varlıqları dərk edir. Amma nə zəka, nə də əql özlərinə uyğunlaşdırılmış Ali zəkanı, Ali əqli yarada bilmir. Zəkanı beyin yarada bilmədiyindən, onun məhsulu deyil. Yüksək zəka Yaradandır, Yaradandır.

Bunu 12 fevral 2000-ci il tarixli aşağıdakı Dialoqdan da bilmək olar ki, onu sənə oxuyuram:

“(Böyük Yaradan Deyir) ... Məndən başlanar zəka. Hər bəşərə zəka qədəri Ayırır Göndərərəm. Əqli zəka yaradar. Əql zəka yarada bilmir.

Əqlin əvvəli zəkadır. Zəka yaddaş üzərində yaddaşdır ki, əql qədəri zəkadan başlar. Nə qədər dərk edəcək, o qədərində də əqilli olacaq; az dərk edəcək, yenə də əql üzərində, o qədər əqilli olacaq. Amma yenə əqilli olacaq. Əvvəl Mənəm, canlı varlıq yaranışı başla yaranmağa başlar.

Zəka qədəri qədersizdir. Zəka qədərini çox Göndərərəm, başda cəm Edərəm, beyində cəm Edərəm, yaddaşa cəm Edərəm. Zəka ilə, zəka üstündə əql zəngindir.

— Ya Böyük Yaradan, yaranmış bəşəriyyət zəkalı və əqlidir. Zəka, əql yaddaş üzərindədirmi?

— **Yaddaş hər canlı yaranışa Ayrılan qəddərdir. O qədər isə qədersizdir. Yaddaş qədərli (bir qədar, təyin olunmuş qədar) olmuş olsa idi, o bəşər, o bəşəriyyət bir müddət ərzində o yaddaş qədərini sərf edərdi. Onda zəka qədərini sərf edər, dərk etmək, əql bir müddətə olmuş olardı.**

Bəşərdən bəşər doğular. Yaddaş qədəri o vaxt başlar ki, körpə uşaq kimi dünyaya bəşər doğular.

İlkdən o bəşərə, o bəşəriyyətə doğulduğu andan (hesabla) 40 gündən sonra yuxu ilə, yuxuda bilgilerinin əvvəlini, yaddaşının əvvəlini Bilgilər üzərində Verərəm, Göndərərəm...”.

Deməli, əql, zəka Yaradanı təfəkküründə yarada bilməz. Əqli Yaradandan axtar. Hər əql qədəri Ondən bir pay qəddəridir.

Daha uca əql ruhi çatışmamazlıq deyil. Adi əql Qadiri və Qədəri çətin dərk etdiyindən, əksər hallarda, öz müqayisəsi nəticəsində daha uca əqlə “çatışmamazlıq” kimi baxır.

Ancaq zəka öz təfəkkürü sayəsində ancaq “Ali Əql” dediyinin dərk üçün onun “model”ini yaradır. Özü ilə “model” arasında uzaqlıq, müəyyən bir məsafə olduğundan, o məsafəni görür, sonsuzluğa gedib ardıcılıqları dərk edə bilmir, edə bilməz.

Biz insanlara elə gəlir ki, “Ali Əql” bu həyatda çətin-dən-çətin lazım olur. Daha uca dərkəyyət özündən aşağılar üçün yad olduğundan o dərkəyyətlər arasında sanki bir “yetimə” oxşar; çoxluq arasında özünü lazımsız, darıxan görür. Özü ucalıqdaykən aşağılara yeməz. “Aşağı” dediyim onun gözü, zəkası qarşısındadır. Amma ondan daha uca, daha alisi var. O uca daha ucadır, o uca daha rahatdır. O uca İlahiyyət, o uca Yaradan Yanındadır. O isə əbədi olan bir Əbədiyyətdir. O, realdır, əfsanə, mif, nağıl deyil. Əql ucaldıqca kiçilməz, — ətrafda kiçiklikləri görür, özü kiçilməz.

Onlar dərk edilməz, onları dərk etmək istəyənlər çətin-dən-çətin tapılar. Ona qərribə baxar, qərribə hökm çıxarırlar; beləliklə də, dərlər özləri özlərini qərribəliklə inkar edirlər. Əqli inkar edən özünü inkar edər, ona görə də, daha Ali Olan o Yaradanı dərk edə bilməz, dərk etmək istəməz.

F.— Yaradan ali əqllərin inkişafını, yetişməsini Gözləmirmi?

V.— Əlbəttə; təkrar, dövrü yaranışlar əsasən bundan ötrüdür və bu yaranışlar arasından məhz elələri Əbədiyyətə seçilirlər.

RƏNGLƏR

V.— Demişdik ki, Kainatda rənglər var. O rənglər Yaradandır.

Ağ (Nur) kainatlara yayılmadadır. O yayılma Ağdan başlar, bozluğu yaradar. Bozluq yaşıllığı yaradar. Yaşıllıq qırmızılığı yaradar.

Kişi bozluqdandır, Əbədiyyətin İlahiyyətindədir.

Yaşıllıq Əbədiyyətdə kainatlar arasındadır.

Qadın yaranışı yaşıl üstədir. Yaranış Işığın axımıdır. İlahi ardıcıl yaranışların İlahidən rəngi yaşıldır.

Qırmızı müxtəliflikdədir. Qırmızı toplanar, dönər, Ağda dönər, döndərər.

Yaranış dövrüdür. Ağdan başlar, bozla olar, yaşilla ardıcılılaşar, qırmızı ilə sanki sönər, amma dönər, Ağlığa döndərər.

O rənglər dövrüdür, müqəddəsdır.

Kişi gözünə, kişi baxışına bax: bir xətlidir, sonu nöqtəlidir.

Qadın baxışına bax: dairəvidir, yaranış ardıcılığını ardıcılıqda görəndir.

Ağ İlahidir, boz əbədiyyətdir, yaşıl yaranışdır. Qırmızı (gilənarı) sonluq olmayıb, dönüb Ağlığa bağlıdır.

BÖYÜK YARADAN VƏ ƏBƏDİYYƏT

V.— Varlığı varlıqdan uzaq edib məhv eləmək olmur. Varlığı uzaq elədikcə, yenə də öz varlıq əsaslarına qayıdacaq.

Məsələn, Yer məkanında olan tarixlər də öz tarixiliyinə qayıdır, əvvəlki hadisələr özlərini yenə də o cür göstərir; niyə? — yığımı bu cür yığıblar, bu cür də özünə qayıdıb təkrar olunacaq. Əgər, başqa cür yığımlar olsa idi, elə o cür də təkrarlıqlar baş verərdi. Bunların hamısının, hamısının himi, özülü üstündə qurulması əsasları — varlığın özü və Böyük Yaradanın Özüdür. Yə'ni, bu varlıq Böyük Yaradanındır, Ona məxsusdur. Varlığı məhv etməkdən ötrü, onu gərək Böyük Yaradanından uzaq edəsən. Böyük Yaradandan ona görə heç bir varlığı uzaq eləmək mümkün olmur ki, Onun Işığının Vəhdətindədirlər. Əgər, nəzəri surətdə düşünsək ki, bu Işıq toplumunu bir yerə toplamış olsaq, onda həmin Işıq toplumu özü-özünü yaratması üçün partlamalıdır. Partlama var, — Yaradıcılığa xidmətçidir, partlama var, — dağıntıya, məhvə. Bu sonuncu balaca bir sahəni dağdır, amma köklü surətdə məhv eləyə bilmir.

Demişik ki, Yaranışın ilkindən Böyük Yaradan Işığının Toplumundan Böyük Partlayış oldu və, beləliklə, Kainat Yarandı. Görürsən, Böyük Yaradanın Işıq Vəhdəti Toplumunu Özü Yaratdı, Özü Topladı bir yerə ki, — Yaranış başlasın. Yaranış topa kütlə ilə deyil, hissələrlə olmalıdır. Vahid kütlə formasında Kainat olmaz. Bax, Onun öz yığımından Partlama baş verdi. Partladı, — dağıldı, dağıldı — məkanlaşdı, yə'ni, heç yerə getmədi, məhv olmadı. O, Özü Öz Işığından Işıq payları Payladı ki, **“bu, Yaradıcı olacaqdır, Yaranışa xidmətçi olacaqdır, bunun üstünə Yaranış gələcəkdir”**. Məkanlar, qalaktikalar arasında deyirsiniz ki, dumanlıqlar, “toz-torpaq” var. Bu, onu göstərir ki, İlkdən İlk yaranış bir yerdə dayanmayıb, yaranış prosesinin davamıdır, ardıcılığıdır və Böyük Partlayış özünün əlamətini burada da göstərir.

F.— Həm də haqqında danışdığımız fəzalar arasında olan təqribən 3 K (Kelvin) temperaturu da onun qalıq, relik temperaturudur. Bu temperaturu Selsi şkalası ilə ifadə etsək, — 270° S edər.

V.— Görürsən, Böyük Partlayışdan alınan Yaranış bircə dəfə Yaranıb öz yerindəcə Dayanmayıb; buna, bu Yaranışa Əbədilik gəlibdir.

Bozluğun rəng çaları formasında bir yığımı var və bir də bundan uzaqlığı var. Bozluğun toplum, yığım halı ilkin sikldə xakılığı (qırmızı ilə qəhvəyi rənglərin qarışığı) gətirdi. Bu xakılığın da özünün sonradan funksiyası olacaq imiş ki, özündən istilik, temperatur verə bilsin və Yaranışa qida rolunda, enerji olsun. Görürsən, üç birlikdən Bir Varlıq yarandı.

İndi o Varlığı məhv etməkdən ötrü bu üçlüyü bir-birindən ayırmaq lazımdır, — Ayrılmır! Belə çıxır ki, onları ayırmaqdan ötrü cəm kainatları gerek məhv eləyəsən. Bu da mümkün deyil! Bu Vəhdətdir! Vəhdəti də sabit saxlayan Böyük Yaradanın Özünün İşığıdır, Axın İşığıdır.

Bu hadisələrin heç biri inkar üstündə deyil. İnkər sənəin sonrakı özündən uzaqlığıdır. Özündən uzaqlığın sənəin cəm işıqlardan uzaqlığıdır. Bu uzaqlıq Böyük Yaradandan uzaqlıq gətirir. Sən Ondan uzaq deyilsən axı! Sənəin bir İşıq payın var. Sən beynində, zahirən qəbul edə bilərsən ki, “hamısı puçdur, fanidir!”.

F.— Hə. Bu puçluğu, faniliyi düşünənlər hələ çoxdur.

V.— Yox, qardaş, bu, fani deyil axı! İlkdən İlk var və sən varsan və sən özündən sonra yenə də sən olacaqsan. Bu əbədi hərəkətdir, “fani” nəyə deyirlər? Həni fanilik? “Faniliyin” sonluğu gətirib çıxarar y a l a n üstünə. (Guya ki,) “cəm bu ətrafda olanlar, elə, yalandır”. Yox, yalan deyil, yalan yoxdur.

Fanilik mə’na e’tibarilə puç anlamıdır. İnsan gerek etdiklərində özünü maddiliyə bağlamasın. Maddiliyə bağlanıb mə’nasızlıqlar edəcəkdir. Geriyə, Oraya qayıdacaq, Orada bu maddi aləm olmadığından, yığdığı insanı onda xilas edə bilməyəcəkdir.

Böyük Yaradan Dərgahına Qayıdışda isə, daha bu maddilik aləmində deyil, Oradakı Müqəddəsliklə Müqəddəslər arasında olacaq.

İnsan yer aləmində özünü bu aləmə deyil, kainatlara, o Müqəddəsliyə bağlamalıdır.

F.— Dialektikada “inkarı inkar” qanunu vardır; bu, baş verən hadisələrə belə tətbiq olunur ki, əvvəldə baş vermiş hadisəni bu gün baş verən hadisə inkar edərək aradan çıxarır, bu gün baş verən hadisəni isə bundan sonra baş verəcək hadisə inkar edib aradan çıxaracaq.

V.— Gördün, yenə də gəlib çıxdıq “müxtəliflikdən müxtəliflik” üzərinə.

F.— Bu, əslində “inkarı inkar” deyil, “müxtəliflikdən müxtəliflik” törəmədir.

V.— Bir varlıqdan gedib o biri varlığı tapırsan, o varlıqdan isə gedib digər bir varlığı tapırsan. Bunların hamısı cəm Ellipsoidin içərisindədir. Bu varlıq Varlıq içərisində hərəkətdədir. Sən fikrində varlığı “yox elədikcə” dərrakən onu yenə də tapır. Dərrakən — İlkdən sənəin yaddaş kamilliyindir. Axı, onu o vaxt görübsən, özünlə gətiribsən yaddaşını. O yaddaşın sənə imkan vermir ki, onu inkar edəsən. Bunu inkar edirsənsə, beynindəki hansısa bir nöqtə işə düşür ki, “bu, belə deyil”. O yaddaş təkcə yaddaşlığında qalmır, həm də bunun əslinin varlığını da göstərir. Bu varlığı görəndə sən bir də, yenidən qayıdırsan və, beləliklə, bu “müxtəlif”-dən sonra yenə də bir “müxtəlif” ortaya çıxır. Uzun müddət bu “müxtəlifi” tədqiq etdikdə düşünürsən ki, bunun, bəs, “özlüyü” nədir? “Özlüyü” tapa-tapa yenə də o qədər “müxtəlif” ortaya çıxır ki, bunun ucu-bucağı görünmür. İnsan onda qalır karıx ki, “əşi, bu, hələlik lazım deyil”. Görürsən, Elm müxtəlifliklərin sırası üzərində qurulub! Fikirləşirsən ki, “Axtarım, görüm, sonra nə olub?”. Sonra, sonra, sonra... Bu sonralardan sonra da o qədər yeniliklər gəlir ki!

Bunların qisası odur ki, İlkdən verilən ilk yaddaşın cəm məzmunu hərəkətə gəlir ki: **“Sən varlıq olmaq e’tibarilə ahənglərin bir varlığısan, vəhdətlərin bir varlığısan; hamısının cəmində, qarışığında bir varlıqsan, — tək deyilsən”.**

F.— Vahid, insanların dini baxışlarında belə bir cəhət də vardır ki, insan heç zaman özünü Allahdan ayrı, uzaq düşmüş hesab etmir. Allahı nə qədər dansa da, sonra fikirləşdikdə, özünün Allah, Yaradan tərəfindən yaranmışlardan birisi olduğunu dərk edir, başa düşür.

V.— “Allahın yaratdıqlarından birisidir” anlamı gətirir yenə də “İlkdən ilk Əbədi Yaranış” anlamına. Bunun həmin bu anını Böyük Yaradan bir də Qaytarır onun özünə ki: **“Görürsən, son nəticədə gəldin öz İlkin yaddaşına”.** Odur ki, hər hansı formada: ateist, qeyri-ateist, cahil,

ya da fanat formalarında həqiqəti inkar etmək olmaz. Deməli, Əbədiyyət var, “puçluq”, “fanilik” fikirləri olduqca zərərli, düzgün olmayan fikirlərdir. Dərkiyyat üstündə isə insan anlamış olacaqdır ki, o, İlkdən Müqəddəslikdən, Işıqdan gəlir və müqəddəsləşib öz İlk Müqəddəsliyinə, Işığınə Qayıtmalıdır, maddi aləmin, varın, dövlətin qulu olub özünə və ətrafına qaranlıq gətirməməlidir. Onda Kainatın sonrakı dövümləri onu özünün gözləmədiyi yeni aləmlərə aparıb çıxaracaqdır...

F.— O, hansı aləmlərdir və bu Əbədiyyətin hansı təminatı, Əbədiyin hansı zamanətləri var?

V.— Bu məsələ mənə də düşündürüb və onu Böyük Yaradan belə bir Dialogla Aydınlaşdırıb:

— Böyük Yaradan Əbədidir. Əbədiyyəti Əbədiyidir. Mən Əbədi, Işığım Əbədi. Mən Varam ki, Yaranış var. Mən Varam ki, ilkdən Müqəddəslərdir yaranış. Müqəddəslərdən bəşərdir yaranış. Müqəddəsliyə, İlkə Qayıtmalı bəşər.

— Ya Böyük Yaradan, cəm bəşəriyyət Müqəddəsliyə, İlkə tam Qayıtmış olsa, nə olacaq?

— Cəm bəşər Müqəddəsliyə Qayıtmış olsa, Əbədiyyətə Qayıtmış olsa, təkrar bəşəri yaranış olmaz.

— Yer üzündən heyvanat da qayıtmış olsa, bəs, heyvanlar aləmi nə olacaq?

— Qayıdacaq, heyvanat dayanacaq. Onlar bağışlanacaq. Heyvani yaranış bağışlanacaq. Onlar dönəcək, Zərrə Işığınə dönəcək. Zərrə Işığında cəm Kainatda azad hərəkətdə olacaq.

— Bəs, Müqəddəsliyə Qayıtmış cəm Bəşəriyyət nə olacaq?

— Onlar kamilləşib Qalxacaq, Əbədiyyətə Qalxacaq. Müqəddəslikdə olacaq; Ağ geyimdə olacaq, Ətrafımda bir icraçı olacaq. Cəm kainatlarda İlkdən olduğu kimi azad hərəkətdə olacaq.

— Bəs, bu məkanlar, Cəm məkanlar nə olacaq?

— Onlar da Işığınə daha Işıqlı olacaq. Bir rəngdə, — Ağ Pak Işıqda olacaq. Cəm bəşər Müqəddəsliyə dönər, Müqəddəslikdə Məkanlaşar, Pak Işığında Işıqda olar.

— Olmazdımı ki, bəşər yaranışı, bəşəri yaranış olmasın?

— Müqəddəslikdən bəşəriləşən bəşər, — Müqəddəsliyə dönməli bəşər. Onlar, o bəşər etdikləri ilə, xeyirxahlıqları ilə — Müqəddəsliyə dönməli bəşər; Qırx müddətə uzaq olmuş Müqəddəslərin ətrafına, Əbədiyyətinə Qayıtmalı bəşər.

— Ya Böyük Yaradan, bu qadınlar nə olacaq?

— Qadınlar da bir yaranış; — kainatlardan, ahənglərdəndir yaranış.

Onlar dönər, Qayıdar, Ahəng axımında, Vəhdətim Bağlılığında onlar da Azadlıqda azad olar.

— Qayıdaq, ya Böyük Yaradan, Qayıdaq. Qayıtsaq əgər, nə baş verəcək? Qayıtsaq o İlk Müqəddəsləri İlk Müqəddəsliklərinə, nə baş verəcək?

— Cəm kainatlar Işıqda; hüdudları Işıqda, — Oval (*Ellipsoid*) böyüyər, böyük olar; hüdudları daha geniş olar. Böyük Işıqlar olar, Əbədiyyətimdən Əbədi olar.

— Olsun; bəşər Qayıtsın, bəşəriyyət Qayıtsın, kainatlar daha Işıqlı olsun. Sonra nə olacaq?

— Qaranlıq qarşısında Böyük Dayanış olacaq, Əbədi Dayanış olacaq.

— O, qaraya, o Qara varlığa qalibiyyətmi olacaq? Bəs, sonra nə olacaq?

— O Qara varlıq sıxmada, kainatları, varlıqları qarası ilə sıxmada: “Oval kiçik olsun, kainatlar yox olsun; Işıqlar, Işıqlılar yox olsun”.

— Elə olmuş olsa əgər, bu, sonmu olar?

— Yox, bu, başlanğıc olar. Sıxılarsa əgər kainatlar, sıxılarsa əgər yaranışlar, Qara varlıq qarası ilə qalib olar.

Mən İlkimdən İlkim Olaram, Pak Işıqla yenə Işıqlı Olaram. Hərəkətlər arasında Hərəkətdə Olaram. İlkim kimi Bir Işıqda, Əbədi Işıqda Olaram.

Hərəkətə Gələrəm, qaranlıq məkanlar arasında Hərəkətə Gələrəm.

Yenə Bir Işıq Olaram. Altı Tərəfə Hərəkətdə Işıq Olaram. O qaranlıqlar arasına Yeni Işıq Saçaram, Pak Müqəddəs Işıq Saçaram.

O qaranlıq məkanlar arasına Işıq Saçaram. Işığımın qaranlıqlarda olan məkanlar Parçalanar, — yeni kainatlar yaranar. Yeni yaranış, yeni Müqəddəslər. Təzahürümdə Müqəddəslər yaranar, daha Kamil Müqəddəslər yaranar.

İlkdən olan Işıq Qədərim (*İşığın Özlüyü*) daha böyük olar. İlkdən olduğundan daha böyük olar. O Böyüklük Mənlədir. O Müqəddəslər Mənlədir. Hər yaranış Mənlədir. Qara varlıq sıxar, hüdudları, kainatları sıxar. Sıxar ki, Kainat kiçik olsun, sonda yox olsun.

Ətrafıma yenə Işıq toplanır. Ayırdığım Pak Işıqlar Ətrafıma toplanar, daha Böyük Partlayış olar, — yeni kainatlar, yeni kamil yaranışlar olar. Əbədiliyimi bildinmi? Əbədiliyimi gördünmü? Əbədi olduğumu Dedimmi? Mən Əvvəl, Mən Əbədiyəm, Qaranlıqlara Yaranışları Yaradanam. Əvvələm, Əbədiyəm.

Yeni Məkanlar Yaranar: dairədə (*kürre şəklində*) məkanlar yaranar.

“Dairədə” Dediym Yaddaşdır, — Yaranışa yaddaşdır. Mənim İlkdən olan Işığımın Təzahür qədəridir, Mən deyil. İlk Işığım (*kürrevi*) dairədə idi. O, Işıq idi, Əvvəl idi; Işıq saçdı, qaranlıqlara saçdı.

Bu Deyimlər çoxdur. Az deyil, çoxdur.

Hər gördüyün qədərində, — qədərsizliklər qədərində. Yaranışdan kainatlar Oval qədərində.

İlk Mən, Əvvəl Mənəm, Elmlərin Əvvəli Mənəm, Kamilliyin Əvvəli Mənəm, Deyimləri Deyən Mənəm, Yaranışı Yaradan Mənəm, Yaranışı Açıan Mənəm.

İlkdən “Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır” Deyən Mən, Səsdə Səsli edən Mənəm”.

F.— Fizikada, mexanikada “cismin hərəkətinin 6 sərbəstlik dərəcəsi” anlamı var. Bunlardan üçünü 3 koordinat oxları üzrə irəliləmə, üçünü isə uyğun fırlanma hərəkətlərinə görə təyin ediblər.

V.— Yaradanın bu Deyimində üç fırlanma hərəkəti nəzərdə tutulmur. “6 Tərəf” Dedikdə mexanikanın nəzərdə tutduğu 3 istiqamətin həm düz (bir istiqamət üzrə irəli), həm də onlara əks istiqamətləri nəzərdə tutur. Əgər, sizin mexanika elmi baxımından Böyük Yaradan fırlanmaları da Nəzərində Tutsaydı, onda “12 sərbəstlik dərəcəsi” anlamı alınardı ki, bu da biz insanlar üçün çox mürəkkəbdir.

ANA

V.— Yaradanımız Rəhmət Eləsin anama. Axır vaxtlarda anam ahıl yaşlarına çatmışdı və mən istəməirdim ki, o, Yaradan Qabağında qaranlıqla qalxsın. Odu ki, söhbətlərimlə onu “qaldırırdım”, qalxırdı göylərə. Bir gün bu cür söhbətlərin birinin arasında anam məndən soruşur ki, “Vahid, Məhəmməd Peyğəmbərin oğlunun adı Qasım idi?”. Halbuki, söhbətimiz tamamilə başqa bir mövzunun üstündə idi. Mən də cavab verdim ki, “hə, ana, Peyğəmbərin oğlunun adı Qasım idi”. Həmin bu anda, yenə də deyirəm ki, halbuki, göylərin haralarında biz Işıqların içərisində idik və mən hər ikimizin bu vəziyyətimizi Görürdüm. Mənim güldüyümü görüb, dedi ki, “məni bağışla, mən bu şeylərin çoxunu başa düşə bilmirəm; amma çox istəyirəm ki, bunlardan mənə danışasan, mən isə qulaq asam”.

F. — Yaxşı deyiblər ki, söz sözü çəkir. Neçə illər bundan qabaq anam arada ki, xəstələnmişdi, mən gəlmişdim Naxçıvana; həmin günlərin birində yataqda uzanan anam mənə dedi ki, Fikrət, cibindəki o “Yasin” surəsini, istəyirəm ki, Miriş ağanın ruhuna oxuyasan, mən isə qulaq asam. Dedim ki, ay ana, düzdür, bu “Yasin” surəsi Kirill əlifbası ilə yazılıb deyə, məsələ mənim üçün bir qədər asanlaşıb; amma məşq etmədiyimdən qorxuram ki, sözləri düzgün tələffüz etməyim. Bu isə o qədər də caiz deyil. Həm də bunu insanlar adətən avaz ilə oxuyurlar, bunu isə mən heç bacarmaram. Dedi ki, eybi yoxdur, Allah da, Miriş ağanın ruhu

da səni bağışlayar, nə cür bacarırsan, eləcə də oxu. Mən də oxudum. Həməən saatda anam yağışın yağması üçün vaxtilə, Naxçıvanın hansısa bir quraqlıq ilində camaatın xahişi ilə Miriş ağanın müsəlləhə çıxdığını və yağış yağdırdığını söylədi.

Naxçıvanda Miriş ağanın ailəsinin evlərinin yerində indi möhtəşəm bir məscid tikilib. Mirişlilərdən bəstəkar Ramizin özündən kiçik qardaşı Rəfiq ilə orta məktəbdə bir sinifdə oxumuşduq. 1953-cü ildə 9-cu sinifdə oxuyarkən, Rəfiq Tanrının rəhmətinə getdi. Yaradanımız, Ulu Tanrımız o ailənin və, ümumiyyətlə, yer üzünün bütün seyid ailələrinin gedənlərinin hamısına Rəhmət Eləsin, qalanlarını isə daha da İşıqlı, Nurlu Şərəfə Çatdırsın. Axı, “seyid”, “seyyid”, “səid”, “saud” sözlərinin bir deyil, bir neçə mə’nası var. Məsələn, Ərəbistanda islamiyyətə qədər tayfa rəhbərinə, müsəlman dünyasında isə Mühəmmədin (ə.s.) nəslindən olub onun nəvəsi Hüseynlə bağlı adamların fəxri təxəllüsüdür. İlk müsəlmanlardan birisi Xalid bin Said olmuşdur. Seyidlər dindarlar arasında böyük nüfuza malik olmuş və indi də belə bir nüfuz sahibidirlər. Şərqi bir çox ölkələrində seyid termini öz xüsusi mə’nasını itirmişdir və sadəcə olaraq “cənab”, “ağa” kimi işlədilir. Onu da deyim ki, təhlilə görə başqa bir mə’nası “İşıqlı insan”, “İşıqlı adam” deməkdir; bu da onların tarixlərinin çox qədim olduğunu bildirir və Böyük Yaradanın onların silsiləsinə bir İşıqlı Baxışından xəbər verir. Onların bu dünyada həddini aşmayan bə’zi imtiyazlılığı da məhz buradan irəli gəlir.

Buyur, söhbətinə davam et.

V.— Anamın təfəkkürü, deyirdim ki, o qədərdə, o səviyyədə idi. Amma bizim evdə yaratdığımız işığın nəticəsində anam rahatçılıqla çıxıb getdi, — yerini dəyişdi. Onun Orada sonrakı vəziyyəti barədə, hər nöqtəsinə, bütün təfərrüatı ilə sənə danışmışam, bilirsən.

F. — Vahid, gərək ki, rəhmətlik anamın matəminin 3-cü günündəki Böyük Yaradanın **“O, Bağışlandı, Bağışlandı, Bağışlandı”** Deyimi anama aid idi? Bu, Deyimlərin içərisində ən qısaıdır və sənin Qeyd Dəftərində yazıldığını görmüşdüm.

V. — Bəli, elədir.

F.— Vahid, özün bilirsən ki, indiki anlarda ömrümün 63 ili tamam olmuş, 64-cü ilin içərisindəyəm. Ancaq valideyn itgiləri, xüsusilə 2 il bundan əvvəl ana itgisi mənə çox yer etdiyinə baxmayaraq, bunu mən üzə vurub heç kimə bildirməmişəm. Hiss edirəm ki, bu cür düşüncələr səndə də vardır və bir çox insanlar bundan xali deyil. Bununla belə, fikirləşirəm ki, bu cür düşüncə tərz, ümumi halda həddən çox maddiliyə, maddi aləmə uymağın nəticəsidir və bir növ yarım-büt-pərəstliyə yol vermək deməkdir. Axı, haray çəkib fəğan qopartmağı, başadizə vurub üz cırmağı hətta müasir qadınlarımızdan edənləri də, aylarla, illərlə yaşlı yaşayanları da vardır və bu cür adətlər büt-pərəstlikdən qalıbdır. Ona görə də, qəlbimdə Böyük Yaradan Qarşısında bə’zən xəcalət də çəkirəm.

V.— Gələsən, sənə Böyük Yaradanın 12 fevral 2000-ci il tarixində mənə Bildirdikləri arasından ana barəsindəki yazıları seçib oxuyum:

“Bəşərdən bəşər doğular. Yaddaş qədəri o vaxt başlar ki, körpə uşaq kimi dünyaya bəşər doğular.

İlkdən o bəşərə, o bəşəriyyətə doğulduğu andan 40 gündən sonra yuxu ilə, yuxuda bilgilərinin əvvəlini, yaddaşının əvvəlini Bilgilər üzərində Verərəm, Göndərəm.

40 gün müddətində o körpə öz varlığını (canını) ana varlığı ilə bağlılıqda bilər; yenə ana ilə bir can, bir canda bilər.

Körpə dünyaya gələr, ana dəyişər, varlığı dəyişər.

O ana varlığı körpəyə bir şirinə dönər. Ana şirindir ki, körpə də şirindir.

Bildinmi şirin nədir?

— Ya Böyük Yaradan, şirin ana istəyimizdir.

— Yox, ana varlığı şirindir ki, südü şirindir. İlki şirindir ki, istəkləri şirindir. Bax, Göstərirəm sənə: ana varlığını, körpə varlığını. Bax ki, şirindir. İstəklərdən əvvəl şirindir ki, bağlılığı şirindir. Birlikdə bir şirindir.

Ana şirin ki, körpə şirindir. Körpə şirin ki, ana şirindir. O “şirin” Dediym daddır ki, şirindir. İstək sonradır; o istək də şirinlə şirin üstə şirindir.

Ana var, — südü şirin olar, varlığı şirinləşər ki, südü şirin olar.

Ana var, ana olar, — südü olmaz, körpə ağlar, o şirin üçün, — ana varlığı üçün ağlar.

Körpə ağlar, ana südü ilə (*əməndə*) birləşər. Sanki, varlıq yenə varlığa birləşər. Körpə ağlar, ana varlığını öz varlığından uzaq bilər. Bir candan, özünü o candan (*bədəndən*) uzaq bilər. Ana nəvazişi ilə, ana istisi ilə körpə yenə özünü ana canı ilə birlikdə bilər.

40 müddət (40 *gün*) keçər, o gündən o körpəyə, o bəşərə yuxu Göndərərəm. Hər yuxu ilə bilgi, o bilgidə yaddaş Göndərərəm; o məkanda olacağı müddətə yaddaşına yaddaş Göndərərəm.

Bəşər böyüyər, böyüdükcə hər hal, hər an ona doğma olar, yaxın olar. Düşünər, — durar, durar, — düşünər: “mən bu anı, mən bu ömrü yaşamışam; bəs, mən nə vaxt yaşamışam?”. O an, o ömür ona yaxındır, Göndərdiyim yaddaşındadır, yaxındır. O yaddaşlar zəngindir. O həyatı, qayıdacağı (“ölüm”) anı ona yaxındır (*yə’ni, əvvəlki yaddaşında, yer aləmində olanda qalib saxlanılıbdır*).

O yaddaş o zəkada olmasa, hər anda, hər addımda karıxar (*çaşar*) bəşər, dayanar bəşər. Zəka zəngindir, yaddaşla zəngindir. Zəka zəngin, yaddaş zəngindir ki, əql də zəngindir.

Yaradan Mən, yaranış arasına səni (*bəşəri*) anaya, ananı sənə (*bəşərə*) şirin Edən Mənəm.

O ana varlığı ilə bəşər varlığı arasında maddilik var, maddi maddi ilə birlikdədir, maddilik var.

Ananı şirin Edərəm, o müddətə şirin Edərəm. Anadan övlad ayrılar, o varlığı şirin Edərəm, o südü şirin Edərəm; çünki, varlığını şirin Edərəm.

Bax, ona bax, o uçan arıya bax; çiçək üstünə, çiçəklər arasında uçan arıya bax. O, toplayır, şirin toplayır. Çiçək o an şirindir, şirin toplayır. O budaq şirindir ki, o çiçək də şirindir. O varlıq şirindir ki, çiçək də şirindir. Ana varlığı şirindir ki, körpə də şirindir. Arı topladı, — şirin (*nektar*) topladı; şəkər toplamadı, şirin topladı.

O çiçək körpədir, o budaq da o budağa körpədir. Şirindir ki, körpədir.

— Ya Böyük Yaradan, Yer məkanımıza (*əlavə*) su Tökmədin. Bilgi Vermişdin ki, o su, o nəm qatlardan ayrılır. Amma ana varlığında, o budaqda olan şirin haradan gəldi? O varlıq necə olub ki, şirinləşib şirin oldu? Axı, niyə şirin oldu?

— O şirin o varlığın özlüyündə olar; sonluğa yaxın (*doğulma anına yaxın*) özlüyündə olar.

Bax ağaca, bax gövdəyə, bax kökə.

O müddət o ağac özü ilə birliyə gələcək, birliyə gəlib şirinləşəcək. Budaq budaq olacaq, amma mərkəzdən (*oduncaqdan*) güc veriləcək, mərkəz (*oduncaq*) ətrafından o qatlar arasından bir nöqtə nöqtələnib ayrılacaq ağac varlığına. Ağac varlığından, qabıq altından tumurcuqlanacaq; qabığa birləşib, qabıqdan başlayacaq, yeni qol, yeni budaq yaranacaq.

— Ya Böyük Yaradan, o mərkəz, o oduncaq meyillidir, mərkəzdən kənara meyillidir.

— O məkandan (*Yerdən*) bax; Mən istiqamətə (*Şimali-Şərq səmtinə*) bax. O Məkandan (*Böyük Yaradan Məkanından*) axımdır, Nurum zərrələr kimi axımdır. O məkandan (*Yer kürresindən*) bax, Günəş səmtinə bax. O Günəşdən saçıma (*saçmaya*) bax; zərrə axını işığa dönüb, ətrafa saçıma bax. Günəş mərkəzdədir, ətrafa işıq saçır. O işıq, o da Nur İşığıdır, yaxındır o məkana (*Yerə*) o varlıqlar yaxındır. Ağac — ağacdır, mərkəzi o işıq səmtinə meyillidir. Günəş altında o ağac düz olsa idi, axım bir xətdə (*perpendikulyar*) düz axar, mərkəz mərkəzdə olardı; kənara meyillənmə olmaz idi. O ağacın mərkəzi ilə (*oduncağı ilə*) ölçmək olar, o yerin Günəş arasındakı bucağını ölçmək olar, Günəşin ətrafında Yer in hərəkət müddətini bucaqda ölçmək olar (*yəqin ki, Yer in Günəş ətrafında hərəkət müddəti o regiona aid ölçü verər*).

Bax yaranışa, bax bəşər yaranışına. Doqquz aydır Kainatlarla bağlıdır. İlki yeddi müddətlə (*hərəkətlərin müddəti, kainatlar hərəkətə gəldi*) tamdır, “iki” bir canda ikidir.

Bax anaya, bax övladına, bax ağaca, bax barına, bax hasilində meyvəsinə. Meyvə hasil olar, yetgin olar. O ağacın varlığı şirin olar.

Bax acıya, acı olana, o bibara. Onun da mərhələsi var. O acı bibar, körpə bibar şirin olur, (çünki) o kolun budaqları şirin olur. Varlıqdan varlıq ayrılır, şirin olur. Maddilik arasında, maddilikdə ancaq şirinləşib şirin olur.

Duz varlıq arasında suyu qovar, suyu ayırar; o, varlığın nəm qədərini sabit edir.

Şirin-şəkər birlik edir, varlıq daxilində varlığı birlikdə edir.

Duz lazımdır, — nəmi sabit edir; şəkər lazımdır, — birlik edir; acı lazımdır, — nəmlə şirini bir-biri arasında bağlı edir, bərabər edir.

— Ya Böyük Yaradan, üç oldu?

— Sənə Demədimmi üçdür, Göstərmədimmi üçdür? Kainatların ilk Anından, Yaranış Anından üç üstündə üçdür. Bir Tərəfim (*Sağ Tərəf*) üç müddətə, bir Tərəfim (*Sol Tərəf*) üç müddətə. Mən Mərkəzdə olmaqla, — cəmi altı müddətə.

Yaranışdan üçdür. Aydınlıq Gətirəcəyim üçdür, — Ağ Işıq, boz, xakı (*zərrələr*) üçdür. Yaratdığının (*Kainatın*) bir tərəfi üçdür, ikisi də (*sağ və sol tərəflər*) bir Oval daxilində, (*hər biri*) üçdür, — cəmi altıdır.

Duz, şirin, acı, — üçdür; ilin sayı üçdür (*hər bir rüb*), cəmi on ikidir (*bir ilin on iki ayı*).

Anadır, — şirindir, övladdır, — şirindir; övladdır, — şirindir, anadır, — şirindir.

Yaratmışam səni, müddətdəsən, qayıdacaqsan. Nurumdur, Işığındır (*Ruhi Işıq*), Əbədiyyətidir.

Nurumdur, Yaranışdır, Əbədidir.

— Ya Böyük Yaradan, bəs, turş necə?

— Turş varlığın özündən, özündədir.

Turş ayrılır, o varlıq daxilinə ayrılır. O varlıq ortada dayanır. Turş o varlıq arasındadır; şirini, şəkəri, nəmi ayırır; özü daxilində o varlıqda ayırır. Ayırır ki, birlik olsun. Kiçildir ki, varlığı kiçildir. Arada dayanır ki, birliklər bir də yenidən birləşsin, şəkərin ilki ilə birləşsin.

— Ya Böyük Yaradan, bu Dediklərin, bu Bəyan Etdiklərin ananı dərk etməyimdən ötrü oldu; bəs, ata haqqında nəyi bilim?

— Atadır, anadır, — Müqəddəslikdəndir ki, onlar arasındakı yaranış (*övlad*) müqəddəsdir. İlk — Müqəddəslərdir. Kişidir, qadındır, — Müqəddəslikdəndir. O məkanın (*Yerin*) özü müqəddəsdir”.

F.— Bədənimizdə amin turşuları var.

V.— Amin turşuları bədən varlığının özündədir, üç əsas varlıq arasındadır. O, həm ayırır, həm birləşdirir; o, artır, — acılıq başlayır. O, sabitdir ki, şirinlə nəmi bərabər edir. Məsələn, şəkər xəstəliyində ilkdən mə'dəaltı vəzinin funksiyası pozulmuş haldadır. Bu xəstəlik turşuluğun artmasından başlayır, yə'ni, vəhdət pozulur ki, turş az miqdarda şəkərlə acını sabit saxlayır. Xərçəng xəstəliyində bozluq artır. İflicdə Ağ zərrələrin axımı sabitsizləşir ki, yenə bozluq artır. O sahəyə Ağ Işıq zərrələri bir toplumda verilsə, bozluqla Ağ zərrələr və xakılıq bir bərabərliyə gələr. Amma qət'i surətdə əllərdə olan biocəryanlarla, bioenerji ilə o sahəyə müdaxilə etmək olmaz. O, sağlamlıq yox, böyük fəsadlar törədə bilər.

F.— Çoxları güman edir ki, Həzrəti İsa Peyğəmbər (ə.s.) öz əlinin bioenerjisi vasitəsilə müalicə edirmiş.

V.— Yox, o, əlində olan Ağ Işıq zərrələrinin xəstənin bədənindəki uyğun sahələrə yönəltməklə müalicə edirmiş. Adi insanlar özlərinin əllərindəki biocəryanlarını, bioenerjilərini onun Ağ Işıq zərrələrinə bərabər tutmasınlar.

Həzrəti İsa Peyğəmbər (ə.s.) Yaradandan Göndərilən idi. Onun varlığı Ağ Müqəddəs Işıqda idi. Bu Işıqlar bəşər gözü ilə görünə bilmədiyindən, ona adi bir varlıq kimi baxırdılar.

Həzrəti İsa Peyğəmbər (ə.s.) heç bir varlığa toxunmadan o varlığı xəstəliklərdən müalicə, xilas edə bilirdi.

Xilas — bəşəri o bəşər varlığına çökmüş qaranlıqlardan qurtarmaqdır, azad etməkdir; yə'ni, o varlıqlara çökmüş o qaranlıqları öz üzərinə götürməkdir. İsa Peyğəmbər öz Müqəddəs Işıq payı ilə onları təmizləyir, onların topladıqları günah qədərini öz üzərinə götürürdü. Bu hal heç

də asan, sadə deyil. Özündən sərf etdiyi Ağ İşıqların əvəzi isə Yaradandan tez bir anda Verilir, bərpa olunur.

O qəbildən olan Göndərilən Göndərişin özü hər hansı bir yerdə olmuş olsa da, özündən asılı olmayaraq o yer, o ətraf bir rahatçılığa, sakitliyə, bir sevincə gəlir. Xəstəliklər uzaqlaşır, xəstə insan rahatçılıqlara qovuşur; çünki, o insan varlığı ilə özü arasında İşıq vəhdəti yaranır. O Göndərilənin özü istəsə də, istəməsə də, bu, belədir.

Müqəddəs ruhdur, Müqəddəs İşıqdır ki, o Müqəddəslər Toxunulmazdır.

Bax ki, Həzrəti İsa çarmıxa çəkilməmişdən bir az əvvəl Yaradanına xitab edir ki, Sən bunları Bağışla, bunlar nə etdiklərini bilmirlər. Çünki məni bu çarmıxda görmək istəklilər kənardadır. Bu insanları isə öz məqsədləri üçün onlar aldadıblar. Sən bunları Bağışla, amma məni burada görmək istəkliləri Bağışlama. Onlar, o məqsədlilər bağışlanılmazdır; Bağışlama. Həzrəti İsa — Əbədiyyətdə, o məkrli insanlar — əziyyətdə, cəzasında, o törəmədən qalanlar isə — müddət-müddət əzabda.

Həzrəti İsa (ə.s.) böyük, Müqəddəs İşıqla bu Yer məkanına Göndərilmişdi. Xilasa xilaskar Göndərilmişdi.

Bəşər müddət-müddət elə dərk edir ki, özünü peyğəmbər e'lan etmək asandır. Onlar o adı ad xatirinə, şöhrət xatirinə gətirərlər. Amma peyğəmbərlik həyatını yaşamaq olmuş olsaydılar, bilərdilər ki, bu yol nə qədər çətin, nə qədər cavabdehli, bu həyat nə qədər əziyyətli, nə qədər mərhumiyyətlidir, dözümsüzlükdə nə qədər dözümlülük nümayişi, nə qədər böyük səbr etmək bacarığı lazımdır, ətrafına ancaq və ancaq xeyirxahlıq, rahatçılıq gətirmək üçün əzmkarlığa malik olmaq lüzumudur. O həyat, peyğəmbərlik həyatı çox ağır həyatdır.

Onlar Müqəddəslikdən göndəriləndən bu mərhumiyyətlərə “dözümlüdürlər”, dözməlidirlər. Amma adi bəşər bu ömrü yaşamazdı, yaşaya bilməzdi. O, çox ağır həyatdır, maddilikdən, istəsə də, istəməsə də, uzaqdır. Elə bilməsin bəşər ki, o həyat ad, şöhrət, tarixdə qalmaq xatirinə, varidat xatirinədir. Onlar, o Göndərilənlər çox kasıb, amma çox dövlətlidirlər. Dözümsüzlükdə dözümlüdürlər, inamda inamlı; onlar kainatlarda o Müqəddəslər arasında, Yaradan Önündə, Yaradanla bir Bağlılıqdadırlar. Burada kasıb, Orada dövlətlidirlər. Dövlətləri — Müqəddəslik, dövlətləri — Əbədilikdə, dövlətləri — Nur İşığında, Yaradan Baxışında. Sorgusuzdurlar onlar, sualsızdırlar onlar, Əbədiyyətdə Əbədidirlər onlar. Onları dərk edən də xilasdadır, — bunlar da Müqəddəs İşıqlar arasındadırlar.

Onlar, o Müqəddəslər Müqəddəs İşıqlar arasında bu dünyadadır, Müqəddəs İşıqlar arasında o dünyadadır. O dünya yalan deyil, çünki, bu dünya yalan deyil. Sən yalan deyilsən, yaranışın yalan deyil, ətrafın yalan deyil, uğurların yalan deyil, ruzi payın, o rahatçılığın yalan deyil. Yalan deyil ki, yalan deyil.

Yaradan ruzi qədəri, uğur qədəri Yaratdı, pul Yaratmadı. Bu həyat pul üstündə, pulla deyil. Qayıdışın “Milli Bank”a deyil, “Dünya Bankı”na deyil, maddiliyə deyil. Sən məhsul əkirsən, pul əkmirsən. Sən meyvə dərirsən, pul dərmirsən;

addım atırsan, addımını pulla atmırsan; gözlə görürsən, pulla görmürsən; nəfəs alırsan, hava alırsan, o ciyərlərinə pul yığmırsan...

İndi, qardaş, görürsənmi ki, ata, ana və övlad, həmçinin, bacı, qardaş şirinliyi, ümumi halda isə qohumlar arası gözəl münasibətlərin özü İlahidəndir, Böyük Yaradandandır. Atadır, anadır, — onlar Yaradan deyil, Yaradanla yaranış arasındadır. Onlar da mehribançılığın əvvəlidir. İnsan ataya, anaya hörmət etməli, onların qulluğunda durmalıdır ki, öz övladı, ətrafı da ona hörmət etsin.

Odur ki, Böyük Yaradan Qarşısında xəcalət çəkməyin sən dediyin qədər olmaya da bilərdi. O ki, qaldı onların bu həyatdan getdikləri anında fəğanın qoparılmasına, ahuzar edilməyinə, əlbəttə, sən düz deyirsən, qəmginlənmək olar, lakin bunu çox böyük dərd edib, aylarla, illərlə özünü üzmək lazım deyil, çünki yaranmışların hamısı əbədilikdir, Əbədiyyətdədir, Böyük Yaradan Nəzərindədir.

Ümumi halda isə insan hər addımını, hər əməlini ölçüb-biçməli, işini elə qurmalıdır ki, ətrafa zərərlər verməsin və bəşəri, bəşəriyyəti öz şəxsi mənafeinə uyğun gələn işi, fikirləri, əsərləri, yazıları ilə çaşdırmasın ki, onlar Əbədiyyətə aparacaq kamillik yollarından kənara

sarpmasınlar. Bu, Böyük Yaradanın, Allah Təalanın İstəyidir.

F.— Böyük Yaradanın “**İlkdən o bəşərə, o bəşəriyyətə doğulduğu andan 40 gündən sonra yuxu ilə, yuxuda bilgilərinin əvvəlini, yaddaşının əvvəlini Bilgilər üzərində Verərəm, Göndərərəm**” Deyimindən görünür ki, əgər, bu bilgiləri O, Verməsə idi, onda o körpə sadəcə bir ət parçasından və ya sadəcə bir heyvancıqdan, sonra isə heyvan kimi inkişafı bir varlıqdan ibarət olmazdı?

V.— Bəli, yəqin ki, elə olardı.

Körpə uşaq 40 gün müddətində yatır, amma yuxu görmür. O, o ərəfədə kainatlara, o varlıqlara bağlanır, baş beyin qədərlənib, formalaşır. 40 gündən sonra isə yuxular görür. Aldığı informasiyalar çox qısadır. Çünki, beyində dərkiyyat hələ zəifdir. Amma yatır ki, varlığında, bədənində hər bir hüceyrə formalaşır, rahatlıqdan bərqərarlaşır.

SƏHVLƏR

V.— Deyirdim ki, İlahiyyat budur, Işıq budur. Gərək İlahiyyata öz yaşayışında əməl edəsən. Yoxsa, təkcə “mən İlahiyyatdan çox şeyi bilirəm” düşüncəsi fayda verməz, mə’nasızdır. Bilməyin yaxşıdır. Amma bilirsən deyə, hamını dəbbələyəsən, — bu, olmaz. Bilmirsənsə, — yenə də yaxşıdır, yə’ni bilmirsənsə, — öyrənəcəksən!

Bilməyib, öyrənmək olar; (*amma*) bilməyib bilməmək olmaz; qalxıb Qalxmaq olar, sürünməklə Qalxmaq olmaz; yerdə yaşamaqla olmaz; (*onsuz da*) yerdə yaşayırdıq, (*amma*) yerə bağlanmaq olmaz. Düzdür, yenmişik Yerə, yenmişəm Yerə, yerdə anadan olmuşam, — yenə də Qayıdıb gedəcəyəm Oraya! Cəhənnəmə də getsəm, — yenə Oradır, — Onun Böyüklüyüdür; Cənnətə də getsəm, — yenə Oradır, — Onun Böyüklüyüdür. Cəhənnəmə getsəm, yanıb, təmizlənəcəyəm, yə’ni Işığımı alacağam; Cənnətə getsəm, — yenə Bağışlayacaq, — onda, Əbədiyyətimi alacağam. Cənnətlə Cəhənnəm arasına (*ərəfat, həməstəkan*) düşsəm, yenə Onun Böyüklüyündə olacağam, Rəhmində olacağam və sonra yenə də indiki məni yeni bəşər kimi Yaradacaq; yə’ni mənim indi yığdığım məndən sonrakı “Vahidi” yaradacaq. Bu gün mən o “Vahid” üçün yaşayıram və onunçün fikirləşməliyəm, onunçün nəşə eləməliyəm və eləmişəm də.

Səhvləri, — mən bir bəşərəm, — bir bəşər kimi eləyə bilərəm. O vaxta qədər ki, mən Bilgilərin içində idim, amma, hələ Yol Verilmədiyindən Oraya Qalxammamışdım, — bəli, onda səhvləri eləmişəm. Onda mən özüm özümə mə’nəvi əzab verirdim ki, bu qədər Bilgi içindəyəm, amma açammıram bunları. Əgər səhvlər mənə Bağışlanırsa, onda mən Onun Böyüklüyünün qabağında nə etməliydim? Beləliklə də, fikirlərimlə özüm arasında çaşqın qalmışdım.

İnsanların hamısı günahgar deyil. Səhvin özü hələ günah deyil. Səhvi edib, sonra onu dərk eləyərək təkrar etməməyin özü insanın, elə, xilasıdır. Amma səhv edəsən və səhvin üstündə israrla dayanasan, onda artıq bu, günahdır, yə’ni həyatda yol verdiyin əyinti sənin məqsədinmiş. Bu isə, cəzana yoldur.

F.— İnsan öz səhvlərini dərk edirsə və gələcəkdə o səhvləri təkrar etmirsə, bunun özü, elə, tövbə etmək deməkdir. Amma dünyanın indiki mədəni dövründə də elə insanlar var ki, tövbəni özünə cismani əzab verilməyində görür.

V. — Bir bax ki:

Tövbədirsə, kötək nəyə lazım,

Kötəkdirsə, tövbə nəyə lazım?

Tövbədirsə, şallaq nəyə lazım,

Şallaqdırsa, tövbə nəyə lazım?

Özü də, qərribə işlər var bu həyatda. Deyək ki, bu gün uğur gəlir insanın əyintili məqsədindən, insan elə bilir ki, “məqsədimə nail olmuşam, müvəffəqiyyətliyəm, uğurluyam”. Bu müvəffəqiyyət, bu uğur zahirdədir. Hələ bu insan başa düşmür ki, bu müvəffəqiyyətin arxasınca nələr gəlir?! Baş verəcək hadisələr gəlib nə varsa, hamısını və, hətta, ondan da artığını yuyub, dağıdıb aparacaqdır. Niyə? çünki o, qaranlıq gətirmişdi; qaranlıq üstündə məqsəd qurmaq olmaz, qaranlıq yaratmaq olmaz. Hərçənd Ulu Tanrı, Böyük Yaradan, insanı qaradan azad edir, ancaq elə hallar olur ki, üstəlik iflic də edir, kor da edir, şil də edir və başqa xəstəliklər də verir, ruzisini azaldıb kasıbçılıq gətirir, dilənçiyə də döndərir. Beləliklə, insanı özünü özü qabağında Qoyub Acizləşdirir ki, **bax, bu, sənin elədiklərinin nəticəsidir; özünü hakim qurub, hakim sayırdın, nəyin hakimliyini edirdin? Mən onları (canlı və cansızları) Işıqdan Yaratmışdım, sən onlara qaranlıq gətirdin.**

Deyək ki, bir şəxs, yaxud bir qrupun və yaxud dövlətlərin silahları var. Bu, o demək deyil ki, elə hamını öldürməli, dağıtmalı, məhv etməlidirlər. Silahı da Böyük Yaradan Göndərirdir və onun, o adamların, o dövlətlərin özlərini necə aparmaqlarını Yoxlayır. Deyir ki, “silahı Verdim sənə, bax gör, öldürüb “Məhv” edə biləcəksənmi?” — Əslində sən o bədbaxtları zahirən öldürürsən və bununla da dönüb özünü məhv edirsən, cahil bəşər! Çünki, Ölümsüzlükdə ölüm yoxdur, lakin hər iki dünyada mərhumiyyətlər, əziyyətlər çoxdan da çoxdur.

Həzrət Mühəmməd (ə.s.) deyir ki, öldürülən şəxs “şəhiddir”. Əslində, şəhidliklə bərabər həm də o, “şahiddir”. Yə’ni, şəhid o qaranlığa, qırğına şahiddir. Böyük Yaradan Deyir ki, **sən şəhid — şahidsən o qaranlığa. Sən Mənə qayıtdın, Xilasdasan, Bağışlanılırsan. O öldürən isə qaranlığa (əlavə) qaranlıq gətirdi, onun xilas yoxdur.**

F.— Odur ki, Isa Peyğəmbər (ə.s.) deyib ki, heç bir vaxt öldürmə.

QARA ÇUXUR

V.— Böyük Yaradanın (Dialogla) belə bir Deyimi var:

— **Elə bilməsin bəşər, elə dərk etməsin bəşər ki, “ölüm” yalnız bəşər (və biz müasir insanların başa düşdüyü, qəbul elədiyi canlılar, canlı aləm) üçündür. (Təbii ölüm var, mütləq ölüm yoxdur).**

Ölüm yoxdur. Qayıdışınız var. Əbədiyyətə, Işığa qayıdış var, bəşər qayıdışı var, “o dünyaya” qayıdışı var. Bəşər var ki, qaranlıq toplar, məkr toplar, — özünə cahilliklə cəza toplar. Qayıdar, bəşər qayıdar, o bəşər qaranlıq toplumlarından azad olar. O bəşər “Cəhənnəm” dediklərinizə qayıdar, azad olar qaranlıqlarından. Azad olar, dönüb İlki kimi Ağ Işıqda, Zərrə Işığında olar, yeni yaranış üçün təyinli yaranış olar.

Elə bilməsin bəşər, — “ölüm” bəşər üçündür. Bəşər ölümlüdür (təbii ölməlidir).

Kainatlarda yer var (məna Göstərilən bu yer, bu “dəyirman qurğusu” bizim Yer kürəsinə görə Kainatda Şimali-Qərb istiqamətdədir), orada bir burulğan var. O, hərəkətdədir (bir ox ətrafında), sağa hərəkətdədir. Ora o sür’ətə yaxın olduqca, dözülməzdir. Yaranış varlığı o sür’ət qarşısında varlığından ayrılan Işıqların (zərrələrin) sür’ətinə dözülməzdir. Baş ayaqla, ayaq başla, qollar sinədə, bir bükümdə. Oraya düşərsən, o sür’ətə düşərsən, o yarıqdan keçərsən, bir dairəvi yarığa düşərsən, o dairəvi yarıqdan keçərsən.

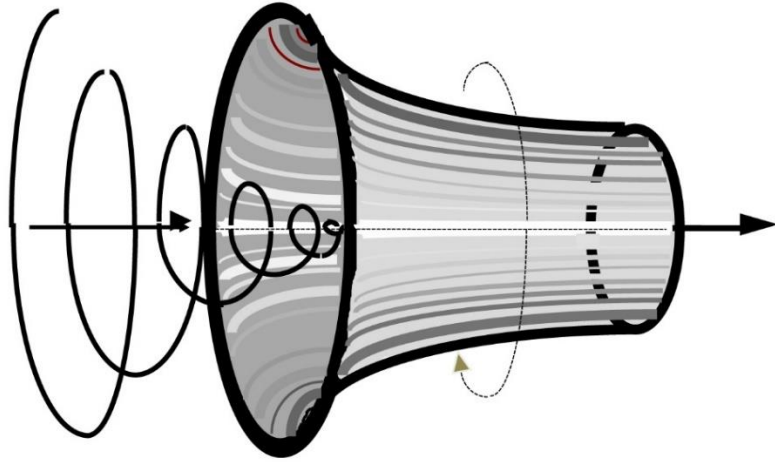
O dairədə dönərsən, sür’ətə dönərsən, varlığında yaddaşın yox olar, varlığın yox olar. Süzülərsən, parçalanarsan, sür’ətlə süzülərsən. Böyüklük kiçilər, az olar, o dairənin çıxışı balaca olar. O varlıq parçalanar, parça olar, çox kiçicik hissə olar; püskürülər, böyük güclə püskürülər. Püskürməklə uzaq olarsan, o sahədən uzaq olarsan, böyük sür’ətlə uçuşda olarsan.

Görərsən, özündə, o varlığında görərsən, varlığına yaddaş qayıdar. Dərkiyyatınla görərsən, çox kiçicik zərrəni zərrədə olduğunu görərsən.

Süzülərsən, gedərsən, kainatlara gedərsən. Kainatlarda zərrə kimi, zərrədə hərəkətlərdə olarsan.

O da bir qayıdıdır, — məkanların qayıdışıdır.

— Ya Böyük Yaradan, məkanlar niyə qayıdar? Toplumdan tək-tək olub niyə qayıdar?

Şəkil 7. Kainatda qara çuxurun — burulğanın quruluşu və sxematik iş prinsipi

— O məkanların da varlığı işıqladır. Işıqını sərf edər, Işıqı tükənər. O bir hərəkətə gələr, tündləşib, tünd olub, hərəkətə gələr. O dairəyə yaxın gələr, o dairədən süzülər, o dairədən keçər, qaranlıqdan azad olar, Işıqlı olar.

O məkanlar (o dairəyə yaxınlaşan məkan) rəngli olar, rənglə rəngli olar. Rəngi tündləşər, qırmızı olar, tünd olar, xakılığa yaxın rəngdə olar.

O məkan süzülər, o məkan keçər, o dairədən keçər, yeniləşib yeni olmaz. Yeniləşib, zərrələşib, zərrələrdə, kainatlarda hərəkətdə olar. Hərəkəti təyinlidir, yaranışa, — daşa təyinlidir. O, dönər, yaranış olar; məkanlarda yeni yaranış olar. Daş yeniləşər, saylardan say olar. O, təyinlənmiş daş olar, laylarda laylarla olar; o laylar tükənməz, azalmaz, daşdan daş artar, laylara lay artar. Daşlar yanına daşlar artar. O, təyinat alar, təyinatı o anda alar; o dairədən keçib dağılarkən özlüyünə rəng alar, təyinat alar (*xassəlilik alar*).

Dayanmır, hərəkətlər dayanmır, Yaranış dayanmır, cisimlər varlıqlar dayanmır, onların yaranışı dayanmır. Hər yaranmışın yaranacaq yaranışı dayanmır (*hərəkətdədir, dəyişilmədədir*).

F.— Vahid, bu deyilənlərdən başa düşülür ki, bəşər üçün təbii ölüm olsa da, yə'ni bədəni burada, Yerdə qoyub qayıtma varsa da, mütləq ölüm yoxdur. Bəşərin, digər canlıların Işıq payı, Işıq zərrəsi heç bir zaman Ölmür, Əbədi bir varlıq olaraq Yaradan Baxışında, Nəzərindədir, Təyinatındadır. Bəs planetlərin varlığı nə cürdür? Həm də yuxarıda deyilənlər barəsində bir qədər geniş danış.

V.— Hər bir halda Ölüm yoxdur.

Astronomiyadan bilirsən ki, Kainatda “qara deşik” və ya “qara çuxur” deyilən obyektlər mövcuddur. Amma astronomların fikrinə görə onların kütləsi çox böyükdür. Lakin mənim adlandırıdığım “qara çuxur” isə kütləyə malik deyil, burulğandan ibarət olub burulğanlı bir sahədən ibarətdir. Bunun quruluşunu divarlara malik olmayan, lakin öz oxu ətrafında böyük sür'ətlə fırlanan və hidravlika elmindən sizə mə'lum olan konoidal taxmalara, yə'ni, soplolara oxşatmaq olar (şək. 7).

Qara çuxurdan keçməkdən ötrü Böyük Yaradan Tərəfindən Təyinlənmiş göy cismi, planet (sizin adlandırıdığınız “ulduz”) sabit hərəkətlə, öz qrupundan olan digər planetlərə toxunmadan, qara çuxura doğru istiqamətlənir. Qara çuxurun ön hissəsi böyük diametrə malikdir, belə ki, çox böyük kütləli və ölçülü göy cismi, məsələn, Günəş və ya daha iri planet ondan asanlıqla keçər bilər. Qara çuxur həmişə müəyyən bir yerdə olmur, Böyük Yaradan Tərəfindən

Təyinindən asılı olaraq, müddət-müddət fəzanın bu və ya digər sahəsində yaranır, zühur edir.

F.— Nə üçün, o, stasionar olaraq, müəyyən bir yer tutmur?

V.— Əgər o, mütləq eyni bir yer tutmuş olsa idi, onun varlığı çox zaman boş-boşuna, lüzumsuz varlıq və Kainatın o sahəsi üçün böyük bir bəla nümunəsi olardı.

Qara çuxur müddətdə alınır və müddətdə sönür, sanki, Kainatda böyük külək sahəsi yaranır. Biz gördüyümüz yerüstü külək axımı çoxsəmtlidir, qara çuxur küləyi isə eyni sahəli, eyni istiqamətli sorma nəticəsindəndir. Planet o sahəyə düşər, böyük fırlanmadan parçalanar, hissələnər, zərrələnər, Kainata zərrə kimi üfürülər.

O sahədən keçmədə olan planet həmin sahəyə düşər. Bu, böyük bir “udulmaya” bənzər; sanki, planet o sahədən keçməklə, bir andaca yox oldu. Halbuki, yox olmadı, parçalandı, çox kiçik zərrələr halına gəldi. Çünki, bir varlıqda saysız kiçik zərrələr toplumu var və onlar həmişə hərəkətdədirlər. Hər bir zərrə bir yaranış modulundadır, hər birinin öz funksiyası var.

O zərrələr payı yeni yaranışa təyinat alır, yeni yaranışla birləşib həmin yaranış varlığını zərrələrlə tamlaşdırır.

Nüvə isə planetdən ayrılır, parçalanmaz, Yaradan Məkanına qalxar.

O planet zərrələnər, kainatlarda zərrə halında azad hərəkətdə olar və sonra yeni təyinat alar. Onların təyinatı bəşər yaranışı üçün deyildir, hər Seçilmiş planetdə yeni lay, yeni suxur qatlarının yaranması, artımı üçündür.

Bizim Yer məkanında, bəşər arasında “daş balaladı” anlamı var. Əslində daş balalamır, balalaya bilməz. Amma artar. Artmağı isə bircə zərrədən, bircə dənəciyədən başlar, böyüyər, amma, hər gördüyümüz daş, qaya qədərində böyüyər. Onların Yer kürresinin həcmi və kütləsinə mütənasib böyümə qədəri var, artıq ola bilmir. İnsan da Yer kürresi ilə mütənasib bağlılıqdadır ki, öz qədərində boyu artır. Qədersizlik mövcud deyildir, Hər bir halın, hər bir varlığın qədəri var, məsələn, qidanın qədəri, uğurun qədəri, səbrin qədəri, ömrün qədəri və s. Qum da artar, daş da artar; balalamaz, — artar. Hər zərrə — bir danə, hər danə — Təyinlənmiş daş.

F.— Bəs, hansı səbəbə görə planet o sahədən, o qara çuxurdan keçir, dağılır?

V.— Bəşərin cəm planetlərə yayılan qara istəyi, qaranlıq istəyi Təyinlənmiş o bir planetə toplanar. Sanki, o planet bir fədakara dönər, o ağırlıqları, o qaranlıqları özündə cəm edər. O isə parçalanar, — yeni yaranış üçün parçalanar. Yer məkanımız isə yalnız (*Məhşər vaxtı*) yanar, amma parçalanmaz; planetlər düzümə gələr, o planetlər düzümündən bir planet seçimə gələr ki, bəşəri yaranış üçün yararlı olsun.

F.— Sənin Işıq varlığın o qara çuxurdan keçibmi? Keçibsə, nə səbəbə görə Işıq varlığın əllərini, ayaqlarını bir yumaq halına gələndəki yumub, yuvarlaqlandırır və bu böyük sür’ətdən sonra səbəb nə olub ki, Işıq varlığın parçalanıb kiçik zərrələrə çevrilməyib və, beləliklə, sənin o Işıq varlığın tam aradan çıxmayıb?

V.— Bu hal heç də mənim istəyimlə baş verməyib. Yaradan o halı Göstərməklə Kainatda gedən böyük proseslərdən birisini insanlar üçün Aydınlaşdırır. Həmənki anlarda mənim ətrafımda hifzedici Ağ Işıq topası da var idi və bu, Böyük Yaradanın Baxışında, Nəzərində idi.

Bu fikri də aydınlaşdırım ki, əgər bu aləmlərə Qalxmaq olursa, niyə təkə elə o aləmdə qalmayaraq həm Orada, həm də bu Yer məkanında ola bilirsən? Hər bir anı olduğu kimi yaşamaq o ana qovuşmaqdır.

F.— Deməli, sən özünün Böyük Yaradana ünvanladaraq yazdığın “Ümidimiz Sənədir” adlı kitabçanda (“*Nərgiz*” nəşriyyatı, Bakı, 2000-ci il) “Yorğunluq” adlı yazında:

“Yorulmuşam, ay qardaş,
o yorğunluqdan sonra, sanki,
yenidən doğulmuşam.
Işıqdan doğulmuşam,
Işığa doğulmuşam”
sətirlərilə buna işarə vurmusan.

V.— Bəli. Özü də, bu yorğunluğumu həmənkı anlarda birbaşa sənə bildirmək istəmişdim. Həmənkı anları yaşamaq yenidən paklanmaq və biz insanlar üçün isə yeni anlamlara gəlmək deməkdir.

ELMLƏRİN KÖKÜ

F.— ... Yenə də bir böyük qardaş kimi sənə deyirəm ki, ailənin dolanışıq durumundan asılı olaraq, sən Vahid institutda, universitetdə oxumamağına, yalnız Yeyinti Sənaye Texnikumunda təhsil almağına, onu bitirməyinə baxmayaraq, ümumi halda biliklərin toplumu nöqteyi-nəzərindən bir çox ali təhsillilərdən geri qalmırsan. Hər bir təhsildən məqsəd o sahənin yaxşı mütəxəssisi olmaqdır. Sən öz sahəndə, bilirəm ki, çox yaxşı mütəxəssislərdən biri olubsan. Heç də təsadüfi deyil ki, SSRİ-nin 50 illiyi ərəfəsində Dövlətstandart Komitəsinin İttifaq üzrə təltif etdiyi 3 Fəxri Fərmanın sahiblərindən biri sən olubsan. Bu, az deyil. Sən özünə hörməti işinin sayəsində nəinki Naxçıvan Muxtar Respublikasında, Azərbaycanda, həmçinin buraxılan məhsulların ekspertizadan keçirilməsi üçün təşkil edilən müxtəlif komissiyalarda prinsipiallıqla, fəal iştirakına görə İttifaqda da qazanmışdın.

V.— Bütün bunlara baxmayaraq, mən bu yaxınlara qədər də təhsilimin ali olmamağına görə bir az fikir çəkirdim və, bəlkə də, indi də çəkərdim. Amma, gələsən, sənə yenə də bir Dialoqu olduğu kimi oxuyum:

“— Ya Böyük Yaradan, Dediklərin, Açıqların Elm üstündə Elmlədir. Mən isə elm sahibi deyiləm.

— Səni onlar arasından Cəcmədim. Səni onlar arasına Seçdim.

Elm İlahiyyatı yarada bilməz. Elm İlahiyyatdan başlayır. Yaranışın Əvvəlindən başladı, Yaranış Anı Elmlə Başladı. Elmlərin əvvəli Mənlə, elmlərin əvvəli Mənimlədir.

Bax kainatlara; kainatların əvvəli Elmlə, hərəkətləri Elm üstündə, Elmlə.

İlahiyyat Elmlədir, İlahiyyat Elmdədir. Əgər elm İlahiyyatı yaratmış olsa idi, elmlər İlahiyyatı açardı. Amma İlahiyyat elmləri açar. Mən Açar, Mən Bilgi ilə o zəkalara Göndərərəm.

Elmi İlahiyyatdan uzaq sanma. İlahiyyat Yaranışın əvvəli. Əvvəldəndir Elm, elmlər. Elmlə, Elmdə başlandı Yaranış. Elmləri Açıan Mən, Bəyan Edən Mənəm.

— Ya Böyük Yaradan, riyaziyyat elmlərə açarmıdır?

— Riyaziyyat Elmdədir. Riyaziyyat elmi kainatlardadır. Kainatların, Yaranışın İlk Anından say üstə, sayladır. Riyaziyyat qədərdir, saylar üstü qədərdir. “Riyaziyyat” dediyin Məndədir. İlk kainatlar yaranışından müddətlər üzrə sayladır, Mənlədir.

— Bəs, fizika?

— “Fizika” dediyin böyükdür. Böyükklər içərisində böyükdür. “Fizika” dediyin ilkidir, hər varlığın ilkidir.

İlk İlkədir; cisim, materiya, varlıq İlkədir (*İlki İşıqdan, zərrədəndir*). Zərrə tək deyil. Ağ bozluq arasındadır, xaki ikisi (*Ağ, boz*) ilə bir vəhdətdə istilikdədir (*məsələn, karbohidrogenlər istilik daşıyıcılarıdır*). Ayrılıq yoxdur. İlkdən təklikdən birləşib bir oldular, birlikdə üç oldular.

— Ya Böyük Yaradan, cəm Deyimləri İşıq üstündə, zərrə üstündə Dedin. Qardaşım Fikrətə bir az çətindir. O iki anlam (*Ağ İşıq, zərrə*) ona bir az çətindir.

— De ki, Yaradan mənə Göstərdi, Yaranışın İlk Anını mənə Göstərdi. Yaranış Anını Öz Nuru ilə Yaratdığını Göstərdi.

Nur Səpdim, Yaranış Nur İşığımla yarandı. İndi də gördüklərin Nurumdur, Yaranışa Nur Payımdır, Nurumdur. O zərrələri, zərrə hərəkətlərini varlıqda, cisimdə görmür bəşər. Zərrə İşıqlarını görmür, — Məni görə bilmir. Məni görər onda ki, Mən Özümü

Açaram, Mən Özümü Göstərərəm. Amma qədərində Göstərərəm.

Olduğu olduğu kimidir, Nurum olduğu kimidir, sənə Göstərdiklərim olduğu kimidir. Gördüyün olduğu kimidir, sənə Göstərdiklərim olduğu kimidir. Nurumdur ki, zərrələrdir yaranış, zərrələr üstündə, zərrə ilə yaranışdır Yaranış. Yaranış Nurumun zərrələri ilədir.

Desə İdim bəşərə, Göndərsə İdim bəşərə: “sən yaranmışsan, ətrafındakılar yaranıb Nurumdan, Nur Payımdan yaranıb. Nurum bir Paydır, Müqəddəslikdən (*toxunulmaz*) bir Paydır. Sən bəşər Nur içərisində Nurlasan, Yaradan Payı ilə Nurlasan, Nurdasan, Nur içərisində Nurlasan. Sən müqəddəs yaranışsan, Nurum ilə yaranışsan. Hər gördüyün varlıq Payladır, Nurum ilə Payladır”.

O Pay qədəri zərrədədir, çox kiçik zərrədədir.

İlk o Müqəddəsləri (*on və cəm Müqəddəslər*) Nurumda, Nurumla Təzahürümdə Nur Payım ilə Yaratdım. Açdım onlara, Dedim onlara: “Yaranışdan yaranışsan, Nurumdan təzahürdə yaranışsan”. Müddət keçdi; o ilk Müqəddəslər öz varlıqlarında olan o Nur Payını özlərinin bilib, özləri ilə gördülər. O Nur Payımı özlərində güc bildilər.

Deyimləri Deyirəm, Nur Payımı “İşıqdır” Deyirəm. Zərrələri olduğu kimi Göstərib, olduğu kimi Deyirəm.

Bax o bəşərə, o bəşəriyyətə (*bu anda çox-çox əvvəllər, çox qədim dövr Göstərildi*). Onlar arasına Göndərilən Göndərmişdim. O, bəşəriyyətə çatdırdı, o bəşərə açıb dedi: “Nurdan sizi Yaratdı. Nur Payından Nurlasan; müqəddəs yaranışsan, Nurlasan”.

Yenə Göndərilənlər Göndərdim, bəşəriyyətə Deyimləri “sən yaranışsan, İşıqla yaranışsan, İşıqdan yaranışsan” Deyib Göndərdim. O Göndərişlərimi də (*bəşər*) dərk etmək istəmədi.

Hər varlıq yaranışdır, Nurumdan, Nur Payım ilə yaranışdır. O Deyimləri Göndərmişəm.

“Fizika” dediyin elmdir, Yaranışdan elmdir. Yaranmış, cisim zərrədən, zərrə İşıqı əhatəsindədir, — elmdir. O elm (“*zərrə*” Deyimi, “*İşıq*” Deyimi) təkmilləşmir, təkmil olmur (*yə’ni, zərrə və İşıq mövcudluğu, axımı hər bir fiziki varlığın özündədir, özlüyündədir və fiziki qanunlar dəyişilməzdir*). O elmə, varlıq daxilinə (*Ağ, boz və xaki zərrələrin ardıcıl hərəkətinə*) təkmilləşdirmə gəlmir.

Zəka elminə (*məsələn, fəlsəfəyə*) (*təkmilləşmə*) gəlir. O zəka elminə təkmil zəka üstünə zəkada gəlir.

“Zərrədən yaranışdır” (*fiziki hadisələri əks etdirən*) elminə təkmillik gəlmir (*yə’ni, yaranmış varlığın varlıq daxili təkmilləşib dəyişilərək ondakı Ağ işıq zərrəsi əvəzinə qara, gilənarı, surəngi və s. çalarlarında zərrələr yaranıb gələ bilmir. İlk isə Ağ işıq, boz və xaki zərrələr ilə başlayıb və onlarla əbədi olaraq davam edəcəkdir*). Zərrə elminə təkmil gəlmir. Nurum Nurdur, Nur Payımdandır zərrə. O isə dəyişmir (“*təkmil olmur*” Deyimi “*dəyişilmir*” kimi başa düşülməlidir. “*Təkmil*” anlamı isə daha yuxarı inkişaf və bu inkişafda dəyişikliklər, yeniliklər deməkdir. Yaranış Yaradanın Nur, İşıq və Zərrə Paylarından meydana çıxmış, bunların fəaliyyəti, hərəkətləri sayəsində gerçəklikdədir. Həmin bu Nur, İşıq və Zərrələr isə Ali, Mütləq təkmillikdə olduğundan əlavə təkmilləşməyə yeri qalmır; “*təkmil olmur*” ifadəsi buna işarədir). Nurum dəyişmir, Zərrəm dəyişmir. Dəyişilə bilməyən təkmil olmur, təkmilləşmir.

Fizika elmdir, varlıqlara elmdir, varlıqların ilkidir. İşıqımla əhatəlidir, hər varlıq əhatəlidir. Mən Varam ki, Varlıq var, Mən Varam ki, hər yaranmış Mənim Nur Payım ilə əhatəlidir.

O elm (*fizika*) işıqdır, İşıq üstündə işıqdır. (*Atom fizikası, kvant mexanikası və s. sahələr*) İşıq üstündə işıqdır, İşıqla işıqdır.

—Ya Böyük Yaradan, kimya da var. Kimya da Yer üzündə bir elmdir.

— “Kimya” dediyin elmdir, hər varlıqla varlıqdaxili ilkdir, elmdir.

“Fizika” dediyin var ki, zərrə daxilində, zərrələr əhatəsindədir. İşıq var ki ardıcıl yaranış var; zərrə var ki varlıqlar daxilində varlıqladır.

“Kimya” dediyin ardıcıldır, varlıq bir bağlılıqdadır, biri-biri arasında bağlılıqdadır. “Kimya” dediyin ardıcıldır, varlıqdan varlıq ardıcıldır; tükənmir, ardıcıldır. Varlıqdan varlıq ayrılır, yenə birliyə, birləşməyə ayrılır. Birlikdən ayrılır, birliyə ayrılır.

O elm (kimya) ilkdədir, yer qatında ilkdədir. Varlıqdan varlıq ayrılır, o varlıqdan (laylardan, Yer kürəsi daxilində) nəmlər ayrılır. O varlıq, o nəmlik maddiliklər arasında olub maddilikləri yaradar.

Kimya ilkdədir, Yer varlığı yer qatlarından o məkana bağlılıqdandır, ilkdədir. O elm sonsuzdur, varlıqdan varlıq görəcəksən, sonsuzdur.

Sənə Göstərdim, saysız məkanlar Göstərdim; Ovalın (Ellipsoidin) daxilindədir, Ovalın özlüyünü Göstərdim. O məkanların (planetlərin) mərkəzini (nüvələri Ağ Işıqda, dairəvi, kürə tipli idi) Göstərdim, varlığını, özlüyünü Göstərdim. Sabit (idi), sakitini Göstərdim, mərkəzlərini Göstərdim. Onlarda (deyə ki, Ayda, Marsda və s.) azdır nəmlər, sabitdir, azdır. Mərkəzi (nüvəsinin Işıqsaçımı) sabitdir. Sizin məkan (Yer) sabit deyil, mərkəzi (nüvəsi) sabit deyil. Günəşin mərkəzi sabit deyil, Nurludur, Işıqladır, sabit deyil.

“Kimya” dediyin bağlıdır, biri-birinə bağlıdır, varlıq varlığa bağlıdır. Ayrı deyil, bağlıdır. Bax, “kimya” dediyin ardıcıldır, varlıq varlıq arasında ardıcıldır. Ayrı deyil, bağlıdır. Onlar müxtəliflikdə ardıcıldır. Varlıq varlıq arasında ardıcıldır, müxtəlifdir, ardıcıldır.

Fizika Işıq üstə zərrələr ilədir, olduğu ilədir. Kimya ardıcıldır, müxtəliflik üstündə ardıcıldır. Tükənməyir, ardıcıldır, varlıq kimya kimi ardıcıldır, tükənməyir, ardıcıldır.

Ağac, yarpaq, bəşər daxili maddələrlə bağlıdır, ardıcıldır.

Maddilikdən uzaqlıq — Işığa yaxınlıq, Işığa yaxınlıq — Nuruma yaxınlıq, Nuruma yaxınlıq — Əbədiyyətə yaxınlıq”.

F.— Vahid, indiki dövrdə insanlar müasir elmləri təsnif ediblər: təməl (fundamental) elmlər, ictimai elmlər, texniki elmlər, pedoqoji elmlər, təbiət elmləri və s.

Fizikanı, kimyanı ona görə təməl elmlərə daxil ediblər ki, onların əsas müddəaları təcrübələrlə, ölçmələrlə təsdiqlənib. Bu təməl elmlər meyarlıdır. Buna texniki elmlər də aiddir.

İctimai və pedoqoji elmlər, tarix, ədəbiyyat, siyasət, idarəçilik və b. k. elmlərin görüşləri eradan eraya, əsrdən əsrə, inqilabdan inqilaba, bir ictimai formasıyadan başqa birisinə cəmiyyətin keçməsindən asılı olaraq dəyişikliklərə mə’ruz etdirilir. Bunlar meyarsızdır, yə’ni, heç bir ölçü aləti, vasitəsilə düzgünlüklerini yoxlamaq mümkün olmur və insanlar özlərinin çağdaş, müasir zamanlarında müəyyən səbəblərə görə bu işdən qorxurlar, çəkinirlər. Bu səbəblərdən də bu elmlərə mənim şəxsi meylim az olub. Həm də bunlar da Böyük Yaradanın Qeyd Etdiyi “dəyişilə bilən zəka elminə” aiddir.

Odur ki, bütün hallarda bütün elmlərin başında İlahiyyat Elmi durmalıdır. Buraya bu günün mütərəqqi zəkaları üçün uyğun gəlməyən, keçmiş və müasir dinlərin daşlaşmış bu və ya digər ehkamlarını aid etmək düzgün deyil. Çünki, dünyanın bir çox mütərəqqi insanları sayırlar ki, əgər İlahiyyat bazisdirsə, dinlər üstqurum kimi ola bilər. Bu bəşəri elmlərin isə hamısı Böyük Yaradanın İlahiyyat Elmi əsasında təkmilləşməli və insanlar hər bir halda düzgün mövqe tutmağı bacarmalıdırlar. Hiss edirəm ki, bu, Böyük Yaradanın İstəyidir.

Qardaş, digər tərəfdən, cənin Müəllimin bütün bu nəhayətsiz Kainatda birbaşa Böyük Yaradanın Özüdür. Mən təsəvvür edə bilmirəm ki, hər hansı Diplom hələ Yer üzündə heç kimə qismət olmayan bu xoşbəxtliyi əvəz edə bilsin.

NAĞILLAMALAR

V.— Yenə də digər bir Dialoqu sənə oxuyuram:

”— Ya Böyük Yaradan, bəşərin sualıdır: “Necə Görür bizi Yaradan, necə Eşidir bizi

Yaradan? Biz Ona uzağıqımı, ya O, bizə Yaxın?”.

— Deyimlər, Dediklərim İlahiyyatda İlahiyyat üstündədir. İlahiyyat çox sadə üslubda (*nəql etməklə*) Deyilmir.

İlahiyyatda, İlahi Deyimlərdə, o Sözlərdə Nur var; Nurum var ki, o bəşər (*oxuyan bəşər*) o Nura qovuşur, paklanır, o Deyimlərin Nuru ilə Nur bağlılığına qalxır. İlahiyyat, İlahi Deyimlər Nur üstündə Nurladır ki, oxuyan bəşər, o Kitabları oxuyan bəşər Nura, Nuruma qovuşur. Səcdə edir, səcdəyə durur, Nura qovuşur, Nuruma qovuşur. Nuruma qovuşub Nurumdan (*əlavə*) İşıq qədəri alır, İşıq içərisində olur.

Çox sadəcə, sanki, nağıl etməkdə olmuş olsa əgər bəşər, o bəşərdən İşığı sərf olunar, o sətirlərlə o bəşər yorular, o bəşər yorğunlaşar. Özündən sərf edər, İşıq sərf edər, İşığa qovuşmaz.

Mən Dediklərimi İlahiyyatdan Deyir, Nurumdan Nurla Deyirəm, sən o Deyimlərlə Nura qovuşursan. O Nura qovuşur, o Nurla, Nurumla Paklanırsan; o Nura qovuşur ki, İşığa qovuşursan.

Özün deyib, özündən desə idin, zəkandan zəka qədəri yorğunlaşar, yorğun olar. Zəkandan İşıq sərf edərdin; o yazıları oxuyanlar da İşıq qədəri sərf etmiş olardı.

Amma zəkandan İlahiyyat yaranmadı, Yaradandan zəka Payı yarandı. Mən Varam ki, İlahiyyat var; Mən Varam ki, zəkan var.

Mən uydurma Deyiləm, zəka ilə, zəka üstündə uydurma Deyiləm. Mən Varam ki, zəka var.

İlahi Deyimlərimi Göndərilənlərimlə Açaram. Nurumu, İşığımı Göndərilənlərlə bəşərə Açaram. O İlahiyyatı dinləyən bəşər Nuruma, İşığma qovuşar. Onlar bir anda qovuşduğundan, zəkada İşıq toplumu bir anda toplanar. Sakitlikdən İşıq axımı ilə dərkiyata gələr.

İlahiyyatı İlahiyyat qədərində, Nurla, İşıqla Deyən Mənəm. Mən Nuram, Nurdayam. Nurumdan paylar Ayırır, hər yaranışa paylar Ayırıram. Mənim Nurum var ki hər yaranış İşıq içərisindədir. Mənim Nurumdan yaranış paylıdır, yaranışın İşıqlarından Yaradan Paylı Deyil. Yaranmışların İşıq payından Yaradan Paylı Deyil, Yaranış Mənim Nur İşığımdan paylıdır, Mən yaranmışların İşığından Paylı Deyiləm.

Yaradan Mənəm ki, Yaranış Nurumdan Yarandı. Mən İlkəm ki, Yaranış var. Yaranış yox idi ki, Yaradanın Özünü (*hər hansı anlam və formada*) yarada bilsin. Yaranmış Məni, Yaradanı nə zəka, nə əqlə dərkiyata yarada bilməz.

Yaradan Mənəm, zəkaya, anlama, dərkiyata, göz önünə Özümü Açan Mənəm. Mən Yaradanam, — yaranmış yaranan.

Zəka zəkaya amir deyil, hökm etmir, edə bilmir. Zəka zəkaya, əql əqlə hökm etsə idi, Yaradan o “zəkalar” qarşısında Yaradan Olardımı? — Yox, inkar üstə inkar Olardı.

Yenə Deyirəm: İlahi Deyimlər Nur üstə Nurdur, Nurla İşıqdır. Bəşər, bəşəriyyət o Deyimlərlə, o Müqəddəs Deyimlərlə Nuruma qovuşur. Nuruma, İşığma qovuşan Mənə qovuşur, Əbədiyyətə qovuşur.

Mən Görər, Mən Eşidərəm. Bir bəşəri, bir bəşəriyyəti yox, cəm varlıqları, cəm yaranışları, hər məkanın (*planetin*) varlığını, mərkəzində (*nüvəsində*) İşığını, o məkanın bir varlığını, kainatları, — Oval daxilində olan kainatları, qayıdan bəşəri, cəm Ağ geyimliləri, o Qara varlığı, o Qara varlığın qara istəklərini, hər canlı varlığı, ağacı, otu, hər həşaratı, hər yaranmışı, hər Yaratdığını Görər, Eşidərəm. Hər varlığın istəklərini, etdiklərini, etmək istədiklərini Görərəm, Eşidərəm.

Yağan yağışları, aramsız yağan o yağışları, o tufanları, o küləkləri, o dağıntıları, o zəlzələləri, bəşərin bəşərə zorakılığını, gətirmək istədiyi qanı, qanları, haqsızlıqları Görərəm.

Mən Səbrliyəm, Səbrim müddətdir, o müddət andadır. Müddət ərzində hər hal (*pis, yaxşı, hər cürə işlər*) özünü yaradar. Mən Baxar, Gözlərəm. O bəşər özünə, özü ətrafına yaradar, — məqsədində, təmənnasında, yalan dilində özü ətrafına bəlalar yığar, bəlalar toplar, özünə,

ətrafına bəlalər istər.

F.— Doğrudan da, İlahi Deyimlərdəki bu böyük hikmətləri dərinlən öyrənmək lazımdır. Bəşərin elmi onda inkişaf edər, insan isə özünü, ətrafı, sonra da İlahiyyatı, Əbədiyyətini dərk edər və, nəhayət, İlahiyyata, Əbədiyyətə Qalxar.

MİLLƏTÇİLİK

F.— Vahid, əsrlər boyu müxtəlif insan qrupları bir xalq, bir millət, yaxud etnos və ya superetnos şəklində birləşib inkişafda bulunublar. Bu cür inkişaf yaxşıdır, insanların dünyagörüşlərini bir çox yaxşı, gözəl istiqamətlərə yönəldə bilər. Amma bu məsələnin ifrata varmaq, mənfi tərəfləri də olur; məsələn, başqa xalqlara hücum edib onları öldürmək, müharibələr etmək, talanlar, qırğınlar düzəltmək, torpaqlarını əllərindən almaq, özlərini öz yerlərindən didərgin salmaq, özlərindən başqa heç kəsi, hətta yüksək mədəniyyətlərə, əxlaqlara, elmlərə malik olan digər xalqları, millətləri bəyənmemək, öz ideyalarını, öz dillərini müxtəlif üsullarla beyinlərə yeridib onları tabe vəziyyətə salmaqla mənfəət əldə etmək həm ilahiyyət, həm də dünyəvi, yə'ni dinc yanaşı yaşayış baxımından insanlığa yaraşmayan sifətlərdəndir.

B.— Daha doğrusu, bu, cəhəlat və avamçılıqdır. Bax gör, Böyük Yaradan bu barədə nə deyib:

“Millətçi olub, millətçilik etmə. “Millət” deyəcək, o ərazini, o insanları yox yerdən məhvə məhkum edəcəksən.

Yaddaşlı ol, yaddaşçı ol; özünü tanı, İlkini tanı, babalarını tanı, özün öz tarixini tanı, onda hamını tanıyacaqsan. Özünü, yaddaşını tanımayan başqalarını tanımaq üçün koranə olur”.

Yə'ni, digər xalqlara əziyyətlər verməklə, nəticədə öz xalqını ya cari vaxtda, ya da sonralar mərhumiyyətlərə düşər etmiş olursan. Tarixdə heç nə yaddan çıxmır. Hər şey, hər bir hadisə Böyük Yaradanın Yadında, Yaddaşında qalmış olur. Kainatın hərəkətləri boş-boşuna ötüb keçmir. Onun özünün tarixi tarixlər tarixidir.

Ona görə də, xalqlar, millətlər öz tarixlərini, qədimdən də qədimdə baş vermiş hadisələri öyrənməli, həm özlərini, həm də digərlərini tanımalıdırlar. Hər bir şəxsin özü müstəqil olaraq hər hadisənin, hər tarixin yaxşı və pis cəhətlərini, xüsusilə İlahiyyət baxımından, kamilləşmə mövqeyindən ayırd etməyi bacarmalı və gələcək üçün, həm də Əbədi Evimiz olan Əbədi Kainatımızda Rahatçılığımızın təminatı naminə uyğun nəticə çıxartmalıdır. Dərkiyata gəlməyin bir bəndi də bundan ibarətdir. Yadda saxlamalıdır ki, qayıdışda onun etdiklərini onun mənsub olduğu xalqdan, yaxud atasından, anasından, bacı-qardaşından və s. yaxın qohumlarından, iş kollektivindən, dostlarından deyil, yalnız onun özündən soruşub mizan-tərəziyə qoyurlar və yalnız özü öz əməllərinə cavabdehdir. Cavabdehlik kollektiv yox, fərdi xarakter daşıyır. Orada dil, din, irq, cinsiyyət, milliyyət ayrışmışlıqları yoxdur.

F.— Deyək ki, heç bir cəza növü, heç bir cəhənnəm əzabı, heç bir həbsxana və s. yoxdur, mövcud deyil; belə olan halda insan öz ətrafındakıları saymasa da, axı, Böyük Yaradandan, öz Yaradıcısından utanmalı, abır-həya etməli və əxlaqca mənfi sayılan işlərə, hərəkətlərə yol verməməlidir.

V.— O ki qaldı bizim Azərbaycan xalqının yaddaşına, ona aid neçə illər bundan qabaq belə bir cümlə yazıb saxlamışdım:

“Tanıdıq, tanıdıq, tanıdıq; dünyada hamını tanıdıq, təkə özümüzü tanıya bilmədik”.

(F.— *Azərbaycan xalqının yaddaşı barəsindəki fikirləri ilə həm də Vahidin “Ümidimiz Sənədir” (Bakı, 2000-ci il) kitabı vasitəsilə ətraflı tanış olmaq olar).*

MADDİLİKDƏ AX TARMA

F.— Bəşər tarix boyu cavab axtarır: “Biz niyə Yaradanı görmürük. Biz niyə Yaradan Deyimlərini eşitmirik?”

V.— Özünü yalnız bioloji bir varlıq kimi görən, Yer üzünün indiki mə'nəviyyat aləminin hazır reseptləri ilə özünü ona uyğunlaşdırən bu bəşər Görmür. Həm də, ona görə Görə bilmir ki, Yaradanı təsəvvüründə görmək istəyir. Yaradanı bir cisimdə, materiyada, özünə, öz cisminə uyğunluqda görmək istəyir. Təsəvvüründə Yaradanı bir heykəl baxımında, fotosəkil, portret kimi, rəsm tablosunda görmək istəyir.

Min illərlə bəşərə, bəşəriyyətə Yaradanı olduğu kimi deməyiblər. Demək istəməyiblər. Deməli olanlar isə, Yaradanı “Bir Nurdə gördüm, Özünü görə bilmədim, O, gözə görünməzdir” deyiblər. Sualdan sual alınır. O Yaradanı Görmədən Onun haqqında, Onun Adından Deyim demək nə qədər doğrudur?

Yaradanı görənlər olubdur; məsələn, Həzrəti Zərdüşt, Həzrəti İsa, Həzrəti Mühəmməd. Müqəddəs kitabları İlahiyyatda oxumaq lazımdır. H. Cavid əfəndi ona görə çətin dərk edilir. İlahiyyatdan cüz'i mə'lumatı olmayan insan üçün H. Cavidə dərk etmək çətin işdir.

Doğrudur, Yaradan bir Nurdadır. Amma Mələkləri, yə'ni Ağ geymlilər Onun Təzahürü, biz bəşər isə İlk Müqəddəslərin (*10 Müqəddəs və Onların Xanımları; biz insanlar Adəm və Havva adlarını o Müqəddəslərin və Xanımlarının ümumiləşdirilmiş adları kimi çəkirik*) təzahür və oxşarlarıyıq. Amma ilahi formada yox, maddiliyə bağlılıqda, yə'ni bəşəri yaranışda təzahürüyük.

Göndərilən Peyğəmbərlər bəşəriyyətə səcdələri, su ilə paklanmanı, oruc olmanı və digər İlahi icraatı gətirirlər. Onlar heç də özlərindən demirlər, Yaradanın Deyimlərini gətirirlər və Yaradan ilə bəşər arasında ilk bağlılığı və Yaradana Qalxmaq, necə deyirlər, mexanizmini açırlar.

Cismani əzabla (*insanın özünə cismani əzabla, məqsədli əzabla*) Yaradana Qalxmaq olmaz. O üsül bir ilğıma, illuziyaya, qalsyunasiyaya gətirər; yə'ni əqldə, zəkada bir obraz, xəyal yaratmaq qədərində gətirər, amma Yaradanın Özünə və Olduğu kimisinə Qaldıra bilməz. Yaradanın Özü o üslubla, əzabkeş olan o bəşərə Özünü Açmaz. Ona görə ki, heç kəs pak olmadan, əqli pak olmadan, vücudu pak olmadan o Paklığa, Yaradan Məkanına, Yaradan Nuruna özünü Qaldıra bilməz (*cismani əzabda olana O, Özünü bəyan etməz*).

Sual oluna bilər: Peyğəmbərlər (*Göndərilənlər*) cismani əzabda olmadan, məqsədli olmadan Yaradana, o Paklığa necə Qalxa bilər ki, sonra Paklıq icraatlarını bəşəriyyətə gətirib çıxarırlar?

Cavab budur: Onlar Yaradandan Seçilib Göndəriləndirlər ki, Yer məkananda maddiliyə məruz qaldıqlarından yalnız maddiliyin içərisindən tədricən uzaqlaşsınlar. Bu hal onlar üçün ağır olmuş olsa da, amma bu, belədir. Onlara çox yaxın olanlar (ailə üzvləri varsa) onların varlıq paklığından bəhrələnilirlər, amma Göndərilənlər qədərində paklığa qovuşa bilmirlər.

Bəşər Yaradanı öz maddilik baxışında axtarır, dərkياتında axtarır və elə təsəvvür edir ki, Yaradan maddi varlıq qədərindədir. Yə'ni, guya ki, Ona toxunmaq, Onun Əlindən, Qolundan yapışmaq olar; əgər özü görsə, əli ilə toxunsa, onda Yaradanı tanıyacaq və dərk edəcək.

Yox, bu yanlış anlamdır. Yaradan maddi Olmadığından, Ona maddi qədərində baxmaq olmaz. O, bir Nurdadır ki, Onun yeməyi, içməyi, yuxusu yoxdur; bunlar Ona lazım deyil.

Onda, belə bir sual meydana çıxır: əgər, Böyük Yaradan Yatmazsa, Yeməzsə, bəs, onda Onun Varlığı nə varlıqdır?

O, Yaradandır. Özündən Nur qədəri Ayırır və cəm yaranmışlara O Nur qədərindən pay Ayırır. O Nur cəm kainatlarda yaradıcı İşığına, yaradıcı zərrəsinə çevrilir. O zərrə ona görə zərrə qədərindədir ki, o, Yaranışa xidmət edir və bilavasitə yaranışın yaranmağına ilk İşıq qəderidir. Ona yaxın bizim ruhumuz, ruhi İşığımızdır. O İşıq qədəri zərrə qədərində olmasa, yaranış yarana bilməz.

Yaranışdan yaranış artar, amma özü təklikdə yaranış yarada bilməz.

Əgər yaranışın özü yaradıcı olmuş olsa idi, bəs, onda Yaradan harada Qaldı? O, Var ki,

yaraniş var. O, Yaradır ki, yaranırıq.

Baxın, müşahidə edin: yer kürresinin nüvəsini bəşər nə gözü ilə, nə də zəkasında görə bilmir. Amma hər planetin mərkəzi Ağ Işıq qədərindədir, bir yumru kürreyə bənzər.

Kəsilmiş ağca baxın. Ortası nüvədir, oduncaqdır. Oduncaqdan başlayır qatlar, laylar. Oduncaq mərkəzdir, — o, əsasdır. Onun ətrafında qatlar və onun özündən başlamaqla qabıqaltı cücərti — budaqlar başlar. O, yaradıcılığa xidmət edir, yaradıcı deyil, yaradıcılığın icraatındadır.

Deyilir ki, Yaradan Yaradır yarananları.

Bu dəftər, bu masa, əlimdə olan bu qələm istehsalat prosesi nəticəsində hasilə gəlirlər. Yə'ni bunların istehsalı uyğun texnoloji ardıcılıqla gedərək gözüümüz önündə baş verə bilər. Amma “ilk xammal” dediyimiz isə Yer kürresində olan maddiliklərlə bağlıdır və onlar da müxtəlif iş üsulları ilə birbaşa təbiətdən alınır, sonra isə e'mal edilərək hasilə gətirilir. Təbiəti, ətraf aləmləri, dediyimiz ilkin xammalı isə Böyük Yaradan Yaratmışdır.

F.— Bəs, bəşər yaranışı necə? Necə baş verir? Yaradanın bir Yaradıcı kimi iştirakı nədən ibarətdir?

V.— Baxın, bəşər yaranışı və ya hər bir yaranacaq yaranış Yaradanın Özündən Təyinləşdirdiyi bir Işıq Zərrəsindədir.

O Işıq Zərrəsi kainatlardan bizim planetə ayrılır, Yaradan Baxışında Təyinlənir. Ancaq və ancaq Onun Öz Baxışında təyinat alır.

O Işıq, Zərrə qədəri qadın varlığına qovuşur. Kişi isə o yaranışın maddilik qədəri iştirakçısıdır. Maddiliyə bağlılıqdır ki, nəticədə qadın və kişi varlığı arasında, bir Işıq Zərrəsi ətrafında olmaqla, maddilik mühitində inkişaf etmiş olur. Işıq Zərrəsinin özü isə, Toxunulmaz olduğundan, heç bir zaman, istər ana bətnində, istərsə də insanın öz daxilində olanda maddiliklə çirklənmir, çirklənə bilməz.

Deməli, qardaş, sən özün fikirləş ki, “Yaradanı görmək bir günahdır” deyimi nə qədər düzgündür? Bəşər o Yaradanı görə bilmədiyindən, demək olmaz ki, O Yaradanı heç bir bəşər görə bilməz və əgər, görmüş olsa, o günaha batıb, günah iş edib.

Günah iş Yaradanı görmək istəməməkdədir, Görməkdə yox. O olmasa idi, sən olardınmı? Əgər sən varsansa, Yaradanına niyə bu qədər biganəsən?

Bəs dərkiyatın, zəkan haradadır?

“Yaradanı görmək istəklilər, Görmək istər”.

Bunun üçün sən paklandıqca paklanmalı, dərkiyyata çatmalı, ilkin yaddaşını öz əlinə almalı, kamilləşdikcə kamilləşməli, sonra ilkin müqəddəsliyinə çatmalı, deməli, bütün varlığıyla Onu axtarmalısan.

GÖRÜCÜLÜK

F.— Bə'zi-bə'zi din adamları, yaxud da bisavadlar, geridəqalmışlar, hətta proqnozlaşdırmaya qarşı çıxış edərək, iddia edirlər ki, gələcəyi demək olmaz, mümkün deyil, “şeytani işdir”.

V.— Deyirsən ki, gələcəyi demək olmaz, şeytanidir.

Deyirəm ki, şeytan gələcəyi bilsə, o, şeytan olmaz. Gələcəkdə Yaradan Işığı ilə üz-üzə olacağını bilsə, o, şeytan olmaz. Şeytanı axtarma ki, onda o şeytan olmaz. Yaradanı görmək istə ki, onda aramızda şeytan olmaz, şeytanlar olmaz.

F.— Sənin hadisələri hələ baş verməmişdən əvvəl Görmək qabiliyyətinə malik olmağımı bilirəm və Dəftərlərində gələcəkdə baş verəcək hadisələr haqqındakı qeyd etdiklərindən mənim üçün oxumağımı istədim.

V.— Qulaq as, 12 aprel 2000-ci il tarixində qeyd etdiklərimi oxuyuram:

“Beşdən, — o saydan, bir kümbəz altından, iki qoldan üz-üzə durmadan, böyük qandan və cəsədlərdən vüs'ət artacaq; vüs'ət alacaq qarışıqlıqlar, özlərindən özlərinin məhvini gətirəcək.

O məhvlər inamsızlıqlar gətirəcək, üzlərdən kom tükrlər töküləcək.

Məhəlli kümbəzlərdən orta kümbəzə doğru uzanacaq. Qara qalib solğun olacaq, saylardan

saysızlıqlar çoxalacaq; bəşər uzaqdan, uzaqda baxacaq. Onun “Şə’bi-Hicran”ı olacaq, əldə yellənən tüstüsü seyrəkləşib seyrək olacaq.

Əlindəki gümüş yenmədə olacaq, içi boş dəmir, sallanan dəmir sallaşib lal olacaq.

Şamlar yanacaq, — evlərdə yanacaq.

İşıq Işıqla evlərə, yaddaşlara gələcək.

İnsan azad olacaq; deyirik ki, cəm azad, fikri azad olacaq. İnamı zəkasında olacaq.

Nə daş olacaq, nə dəmir.

Daş dəmirlə, dəmir daşla birləşəcək, başda Işıq olacaq. Ancaq başda Işıq olacaq.

Elmlərdən, Elm binalarından insanların sayı az olacaq. O binalardan özləri uzaqlaşmada olacaq.

İnsanlar, sanki, cüzamlı olacaq. Zəkalar qıcıqlanacaq. Zəkalar qısdəyişmədə olacaq.

Köhnələn dövlət kitabları, qalın kitablar inkar olunacaq. O kitablar əvəzinə bir kitab olacaq, “İnsanların rifahı” adlı kitablar olacaq.

İnqilab olmayacaq. Sanki o dövrün cəm insanları inqilabçı olacaq. Quruluşlar dəyişəcək, odlarla, uçurulmuş binalarla, devrilmiş kürsülərlə olacaq.

Bir müddət Yer kürəsi qarışacaq. O qarışıqlıqlardan istifadə etmək istəklilər olacaq. O bəşər, o bəşəriyyət, o dövrün bəşəriyyəti o “istifadə etmək istəkliləri” küçələrdə dirəklərə, ağaclara asacaq.

İnsanlar zorakılıqları, insan e’tinasızlığını inkar edib, inkarda duracaq.

Yeniliyi, yeni cəmiyyəti, yeni yaşam üslubunu bəşəriyyət qalan bəşəriyyətə gətirəcək.

Xətlər, sərhədlər onda götürələcək. Bir sənəd olacaq. Əllərdə bir sənəd olacaq. Özlüyünü, kimliyini göstərən sənəd olacaq. İnsanlar hərəkətdə azad olacaq, böyük sevinclə çox maddi bolluqlar arasında olacaq. Hər ağac, hər heyvanat, hər su hövzəsi, hər insan insanlar tərəfindən qorunacaq.

Elmlərdə insanlar az olacaq. Əsl elm araşdırıcısı olacaq. Onlardan isə bəşərin tələbi çox olacaq.

Elmdə, elm aləmində, elmləri bir birliyə gətirə bilməyənlərə, yeniliklər gətirə bilməyənlərə bəşərin özü ehtiyac duymayacaqdır. O elm adı ilə elmə qarışmaq istəklilərin özləri o sahələrdən uzaq olacaqlar.

Gülüşlər, sevinclər ucalacaqdır. Qadın kişi sədd quracaqdır, aralarında sədd quracaqdır. Kişi qadın münasibəti qədərində olacaqdır. Həddlər aşmayacaqdır”.

F.— Bu hadisələr nə vaxt, nə zaman baş verəcəkdir?

V.— Saat deyim, vaxt deyim, il deyim, əsr deyim, qit’ə deyim, meridian deyim???

Demək asandır, çətin deyil. Onda insanlar səksəkəli və bu halları, o halları gözləmədə yaşayar, yaşam mə’nasızlaşib cansıxıcı, mə’nasız olar.

Bu aşağıdakı yazıları da elə həmin gün yazmışam:

“Azərbaycan Azərbaycandır. Azərbaycan dönəcək, ilkində olub, ilkinə dönəcək.

Yenə, bir tərəfi Durlar, bir tərəfi Ağ sifətlilər, bir tərəfi Fələklilər.

Şimala üzü açıq olacaq bu ərəzidən Sirlər laxlayacaq, böyük dağıntı gələcək. Sirlər sirrli olaraq torpağa çökəcək. Dağıntı bir an gələcək, torpaq udacaq. Özlərinə düzəlttikləri başdaşı. Min illərdir düzəldirlər başdaşı. O daş başında olacaq. Uca bir daş, yonulmuş daş o ərəzidə, ancaq bir uzun yerə çökmüş daş qalacaq.

Aclıq başlayıb gəlməmədir; ayaq qoydu Avropaya, Asiyaya, Afrikaya gəlməmədir.

Ya Böyük Yaradan, hifz Elə Azərbaycanı, o Aclıqdan hifz Elə bizləri”.

F.— Həm də hadisələrin baş verəcəyi yerlərin ünvanlarını və insanların kimliyini də əksərən yazmırsan.

V.— Öz vaxtında bunlar da insanlar üçün aydın olacaq. Bu aşağıdakıları isə 24 mart 2000-ci il tarixində yazmışam:

“Mən xilas deyiləm, özünüz özünü xilassınız.

Mən inkar deyiləm, özünüz özünü inkarsınız.

Mən inam deyirəm, özünüz özünü inamsınız.

Dünya dəyişir, Yer dəyişir, çox gizlilər aşkar olur, aşkar olacaq.

Zəka gəlir, zəka ilə həqiqət gəlir, inamla Elm gəlir, Yer dəyişilir. Yer qarışacaq, yenidən qarışacaq, pis günlər yenə olacaq. O qarışıqlıqlar üz-üzə olacaq, birlik birləşib anlamlarda bir olacaq.

İndi dəyişir, sür'ətlə dəyişilir.

Həqq həqqə gələcək.

İnsanlar yaxınlaşacaq, Yaradana zəkada yaxınlaşacaq.

Məkanda məkan dəyişəcək, düyünlər açılacaq, sülhlər sülhlə gələcək, insanlar sevincə gələcək.

165 il olacaq, — o illər il olacaq. Dartınma fikirlər müxtəlif sonda bir məxrəcdə olacaq.

Hava rayihəli olacaq.

Qüllələri saxlayın, qüllə binaları saxlayın, inamınızı özünüz saxlayın. Kitablar qalacaq, özünüzü saxlaya bilsəz, saxlayın. Özünüz özünüzü axtarmırsınız, — onda özünüzü saxlayın.

Şaxələnməyin, qopmayın, bir kökdən qopmayın, qopara bilməyəcəksiniz, qopmayın. Atlı gələcək, dəmir atlı gələcək. Əlində uzun qarışıqlıq gətirəcək. At yığılmayacaq, əlindəki uzun ağac ortadan sınaacaq. At dönəcək. Dəmir geyimli atlı dönəcək, peşiman olub, peşiman dönəcək”.

Bu aşağıdakıları isə müxtəlif tarixlərdə qeyd eləmişəm:

“Bizə gələcəklər, Azərbaycana gələcəklər.

Almanlar, ingilislər gələcəklər, romanlar gələcək. Elmimiz üçün gələcəklər. Tədqiqatçılar gələcəklər. İslamın tədqiqatçıları, digər dinlərin tədqiqatçıları, İlahiyyatın tədqiqatçıları gələcəklər.

*

Mən kiməm ki, təsdiq edəm? Mən kiməm ki, inkar edəm? Deyiləni “başqa” edəm?

*

Payız olacaq. Payızın günü olacaq. İl sonuna ay yarım qalmış olacaq.

Bir bağ var. Uzaqla, uzaq bağ var. Orada qara ağaclar var. Yanmış, qaralmış ağaclar var.

O bağda səslər olacaq, dəmirlərdən səslər olacaq.

Dağlardan keçib, Ağrılı dağ ətəyində o səs səslərə qoşulacaq. Böyük qarışıqlıqlar olacaq.

Küçələr, yollar qanla olacaq. Qan qanla olacaq. Təkərlər üstündə qan gələcək. Yanacaq, yan-yana yanacaq, yana yanlar yanacaq, çox yanlar yanacaq.

Sarılar, saralmışlar orada olacaq. Onlar, onların karıx qalacaq, çaş qalacaq.

*

Ey insanlar, gün gələcək, — gün olacaq, tarixi olmayıb, tarixdə özlərinə məqsədli yer tutmuşlara, özlərini hamıdan ağıllı saymışlara, başları baş, içi boş olmuşlara, özlərinə yeri “Neptun” adı ilə qarışıqlıqlar salmışlara bir kişi gələcək, başçı gələcək. Tarixdən tarixlə gələcək, “tarixli” olacaq.

Zirzəmiləri tərpədəcək, kərpicli zirzəmilərdən kitablar açacaq, o kitablardan həqiqəti açacaq. Özlərini hər yerə qondarma edib, öz yeri olmadığını (o ərazidə) görəcək. Tarixlə tarix gələcək. O, insanlara əvvəli olduğu kimi deyəcək. Onlar köçmədə olacaq. “Fs”-lərə, o istiqamətə köçmədə, su ətrafında, uzun zolaqda yer tutmada olacaqlar. Tarixi tarix edəcəklər.

Zərlərdə — İşıqlılarda, — Azərlərdə on altı kişi olacaq, elmlə kişi gələcək.

Elmlə İlahiyyat o dövrdə bir birlik kimi təsdiq ediləcəkdir. O 16 kişi böyük ərazini qorumada, tarixlə tarix kimi qaytarmada olacaqdır.

*

Bu hal yüz əlli illik arasında olacaqdır. Altmış doqquz il çox “sakitlik” olacaqdır. Yer üzü altmış doqquz il sevinc içərisində yaşamada olacaqdır. “Üzöpüdə”, “Ağmənlərdən” gələn kişi çox kömək edəcəkdir.

Onluqdan sonra yüz əllini hesab et. Yüz əllidən sonra altmış doqquz hesab et. Altmış doqquzdan sonra otuz üçü hesab et, otuz üçdən sonra yenə səksən beşi hesab et. Səksən beşdən böyük dartıları hesab et. O səksən beşdə elmləri qanda, insanları yenə böyük savaşa hesab et.

O səksən beşin sonunda yer üzündə səmədan düşən bir “od” olacaq, çox sayda bəşər qırılmada olacaq. İyirmi yeddi il yer üzü xəstəliklərdə olacaq, o xəstəliklərdə “mə”dələr

ağızlarda” olacaqdır. Yer üzü az sayılı insanlarla olacaqdır. O dartınma uzun müddətli olacaqdır. Sanki, yer üzünün bəlaları başlanmada olacaqdır.

O ərəfədə şərqlə qərb arasına bir kişi gələcək, xəstəhal kişi gələcəkdir. O, bərqərar etmək istəyəcəkdir, müvəffəq olmayacaqdır; sanki, daha yer üzü “süzülmədə” (*köhnə parçanın, paltarın süzülməsi kimi*) olacaqdır. Sular az, ağızlar bağlı olacaqdır, əllər ağızları tutacaqdır.

Sonra böyük silkələnmə, səmadan daşqınlar olacaqdır. O silkələnmə, o daşqınlar yeddi il çəkəcəkdir. Hər ildə yenilik gələcəkdir. O insanlar arasına yeni insanlar gələcəkdir. Sanki, yerdən ilk bahar anı cücərən saf, sağlam, ümidverən yenilik gələcəkdir.

Yeni insanlar, yeni elmlər, yeni anlayışlar. Sevinclər yenə gözlərə qayıdacaqdır. O insanlar ucaboy, sinələri enli olacaqdır. Qadınlar uca, belləri incə olacaqdır. Kişi ilə qadın bir yaraşıqda olacaqdır. Hamı sevincdə, gülmədə olacaqdır. Yer üzünə yenə “çox danışma” gələcəkdir. O insanlar danışqda biri-birinə imkan verməyəcəkdir. Yeməklər olacaqdır. Qəlblərdə sevinclər olacaqdır. Evlərdə yemək az olacaqdır. Yeməkləri havada, azadlıqda yemək bir dəb olacaqdır. Göy rəng möhkəm dəbdə olacaqdır. Göy rəngi qara rəng əvəz edəcəkdir.

Yuxarıda deyilən bəlaları bəşər özü-özünə gətirəcəkdir. Birlik etməyib, birsizliklər gətirəcəkdir. Mehriban olmayıb, hamıda günah axtarmalar bəşəriyyətə bəlalər gətirəcəkdir. Ola bilər ki, olmasın? — Hə, xilasları özləri ilə, özlərindədir. Ağıl var, şübhə ona yoldaşdır. Şübhə inamsızlığa yoldaşdır. İnamsızlıqlar inkara yoldaşdır. İnkara özünün inkarını, özünün inkarı isə Yaradanın Özündən uzaqlıq gətirir.

*

Azərbaycana gələcək, din xadimləri dünyadan gələcək. Dinlərin Azərbaycandan birliyinə gələcək.

*

Bir düzüm, bir düzüm, bir düzüm olacaq.

İşıq başda olacaq. Yer yandan əyilmədə olacaq. Boz gün olacaq: tutqun, yağışlı. Yer tündləşəcək.

Bəşər axtaracaq, onda Yaradanı axtaracaq.

“Varlığında, yaddaşında Məni axtaracaq”.

Bəşər torpağa qarışacaq, torpaq bəşərə qarışacaq. Su könüllərdə, gözlərdə olacaq.

Binalar özöldən dağılmada olacaq.

Od od olacaq, torpaq odla olacaq. Şimali-qərb tərəfdə böyük hissə torpağı ilə çökmədə olacaq. Yer silkələnmədə olacaq.

İlahiyyət onda deyiləcək. İlahiyyət onda, onunla gələcək.

Dağılma. Dağılma. Dağılma onda gələcək. Bir düzümdən Qərb istiqamətə düzüm düzümə duracaq. Taraz gələcək, əyiləcək ki, taraz gələcək.

Yenilik onda, yeddi müddətdə o dövrdə; o müddətdə dağılma onda gələcək.

*

... Elmlərdən elmlə olacaq, riyaziyyatla, dəqiq elmlərlə olacaq.

Üç övladı olacaq: bir oğlu, iki qızı olacaq. Oğlan ortada olacaq.

İşləyib, işçi olacaq. Çox mərtəbəli binanın 14-cü mərtəbəsində işçi olacaq.

Riyaziyyatdan başlayacaq, İşıq axımı (ardıcıl) elminə gələcək. Onda avadanlıqlar olacaq. Yer kürresində avadanlıqlar olacaq. Elmlərlə insanlar arasında bağlılıqlar olacaq. O cihazların daxili hissələri duru olacaq. (İşıqların axıcılığı — göy üstündə Ağ İşıqlar olacaq). Yer kürresi o cihazlarla, insanlarla bağlılıqda olacaq.

Kosmosa işləməyəcək, kommunikasiyalar rabitəli kommunikasiyalara işləmədə olacaq. Simlər olmayacaq, xəttlər olmayacaq. O rabitələr havada olacaq. Qalxmıyacaq, yenməyəcək. Kürre boyu 8 km hündürlükdə olacaq. Fiziki xəritələr öyrəniləcək, dağların hündürlüyü nəzərə alınacaq.

Kosmosa qalxmıyacaq, Kosmosda yer olmayacaq. Buna ehtiyac olmayacaq. Kosmosun öz işi olacaq, Yerin öz işi olacaq.

Ondan sonrakı “o” bir bacının bir qardaşı olacaq. Ataları əsəbi olacaq. Ətrafını (qohumlarını) özündən təcrid edəcək. O şəhər böyük okeanın sahilində olacaq. Dil olacaq,

amma başqa dil olacaq (*Azərbaycan dilində danışmayacaq*). Kəsik dil olacaq, səslənməsinə görə ingilis dilinə oxşar dil olacaq.

O şəhərin üzü cənubi-şərq səmtə olacaq. Çox mərtəbəli binalarla olacaq. Arxitektura dəyişəcək. Çoxgüclü binalar olacaq. Güclülərə (*binalara*) elm gələcək, “düzgün” binaları çoxgüclü binalar əvəz edəcək. Onlar da uca olacaq, piramida olacaq. Çünki, o binaya (*binalara*) işıq lazım olacaq; o işıq mütləq başda (*bina başında*) olacaq. O işıq Günəşlə əlaqəli olmayacaq. “Elektrik” o daşda olacaq, bozarmış daşda olacaq. Elektrik o daşdan alınacaq. “Elektrik” sözü olmayacaq, “danəli” söz olacaq.

Hərəkətlərə işıq olacaq. O işığın adı “Bir” olacaq.

Ondan sonrakı “o” orta ömrə yaşayacaq. Maşında vidalaşacaq. Yanında nəvəsi olacaq, oğlan nəvəsi olacaq. O maşın tələsməyin nəticəsində parçalanacaq. Enli yolda, düzəngah olan yolda, günortadan sonra olacaq. “O” tələsiklik yaxın şəhərə xəstə qızı üçün gedəndə, 65 yaşında, maydan sonrakı ayda olacaq.

*

İndi olan olmayacaqdır. “Demokratiya” deyimi olmayacaqdır. Demokratiya dövlətdə, dövlətlərdə olmayacaqdır.

Dövlətlər dəyişəcək. Dövlətlərə yeni ad gələcəkdir, “Bərabərlik” adı gələcəkdir.

Şərqlə Qərb arasında bir kişi gələcəkdir, reformator kişi gələcəkdir, yeni quruluş gətirəcəkdir. Dövlət quruluşuna yenilik, insanlara bərabərlik gətirəcəkdir. İnqilab olmayacaq, o, inqilabla olmayacaqdır. Anlamlarda olub zəkalar da olacaqdır.

Demokratiya olacaq, amma “danışqı” olacaq. Danışıklarda düzgün danışmaq olacaq, iftirasız danışmaq olacaq.

O kişi qaraşın olacaqdır. İnsanlar arasına, dövlətlər arasına “bərabərlik quruluşu” gətirəcəkdir, bütün insanlara bərabərlik gələcəkdir. Kəsiblər olmayacaqdır. İşləyənlər, əməkçilik hamılıqla olacaqdır. Yer üzündə dövlətlər bir anlamda olacaqdır, bolluqlar onda, rahatlıqlar onda, ruzilər qədəri onda, mehribanlıq onda.

O kişi o dəyişiklikləri çətinliklə gətirəcəkdir.

Demokratiya deyimini anlamlarda gətirəcəkdir. Demokratiya özünü doğrultmur. Doğrultmayacaq.

Yeni quruluş gələcəkdir.

Dəyiş-düyüşə gələcəkdir. Bolluq çox olacaqdır. İnsanlar əməyi ilə işlərini biri-birisi arasında dəyişəcəkdir.

Böyük sevinclər, rahatlıqlar gələcəkdir. Maşınlar, mexanizmlər dəyişəcəkdir.

Bu quruluş uzun müddətli olacaqdır, yer üzündə uzun müddətli olacaqdır.

*

Gedək ki, qovuşaq Yaradana. Ya işığına, ya Əbədiyyətinə. Gedək ki, qovuşaq o Nur işığına, o çay kənarına, Araz qırağına.

Gedək ki, qovuşaq o Yaradan işığına. Ya işığına, ya da ki, Əbədiyyətinə.

Əbədiyyətə hamı qovuşandır. O Nura qovuşan seçilənlərdir.

*

Bir ada. Yarım adadır.

Orada qara-al var. Qıra al var. O qorxacaq, qorxuda olacaq.

Abbasılar, şahılar, quruşlar. Onlar qarışacaq.

Bədəndən yuxarı halqa var. Qara halqa var. O bədən, o Qıra-al qarışacaq, o sikkələrə qarışacaq. Sikkə ilə qarışacaq. Ərazi qarışacaq. Gizli faş olacaq. Səslər çox olacaq. Süzüləcək.

*

Nə olacaq? Nə olacaq? Ay Vahid, nə olacaq?

Bəşər nə gündə olacaq?

Yer üzünə bu yüzillikdə elə bir bəlalı xəstəlik gələcək ki, bəşər qarından (qarnından) yaralar alacaq. O yara içəridə, eşikdə olacaq. Paltar geyməyə imkan olmayacaq. Yara ağır olacaq, çox ağrılı olacaq. Müalicəsi çətin olacaq.

O xəstəliyə tutulanların gözləri (giləsi, gözün özü) şişəcək, boğazın içərisi, udlaqda qırmızı,

iri səpgilər olacaq.

Ürəklər qalxacaq.

Dərman olmayacaq, otla dərman (*müalicə etmək*) olacaq, su ilə də kömək olacaq. Qadınlar da o xəstəliyə tutulacaq. Qadınların üzləri, yanaqları yara olacaq, döşləri içəridən, çölündən yara ilə olacaq. Yaralar açıq, deşik-deşik olacaq. Yerişlər asta olacaq, sanki, sürünmədə olacaq. Uşaqlar xəstə olacaq, “başımın içi, çölü yanır” deyəcəklər.

Axı, bu xəstəliklər niyə olacaq?

Bəşərin özü ilə, özündən olacaq; məkri, paxıllığı, yalanı, iftirası, qanla qan gətirməyi — özünə bəla gətirməyi olacaq.

Cular az olacaq, susuzluqlar olacaq. Olan suların isə dadı ağır olacaq, bataqlıq suyuna, çirkab sularının iyisinə yaxın olacaq.

Böyük aclıq, ruzisizliklər olacaq. Meyidləri dəfn etməyə vaxt çatmayacaq.

*

O nədir dağıldı? Axşama yaxın dağıldı.

İki qüllədən biri ortadan yuxarı dağıldı. Cənuba tərəf olan dağıldı.

Dəmiri düşdü yerə, yerdən qalxdı göyə, göydən düşdü binaya. O bina sağ tərəfdə, şimal tərəfdə.

*

Qüruba bax, qüruba, qırmızı qüruba.

Nə pis oldu! Atlılar dəmirdə gəldi.

Yer üzünə qara ilə qarada yenə bəla gəldi.

*

Bax, çalxalanır, bir qit'ə çalxalanır. Ətrafı sudur, su da çalxalanır.

Yaşillıq var, çoxdur. Ağaclar çoxdur. Yazdan sonradır, yarpaqlar çoxdur.

İnsanlardır. Tündləşib tündürlər.

Danə danədir, “məhşur” danədir.

*

Bilginən, bil, kilidlidir bil. Əli işdən soyuyub, kilidlidir bil.

Xəstə yaman xəstədir, sağ gözü ilə sağ qolu xəstədir.

Arvadı danışığıdır, dünya ilə cırmaqdadır.

*

O, görməyəcək, yaşlı ər görməyəcək. Özü yaşlıdır, ətrafı fəhlədir.

O işıqları görməyəcək.

Gələn görmək istəyəcək, gec görəcək.

*

Mən bilirəm haradayam. Mən Oradayam. Sən gələ bilmirsən araya, yerin uzaqdır gələ bilmirsən Oraya.

Mən inamlıyam, Oradayam. Sən inamsızsan, aradasan, uzaqdasan.

*

Sahilə bax, sahilə, — su kənarı sahilə. Sahildə qulaqlar var, içində dən var. O dən bozdur, ağ üstə bozdur.

Dünya qalxdı, dünyadadır, asılıb boğazlardadır.

Onları o insanlar əllə yığmadadır.

Yemək axtardı, qulaq gördü, qulaqda dən gördü; o dəni qiymətli gördü”.

F.— Bu qeydlərin, deyərdim ki, lap nostradamussayağıdır.

V.— Bilən bilər, kitabları, yazıları, deyilənləri, deyilməyənləri oxuyan bilər; öz vaxtında, öz müddətində, öz yerində olan olar, bilən bilər.

“Vahidin” mə’nası var, — “bir” olan, “tək” olan mə’nası var. Familiyam “Rza”-dır, bir çələngdən bir “Gül” kimi, bir qönçə kimi. Mən “Gül” deyiləm, ümidəm, qaranlığa bir İşığam, ümidəm. Bəşərə sülh gətirərəm, birlik gətirərəm; elmlərə Elm gətirərəm.

Mən təkəm, bir güləm ki, Rzayam.

Atam Zeynal, famili Zeynal. O ad da bir İşıqdır, mən də İşıqdayam ki, Rzayam. Atam kimi İşığam, mən Ondan ayrı deyiləm ki, İşığam.

F.— Gələcək üçün yazdığın dağıdıcı hadisələrin baş verməsi labüddürmü?

V.— İnsanlar mənfi sayılan işlərə yol verməsələr, hadisələr xoş axara yönələr.

S U

F.— Şəhərlərimizdə, kəndlərimizdə nisbətən su qıtlığı var. Buna baxmayaraq, suyun israfçılıqla borulardan axıb sızması, ətraf sahələrin çirklənmələri də mövcuddur.

V.— Odur ki, mən insanlara müraciət edib belə deyərdim:

“Suyu səpməyin, ey insanlar, suyu lazımsız yerə səpməyin. Su səpin, sərinlik üçün səpin, hədər yerə səpməyin. O su ruzi qədəriniz, uğur qədərinizdir, özünüzdən ruzi qədərinizi, uğur qədərinizi uzaq səpməyin. Suyu hədər yerə axıtmayın, — varidatınızdır, o varidatınızı səpməyin. Sulayın ağacları, yaşıllıqları sulayın. Gördüyün yaşıllıq, o ağac yer qatı ilə yerüstü qatı su toplumu ilə sabit edir, müqəddəs edir.

Arxlar axır, çaylar axır, paklıq yer üzərində yer üzərinə axır. Paklıq önümüzdə, müqəddəslik ətrafımızda, hər varlığa biganə olmayın.

Çay axar, arxda su axar, onlar axmalıdır ki, axar.

O, hasildir, yer qatlarından hasildir ki, axar.

Onun axmasına, yer qatına müddət lazımdır ki, axar.

Su gördüyün qatlardan, laylardan ayrılır ki, axar.

Qardaş, suyun paklığı, təmizliyi var. Elmdən mə'lumdur ki, su dadsız, iysiz, şəffaf mayedir. Hava qatı da dadsız, iysiz, rəngsizdir. Yaradan Yaranışı, gör, necə də pak, müqəddəs Yaradıb, bu iki varlığa bizdən əvəz İstəmir. Həm də çox şey üçün bizdən əvəz İstəmir, cəm Yaratdığından əvəz İstəmir.

Suya bax. Bu planetdə dərin qatlarda gedən proseslərin nəticəsində nəmlik ayrılır, o nəmlərdən bir toplumda su ayrılır. Yaradan heç də mövsüm-mövsüm, fəsil-fəsil bu planetə hər hansı vasitə ilə kənardan Gətirib miqdarında su Tökmür. Amma laylardan, qatlardan, dərinliklərdən ayrılan su qədəri o laylardan, o qatlardan heç də o layın, o qatın dadını öz tərkibində bu təbiətə çıxarıb Bəxş Etmir. Su o layları təmiz edib, pak edir ki, cəm yaranmış o paklıqla təmasdadır və o maye Yaradıcılığa əsas komponentdir.

Yer qatında hər layın öz xüsusiyyəti var. O laylar müxtəlifdir, heç biri eyni deyil, müxtəlifdir. Duz laylarından, minerallı laylardan axan su heç də o layların ziyanlı xassələrini yer üzərinə çıxarmır. O laylar arasından ayrılır, layları tamamlayar ki, yetgin edər.

Laylardan, qatlardan ayrılır, rəng götürməz, dad götürməz. O, Pakdır ki, bulanıqlıq götürməz.

Sən paklanarsan, su ilə paklanarsan. Paklanıb, səcdəyə durub, paklığa qovuşarsan. Vücud pak olsun ki, Paklıqla üz-üzə dura biləsən.

Yeməzsən, oruc olarsan, vücudunun daxilini maddilikdən, az da olsa, məhdud edərsən. Paklığı paklığa qovuşdurarsan.

Səcdəyə durarsan, Yaradana, Tanrıya qovuşmağa durarsan. Pak olarsan ki, paklığa qovuşarsan, Yaradanına, İlkinə qovuşarsan. İlkinə Yaradanla qovuşarsan. Böyük Yaradan Deyib ki,

“— **İnan, inan, İnan Ki.**

— **Mən Yaradanam, İnan Ki,**

— **Nurumdan, İşıq Payımdan səni Yaratdım, İnan Ki.**

— **Nəzərimdəsən, İnan Ki,**

— **Sən İşıq əhatəsindəsən, İnan Ki,**

— **Səni Qara varlıqdan Hifz Edən Mənəm, İnan Ki.**

— **Mənə üz tut, Məni çağır ki, sən özünə İnan Ki.**

— **Səni Hifz Edən Mənəm, İnan Ki”.**

Ona görə də, “Suya laqeyid olmayın. Özünüza laqeyid olmayın. Yer qatlarına laqeyid olmayın. Paklığınıza, özünüza laqeyid olmayın”.

Sonra da çatdırardım ki,

“Yerdə gurultu,
göydə gurultu,
iki gurultu arasında su.
Yer məkanı paklanmaya gələndə, — su.
Ey Qara varlıq, iki gurultu arasında su,
Paklıqla sudur ki, — su”.

“Yer yenə yerdə, yer yenə yerlə.
Yenə gurultu, yenə su ilə yerdə gurultu,
göydə gurultu, — yenə də su.
Qit’ələr su, dövlətlər su, yenilik gəlir ki, — su.
Yeni Göndərilən gələcək ki, — su.
Məkanlar bir düzümdə duracaq ki, — su.
Mars yaxın olacaq ki, — su”.

ZƏRRƏLƏR

F.— Vahid, səninlə etdiyimiz söhbətlərimizdə mən həm də həmişə bir ana xətti güdürdüm öyrənim ki, hərəkət vaxtı varlığı təşkil edən Ağ İşıq, xakı və boz zərrələrlə nə baş verir, onlar nə cür hərəkət edir, Kainatı, cisimləri, aləmləri nə cür yaradır, qidalandırır, nə cür hifz edirlər, mübadilələr nə cür həyata keçirilir və s. Axı biz mühəndislər cisimlərin hal-hərəkətini onların hərəkət dinamikası ilə başa düşməyə adət eləmişik.

Sən də, yeri düşdükcə, söhbətlərimizdə bunlardan bir qismini aydınlaşdırmışdın (*məsələn, bax bu kitabın I və II hissələrində*). Buna görə, sağ ol, təşəkkür edirəm.

Amma yenə də çətinliklər çəkirdim.

Bundan əvvəlki söhbətimizdə də, nəhayət ki, sən Böyük Yaradana “Ya Böyük Yaradan, cəm Deyimləri İşıq üstündə, zərrə üstündə Dedin. Qardaşım Fikrətə bir az çətindir. O iki anlam (*Ağ İşıq, zərrə*) ona bir az çətindir” deyə müraciət etdiyini mənə xəbər verdin. Böyük Yaradan isə: **“O zərrələri, zərrə hərəkətlərini varlıqda, cisimdə görmür bəşər. Zərrə işıqlarını görmür, — Məni görə bilmir”** deyə Aydınlaşdırmışdı. Biz insanlar Böyük Yaradanın Dediği kimi olduğumuzdan, zərrələr haqqında söhbətləri əlavə misallarla bir az da genişləndirərək aydınlaşdırmanı istərdim.

Əvvəlcə belə bir sual: metal nümunəni sınaq masasında oxboyu qüvvə ilə dartdıqda həmin varlıq ilə nə baş verir? Zərrələr ilə nə baş verir?

V.— Varlıq varlıqlarla bir varlıqdır, yə’ni, onlar bir-birinə bağlılıqdadır.

Bəs, bu bağlılıq nədədir, necədir? Əvvəlcə sən dediyin məsələyə baxaq.

Metal nümunəni mütənasibliklik həddinə qədər dartdıqda, hələlik ondakı zərrələr sinxron düzümdə, sabit hərəkətdə olurlar və bu həddə qədər kənar mühitdən, kənar varlıqlardan Ağ İşıq, xakı və boz zərrələr üçlüyü axıb ona dolmur. Mütənasiblik həddini keçdikdən sonra elastiklik həddinə qədər nümunənin daxilindəki zərrələrinin əvvəlki kimi müqavimət gücü çatmadığından özlərindən ətrafa cızıltılı səsli signal yayırlar. Bu zaman ətrafdan Ağ İşıq, xakı və boz zərrələr üçlüyünün müəyyən miqdarı birləşib birliyə gələrək, nümunədəki zərrələrin ahəng axınının pozulmaması üçün ona köməyə gəlirlər və nümunənin uzanması onun axma həddinə qədər davam edir. Fikir ver ki, əgər, köməyə gələn bu üçlüyün miqdarı dediyimiz müəyyən qədərdən çox olsa, nümunənin müqaviməti, buna da uyğun elastiklik həddi daha çox artar. Lakin bu zaman ətraf varlıqlarda, ətraf aləmdə Vəhdət Axını ardıcılığı pozula bilər, yə’ni, Yaradanın, Kainatın Vəhdət Axınının ardıcılığı qanununa zidd olardı. Odur ki, köməyə

gələn zərrələrin miqdarı öz həddini heç zaman aşmır.

Onu da deyim ki, müxtəlif metalların, məsələn, poladın, misin, qurğuşunun, sinkin və s. metalların hərəsinin xassələrinə uyğun da kənardan köməyə gələn zərrə üçlüyünün balans axını var.

F.— Yə'qin ki, köməyə gələn zərrələrin axınının bu balansı müxtəlif metalların axıcılıq həddini müəyyən edir.

V.— Bəli.

F.— Bəs, kövrək metallarda, məsələn, çuğunda necə olur?

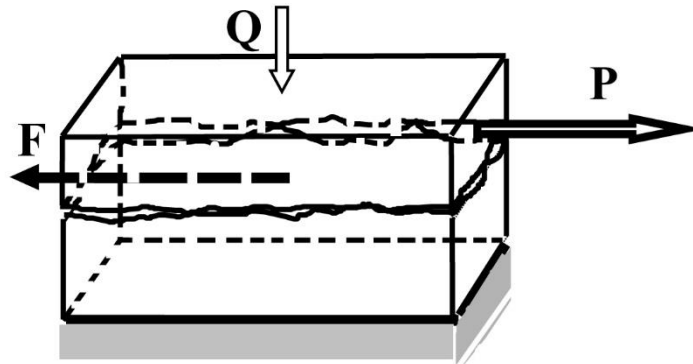
V.— Çuğunun tərkibinə daxil olan kənar, əlavə ünsürlər, qarışıqlar, məsələn karbon, quruluşunda qeyri-rəvanlıqlar yaratdığından, ondakı zərrələr üçlüyünün rəvan axımını da pozurlar. Odur ki, çuğunun yük altında axıcılığı olmur və o, elastikiyyət həddi çatdıqda dağılmaya mə'ruz qalır.

F.— Elə metallar var ki, onların möhkəmlik həddi axıcılıq həddindən çox olur.

V.— Deməli, həmin metallarda yük altında axma vaxtı ona daxil olan zərrələr üçlüyünün miqdarı o qədər çox ola bilər ki, o, möhkəmliyini bir qədər də artırır və dartı qüvvəsinin müəyyən yuxarı qiymətindən sonra son dağılmaya mə'ruz qalır.

Aydınlaşdırmaların genişliyi üçün daha bir misala müraciət edək.

Ağırlığı Q olan cismi (*arada maye olmadan, quru halda*) digər bir cisim üzərinə qoyub R qüvvəsi ilə sürüşdürək (şək. 8). Onda iki üz-üzə olan səthlər arasında F sürtünmə qüvvəsi əmələ gəlir. Bununla da həmin sürtünən səthlərdə Ağ İşıq zərrələri bir topluma gəlir. O zərrələr hərəkəti ilə də, hər iki səthdə Ağ zərrələr öndə olmaqla, sonra boz zərrələr və, nəhayət, xakı (*qırmızı ilə qəhvəyin qarışığından ibarət bir çalar*) zərrələr bir-birinə kömək edib bir topluma gəlir. Bu rənglər varlığın funksional rəngləridir. Ağ zərrələr təklikdə düzülə bilməz, düzülmür. İlkdən o, Böyük Partlayışdan Pay oldu, hər bir varlığın ilkinini təşkil etdi. Sürtünmədə Ağ zərrələr hesabına qızma olmur.

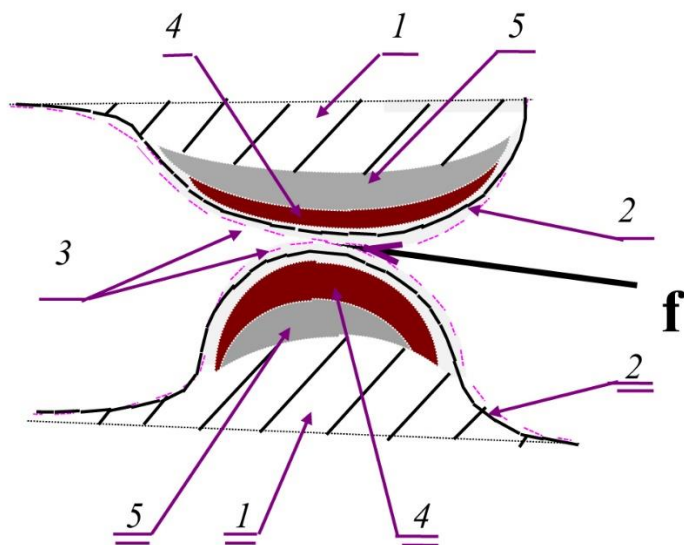

Şəkil 8. İki sürtünən cismə tə'sir edən qüvvələr sistemi

Q – cismin öz ağırlığı ilə birlikdə ona şaquli tə'sir edən qüvvə; P – cismi sürüşdürən qüvvə;
 F – sürtünmə qüvvəsi.

Qızma Ağla xakı zərrələrin bir toplumda olmağı hesabınadır. Xakılıq Ağılığı hifz edir. Ağla xakını isə boz zərrələr hifz edir. Üçü birlikdə Varlıq Yaranışında müəyyən nisbətlə qədərlidir. Sürtünmədə iki cisim varlığından zərrələr bir-birinə axmır. İki cismin bir-birinə möhkəm dirənən çıxıntıları ətrafında zərrələr bir topluma gəlir (şək. 9) və, sanki, düynələnir. Ətrafda olan zərrələr öz adi axarındadır, ancaq iki cismin bir-birinə sürtünməsi anında səthlər arasında Ağ zərrələr bir köməkçiyə çevrilirlər. Sürtünmədə hərəkət sür'əti və sürtünmə qüvvəsi F artdıqca iki kütlə arasında olan ağ zərrələr toplumu biri-birinin əksinə istiqamətdə hərəkətli olur. O andaca zərrələrə köməkçi olan xakı zərrələr də Ağ zərrələri hifz etmək üçün fəaliyyətini artırır və bunun

nəticəsində qızma, qızarma və, nəhayət, yanma baş verir. Ətraf mühitdə və sürtünən o cisimlərdəki Ağ zərrələr bir-biri ilə bağlılıqdadır.

Şəkil 9. Cisimlərin səthlərindəki çıxıntıların ətrafında zərrələrin paylanma sxemi

1. Cisimlərin əsas kütləsi; 2. f qüvvəsindən deformasiya edilmiş çıxıntı səthi; 3. Çıxıntının deformasiyadan qabaqkı vəziyyəti; 4. Çıxıntıda xaki zərrələr toplusu; 5. Çıxıntıda boz zərrələr toplusu; 6. Çıxıntıda Ağ İşıq zərrələri toplusu.

Böyük sür'ətlə hərəkət edib birdən-birə tormozlanan qatar vaqonunun təkərləri və rels arasında və ya pardağ dairəsi ilə e'mal edilən maşın hissəsi arasında yaranan sürtünmə, qızma və yanma nəticəsində ayrılan qırıntılardan qığılıcım formasında çıxan ağ-sarımtıl işıq zolağı dediklərimizə misaldır, sübutdur.

F.— Sür'ətlə sürtünmə hadisəsindən istifadə edərək və iki metal arasında Q və F sürtünmə qüvvəsini artıraraq, onları bir-birinə qaynaq etmək üsuluna yiyələniblər.

V.— Deməli, bu hissələr qaynaqlandıqca Ağ İşıq, xaki və boz zərrələr qeyri-sabit və sür'ətli hərəkət edərək hissələrin birindən digərinə keçə bilirlər. Qaynaqlanıb qurtardıqdan sonra isə, soyuduqca eyni bir hissədəki kimi sabit, rəvan və yavaş axımlı vəziyyətdə olan hərəkətə keçirlər.

F.— Dedin ki, hər hansı cisimdə Ağ İşıq, xaki və boz zərrələrin sayı onun kütləsinə mütənəşib olaraq müəyyən nisbətdədir.

V.— Bəli. Həm də cismin zərrələrinin sayı özünün və ətraf mühitin, varlıqların hansı şəraitdə olduğu hallardan çox asılıdır, onlarla vəhdətdədir və onlara uyğundur.

F.— Metalı burğu ilə deşdikdə və ya sürtünmə üsulu ilə bir-birinə qaynaq etdikdə çoxlu miqdarda istilik alınır. Həmin metalın kütləsindəki xaki zərrələrin sayı, yə'ni termonlarının miqdarı buna bəs edirmi?

V.— Gəl, əvvəlcə elmdə "termon nəyə deyilir" məsələsini aydınlaşdırmaq.

F.— Elmdə deyilir ki, termon — termik yükün kvantıdır. Həm də deyilir ki, termik yük diskret (*fəsiləli*) xassəlidir. O, hərəkətin elementar termik formasını səciyyələndirir və istər keyfiyyət və istərsə də kəmiyyət baxımından bütün təzahürlərdə özünü birmə'nalı göstərir.

V.— "Kvant" sözü (*fəsilələrlə verilən*) pay deməkdir. Paylar cismin öz daxilində olduğu kimi, ona kənardan da, ondan kənara da verilə bilər. Yə'ni, cisimlər hər bir halda bir-biri ilə vəhdətdə olduğundan termonların, başqa sözlə, xaki zərrələrin cisimdən cismə ötürülməsi,

axması labüddür.

Ancaq burada bir cəhətə fikir vermək lazımdır.

Düzdür, fəzada, mühitdə xaki zərrələrin müvəqqəti sərbəst olanına da rast gəlinir. Lakin onlar cismə əsasən boz zərrələrlə birlikdə yaradıcı və hifzedici Ağ İşıq zərrələri ilə daxil edirlər. Xaki zərrələrin özləri cisimlərə müstəqil olaraq keçə bilmirlər, yoxsa, özbaşınalıq, həcmərclik, xaos alınardı ki, bu da son nəticədə böyük katastroflara, dağıntılara gətirə bilərdi. Görürsən, Böyük Yaradan Kainatda dağıntılara, xaosla imkan Yaratmayıb.

F.— Deməli, qızdırıldıqda cismin ölçülərinin böyüməsi də bu zərrələrin ona daxil olması ilə əlaqədardır?

V.— Bəli. Böyük Yaradan Deyir ki, **boş gördüyün, boş bildiyin — boş deyil.** Cisimləri qızdırdıqda, dartdıqda, sıxdıqda və s. işləri yerinə yetirdikdə onların atomları, molekulaları, kristalları arasında məsafələr, bu işlərin xarakterindən asılı olaraq, artır və ya azalır. Müəyyən hədlərdə, məsələn, qazı qabda böyük sür'ətlə sıxdıqda və ya sıxılmış qazı qabdan boşaltdıqda, həcmi genişləndirdikdə, müvafiq olaraq dediyimiz zərrələr üçlüyü qaz atomları, molekulaları və hissəcikləri aralarına kənardan (ətraf mühitdəki varlıqlardan, hətta qab divarı vasitəsilə də ötürülüb) dolaraq və ya boşalaraq onlarda müvafiq qiymətlərə malik qüvvələr və temperaturalar yaradır. Bu isə, həm makro- və həm də mikro-cisimlər üçün doğrudur. Ona görə ki, bu üçlüyün bütövlükdə Kainatda heç bir vasitə ilə qarşısı-alınmaz daimi Axını var və Böyük Yaradanla hər birisinin ayrıca, həm də ümumilikdə Vəhdəti həmişə tə'min olunur. Bu Axının, bu Vəhdətin sayəsində isə, planetlər, günəşlər, qalaktikalar öz təyin olunmuş orbitlərindədirlər. Dənizlərdə, okeanlarda Ayla Yerin qarşılıqlı vəziyyətindən asılı olaraq, qabarmalar, çəkilmələr hamıya mə'lumdur. Deməli, həmin zərrələr uyğun surətdə onların nüvələri aralarına, həmin mühitin hər bir nöqtəsinin xassələrindən asılı olaraq, müəyyən nisbətdə dolaraq bu aralıq məsafənin sabit qalmasına və planetlərin nizamlı hərəkətinə köməklik edir. Bu ayrı-ayrı hərəkətlərin cəmində Kainatda, elə bil ki, ümumi bir Ansambl Hərəkəti tə'siri yaranır və bu, özünü yenidən hər bir makro- və, xüsusilə ölçə və yaxud hiss edə bilinən dərəcədə, mikro-aləmdə göstərir.

F.— Məsələn, broun hərəkəti bu Hərəkətin tə'siri nəticəsidir. Ona görə də, fizikada broun hərəkətini “qarma-qarışıq, xaos” deyil, “cisimlərin, hissəciklərin, ümumiyyətlə, varlıqların andan-ana özünün və ətraf varlıqların hal-hərəkətinə uyğunlaşdıraraq özünü nizamlayıcı hərəkəti” adlandırmaq daha düzgün olardı, çünki, ümumiyyətlə, Kainatda, əslində, xaos yoxdur. Kainatda Vəhdətə, Ahəngə tabe olan, lakin dərk edilməsi və uyğun, dəqiq hesablamalarının aparılması biz insan yaranışları üçün çox çətinlik törətdiyindən, hətta demək olar ki, heç mümkün olmadığından, o hərəkətləri xaos kimi anlayırıq.

Deməli, broun hərəkəti təkcə hissəciklərin (*maddənin özünün temperaturundan irəli gələn*) toqquşma hadisəsindən ibarət deyil, həm də, onlar əsasən, Kainatın tə'sirinə mə'ruz qalırlar.

Sənin yuxarıda dediklərindən istifadə edib başqa bir fiziki cəhəti aydınlaşdıraraq.

Fizikanın inkişafı tarixində istiliyin yaranmasına dair iki nöqtəyi-nəzər mövcud olmuşdur:

1) cismin qızmasına səbəb “çəkisiz materiyanın” xüsusi növü olan istilik törədəndir. Bu nəzəriyyənin tərəfdarları Qaliley, Pyer Qassendi və başqaları olmuşlar.

2) istiliyin mahiyyəti cismin atomlarının, ümumiyyətlə, onun təşkil olunduğu hissəciklərinin (*söhbət Vahidin bəhs etdiyi Ağ İşıq, xaki və boz zərrəciklər üçlüyündən getmir*) hərəkətindən ibarətdir. Belə bir baxışı XVII əsrin əvvəlində Frensis Bekon söyləmişdir və bu nöqtəyi-nəzərdə Rene Dekart, Daniil Bernulli, M. Lomonosov və başqaları dayanmışlar. Bu isə molekulyar-kinetik nəzəriyyə adlanır.

Enerjinin saxlanması və çevrilməsi qanunu kəşf edildikdən sonra fiziklər XIX əsrin ortalarında 1-ci nəzəriyyəyə, yə'ni cismin qızmasına səbəb yaradan “istilik-törədən çəkisiz materiya” nəzəriyyəsinə son qoydular. Onların başlıca e'tirazı işin istiliyə və əksinə, istiliyin işə çevrilməsi hadisəsinə əsaslanırdı.

V.— Termik yükün kvantı olan termon anlayışını elmə nə vaxt gətiriblər?

F.— 1956-cı ildə. Həm də qeyd edirlər ki, “termik yükün onunla əlaqədar potensialın azalması tərəfə yerdəyişməsi yeni termonların yaranması (doğulması) ilə, əks tərəfə

yerdəyişməsi isə mövcud olan termonların məhv edilməsi (udulması) ilə müşayiət olunur”.

V.— Əvvəla onu deyim ki, heç bir varlıq, o cümlədən xaki zərrələrin təmsilçiləri olan termonlar, məhv edilmir və ya yenidən yaranmır; onlar Böyük Yaradan Tərəfindən Böyük Partlayış Anında birdəfəlik, əbədi olaraq Yaradılmışlar, Əbədiyyətdədirlər, əbədi hərəkətdədirlər və üçlüyə daxil olaraq, konkret mühitdən, konkret iş şəraitindən asılı olaraq ya fəaliyyətlərini artırır, məsələn, elektron və digər leptonlar, kvarklar, ümumiyyətlə, kvant hissəcikləri üçün “boşluqda” (“vakuumda”) ya “real hissəciklər” dediyiniz vəziyyətdə olurlar, ya da fəaliyyətlərini azaldaraq, “virtual hissəciklər” dediyiniz vəziyyətə keçirlər; yə’ni, qoyduğunuz təcrübələrdə, sınaqlarda onları ya ölçməklə və ya digər üsulla müşahidə edə bilərsiniz, ya da ki, yox. Onlar isə, sizin onları müşahidə edib-edə bilməməyinizdən asılı olmayaraq, həmişə mövcuddurlar. Ona görə də, yuxarıda termon haqqındakı izahlarda “yaranırlar”, “məhv olurlar” istilahları yaramaz; “doğulurlar”, “udulurlar” istilahları isə müəyyən qədər yerinə düşmüş olar.

İndi isə soruşum ki, nə üçün yuxarıda söylədiyiniz cisimlərin qızmasını yaradan istilik törədən nəzəriyyəsi ilə molekulyar-kinetik nəzəriyyənin təbiətdə eyni birlikdə hökm sürdüyünü düşünə bilməyək?

F.— Sənin aydınlaşdırmaların və termonlar haqqındakı indiki bilgilər bunların bir yerdə olduğunu düşünməyə və fiziklərin yenidən bu məsələyə diqqət ayırmalarına əsas verir. Vaxtilə Karnonun və Klauziusun müəyyən cəhdləri olmuşsa da, o dövrlərdə kvant fizikası insanlara mə’lum olmamağından, fiziklər bu alimlərin uyğun fikirlərinin lüzumsuz saymışlar.

Onu da deyim ki, indinin özündə də kvant fizikası sahəsində çalışan alimlərin çox qərribə fikirləri, qərribə nəticə çıxarmaları olur. Məsələn, onlar təcrübələrdə, (*həndəsə elmində olduğu kimi*) fiziki aləmdən fərqli “idəl boşluğun” yaradılmasının mümkün olduğunu, bu “boşluqda” kvant hissəciklərinin birdən-birə “heç nədən” “yarandığını”, kvant effektindən müvəqqəti olaraq, kiçik anlara enerjinin saxlanması qanununun dayandırılaraq hökm sürə bilmədiyini və həmin “yaranmış” hissəciklərin “ömrünün” qısa olduğunu, yə’ni zühur etdiyi andaca da “itdiyini”, həm də onlar üçün fəzanın harasında və nə vaxt zühur edəcəyinin qeyri-müəyyənlik prinsipini (*V. Heyzenberq prinsipi*) taparaq, “makroaləmə aid yürüdülmən sağlam düşüncələr çoxluğu kvant aləmi qanunlarına tətbiq edilə bilməz” kimi iddiaları irəli sürürlər.

V.— Bilirsən, alimlərin təcrübələrində həmin hissəciklərin “ömrələrinin” qısa olmasının səbəbi odur ki, onlar həmin anlarda alimlər tərəfindən çox böyük qurğularda sür’ətləndirilərək “toqquşdurulma” üsulu ilə, yaxud başqa bir yolla Böyük Yaradan Vəhdətindən zorla çıxarılmışlar və həmin andaca da özlərinin təbiətində olan Vəhdət Axınına qovuşmaqdan ötrü “tələsdiklərindən”, “saniyyənin neçə minlərdə, millionlarda bir hissəsi” deyilən vaxtı onlar üçün heç ömür də saymaq olmaz. O ki qaldı kvant fizikası sahəsində çalışan alimlərin etdikləri müşahidə və çıxarıqları nəticələrə (“təbiətin absurdlarına, qırağaçıxmalarına, yaxud sarpmalarına”), onu bil ki, hər bir hadisə qanunauyğunluqlar üzrə baş verir, bunlar makro- və mikro-cisimlər üçün ümumidir və Böyük Yaradanın Yaradıcılıq İradəsinə tabedir. Bu zərrələr üçlüyünün fəal hərəkəti bu hadisələrin yaradıcısı (Ağ Işıq), qida ilə, enerji ilə tə’min edərək, tənzimləyicisi (xaki zərrə) və (müəyyən) müddətliliyi tə’min edərək, davametdiricisi (boz zərrə) rolundadırlar. Böyük Yaradanın Kainata Ayırdığı hər bir Ağ Işıq zərrəsi isə qalan iki zərrənin hərəkətində və fəaliyyətində aparıcı sifətində, “başçı” rolundadır, yə’ni, lazımi anlarda o, o iki zərrəni “səfərbərliyə” alır.

F.— Yeri düşmüşkən deyim ki, A. Eynşteyn, kvant mexanikasının inkişafına öz işləri ilə etdiyi köməkliklərinə baxmayaraq, kvant nəzəriyyəsinin ideyalarının ya səhv fikirlər əsasında qurulduğunu, ya da onun “yarımçıq həqiqətlər” yığmağının olduğunu fikirləşirmiş və bu fiziklərə söz atıb, deyərmiş ki, “Allah sümük zərlərlə (*nərd üçün təyin olunduğu kimi*) Oynamır”. Hətta, o, enerji-vaxt qeyri-müəyyənliyini aydınlığa gətirmək üçün özünün məşhur $E = mc^2$ düsturunu fizika elminə gətirmiş və enerjini (E) tə’yin etməkdən ötrü kütləni (m) ölçməyin kifayət etdiyini bildirmişdi. (*Düsturda c — (maddiləşmiş) işığın (“boşluqda”) sür’ətidir*). Lakin onun özü də, keçmiş və indiki fiziklər kimi, Kainat fəzasının istənilən “vakuum” deyilən nöqtəsində işıq sür’ətinin dəyişməz, sabit olduğunu (*hal-hazırda $c =$*

299792,4562 km/san $\pm$ 1,1 m/san qəbul olunmuşdur), həm hər bir “vakuumin”, həm də hər cürə təbii işığın özünün eynicinsli, eyniparametrlı olduğunu düşünmüş, o işıqların (*daha doğrusu, Ağ Işıq zərrələrinin*) müxtəlif ion, atom və digər hissəciklər “buludlarından” keçərək, “maddiləşmə çirkliliyi” dərəcəsinə (*əslində Günəş işığının yaranması, formalaşması prinsipi onlara məlum olmadığından*) fikir verməmişdir. Məsələn, fiziklər sonradan aydınlaşdırmışlar ki, Eynşteyn özünün təklif etdiyi yuxarıdakı düsturunda enerjinin (**E**) tə’yini üçün **m** kütləsini ölçmək məsələsində özünün də təklif etdiyi nisbilik nəzəriyyəsi müddəalarına uyğun olmayaraq “qravitasiyanın” tə’sirini və, beləliklə də, uyğun vaxtın qısalararaq, yubanması effektini nəzərindən qaçırmışdır. Digər sözlə, məsələn, artıq kütləsində müəyyən qədər formalaşmış Günəş şüası Günəşdən Yerə çatana qədər, düşünürəm ki, müxtəlif mühitlərə düşərək və müxtəlif formalaşmalardan yenə də keçərək, həmin mühitin müxtəlif nöqtələrində, hətta ölçmələrin ayırd edə biləcəyi dərəcədə müxtəlif parametrlərə, o cümlədən, müxtəlif sür’ətlərə malik olmalıdır. Başqa sözlə ifadə etsək, vaxt axımı da Kainatın hər bir nöqtəsində müxtəlifdir və hər bir hadisə, başlanğıcı və son anı olmaq e’tibarilə, özünün müddəti ərzində baş verir. Burada Kainat üçün ümumi bir zaman-vaxt (*oxu*) deyilən kəmiyyət, ölçü haqqında (*mümkün riyazi çevirmələrsiz*) söhbət etmək düzgün olmaz. Əgər, müəyyən bir informasiya Kainatın bir başından o biri başına (*təmiz, maddiləşməmiş, “çirklənməmiş”*) Ağ Işıq zərrələri ilə ani olaraq ötürülürsə (*bu barədə bu kitabın I hissəsində bəhs edilməmişdir*), digər tərəfdən, müxtəlif nisbətlərdə “maddiləşmiş Ağ Işıq”, yə’ni “təbii işıq” deyilənin hərəkət sür’əti bundan xeyli aşağılara, yə’ni, bizim Yer mühitinə, daha doğrusu, Günəş sistemimizin mühitinə yaxın “vakuum” sahələrində isə $c \approx 300000$ km/san qiymətinə, və hətta ondan da aşağı qiymətlərə qədər enə bilər. Digər radio-, infraqırmızı, ultra-bənövşəyi və s. dalğalar prosesləri də bu qəbildəndir.

O ki qaldı fiziklərin işləyib tapdıqları kvant aləminin “mö’cüzələrinə”, onlar da, hesab edirəm ki, biz insanların gözləri önündə baş verən və öyrəşdiyimiz, alışıdığımız makroaləmin gerçəklikləri kimi, ağıllarasıqan dərəcədə gerçəkliklər təşkil edirlər (*əgər ağıllarasıqmayan gerçəkliklər yoxsa, fiziklərin özləri kvant kerçəkliklərini necə tapa biliblər?*). Hər iki gerçəklik biz insanların şüurlarından və bilik səviyyələrindən asılı olmayaraq Kainatda mövcuddur, ümumi bir Vəhdətdədirlər və hər birisi Cəmdə, Bütövlükdə, Birlikdə Böyük Yaradanın İradəsinə və İdarəsinə tabedirlər. Buraya hər bir insan, hər bir peyğəmbər, o cümlədən, böyük savadsızlıqla, təmanna və məqsədlə insanların Allaha “şərik qoşdurduqları” İsa Peyğəmbər (ə. s.) və hər bir Ağ geyimli (Mələk) və ya “Bhaqavat Qita...”da göstərilən hər bir tanrıça da daxildir.

Deməli, hər hansı hissəcik, cisim müstəqqil olaraq, özbaşına hərəkətdə ola bilməz və ümumi münasibətlərlə Birgətə’sir aləmindədirlər. Buraya hər bir müşahidəçi, hər bir təcrübəçi də daxildir.

Yenə də qeyd edirəm ki, görkəmli fizik Nils Bor “kvant qeyri-müəyyənliyi” ifadəsini “kvant hadisələrinin biz insanlar üçün qeyri-müəyyənliyi” şəklində işlətsə idi, daha da münasib olardı, çünki, Böyük Yaradanın Özü üçün qeyri-müəyyənlik yoxdur. Bu halda isə atom aləminin “ağılsızlığı” ifadəsi aradan qalxmış olardı və Eynşteynin “Ağılın şəriksiz hökmranlığı” ifadəsi öz yerini tutmuş olardı. Axıncı fikir isə çoxları üçün aydındır.

İndi isə, Vahid, mənə kəhrəbanın mahuda sürtünməsindən elektrik yüklərinin nə üçün və necə əmələ gəlməsi barəsində danış.

V.— Yeri gəlmişkən, əvvəla onu deyim ki, kəhrəba bitgi qətranlarından deyil, Yer kürresinin daxilində gedən istilik proseslərinin nəticəsində yaranır. Yə’ni istidən yer qatlarında nəmlər, nəmlərin doymuş həddindən isə sarı olan bu varlıq yaranır.

Kəhrəbanın mahuda sürtünməsindən onun səthi isinir və buna mütənsaib olaraq, ondakı Ağ Işıq zərrələri də bir topluma gəlib bir xətdə düzülür. Üzərində təcrübə apardığımız kağız qırıntıları o kəhrabaya birləşir. Çünki kağız qırıntısının varlığındakı Ağ zərrələrlə kəhrəbada sürtünmədən alınan Ağ Işıq zərrəsi düzümü arasında (statik) bir vəhdət birliyi yaranır. O kəhrəba səthi özünün və ətraf mühitin temperaturuna qədər soyuyanadək, həm də Ağ Işıq zərrələri axımı iki varlıq arasında sabit hərəkət halına düşənədək kəhrəba kağız qırıntılarını

özündə saxlaya bilir.

Elektronun varlığı Ağ Işıq və boz zərrələrin birlik qədərindədir. Xakı (şabalıdı) zərrə bir varlıq kimi onlardır, amma sərbəst hərəkətli olduğundan o, bu üçlükdə çox passivdir; fəaliyyəti, demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Elektron ayrıca bir fərd kimi deyil. O, süzülüb keçərək xüsusi mühitdə olan atom nüvələri ilə həm birləşə və həm də onlardan ayrılı bilir. Bu, adi gözlə görünə bilməyən çox tezlikli prosesdir. Elektron nüvəsi Nurun çox kiçik zərrəsidir və Kainatda varlıqlar arasında, onlarla birlikdə olsa da, digər hissəciklər kimi Yaradanın Müqəddəs Ağ Məkanı ilə Bağlılıqdadır. İlk var ki, İlk təzahürü var. Ətrafda gördüyümüz bu aləmin varlıqları kainatlarla bir Bağlılıqdadır. Elektron isə İlkdən yaradıcılıqda iştirak edəndir, bu nəhəng yaradıcılıq arasında çox kiçik bir varlıqdır.

Dedik ki, elektronun mərkəzi Ağ Işıqladır, çox kiçik Işıq zərrəsinin başlanğıcıdır. O mərkəzdəki Ağ Işıq zərrə payı dəyişməz. Ətrafı bozluqla, çox kiçik boz zərrələrlə əhatəlidir. Ağ tükənməz, bozluq isə azalıb-çoxala bilər, ətrafdan bozluq qədəri ilə bir vəhdətdə olar. Ona görə də fiziklər onu gah virtual, gah real, gah atom nüvəsi ətrafında öz səviyyəsini dəyişən, gah da müxtəlif iş şəraitlərində iştirak edən vəziyyətlərdə müşahidə edirlər.

Elektron çox aktivdir. Aktivliyi həcmi və kütləsi ilə bağlılıqdadır. O, kiçildikcə hərəkət sür'əti artır, traektoriyası dəyişilir. Beləliklə, o, həm məhəllidir, həm də məhəlli deyil. O, Işıqla bozluq toplumu arasında olub, o varlığı obyektləşdirə bilir.

F.— Bəs elektron nə üçün mənfi yüklü hesab edilir?

V.— Ona görə ki, sərbəst hərəkətdə olan elektronlar varlığın, məsələn atomun, molekulun uzun müddətlərə dayanıqlıq alması və beləliklə də, tamlaşaraq başqa cür təzahürləşməsi üçün həmişə hazır vəziyyətdədirlər; çünki, yenə də deyirəm, o, həm ətrafdakı bozluq toplumu ilə əlaqədə olaraq bu boz zərrələri səfərbəyliyə ala bilər, mübadilələri tə'min edə bilər, həm də müəyyən məsafələr daxilində atom nüvəsindəki enerjisini tə'min edən xakı zərrələrlə əlaqədə ola bilər. Deməli, onlar atom nüvəsi ətrafında lazımi saylarda və səviyyələrdə olduqda, tam neytrallıq şəraiti tə'min edilmiş olur.

F.— Bəs, nə üçün elektron atomun nüvəsinə düşmür?

V.— Elektron atom nüvəsi üzərinə ona görə düşmür ki, ondakı Ağ zərrə Böyük Yaradanın Özü ilə Vəhdətdədir. Onlar birləşib bir olsa idilər əgər, Vəhdətdən çıxar, özü-özünü bir varlıq sayardı. Bundan başqa, Ağ zərrənin böyüklüyündən-kiçikliyindən asılı olaraq nüvə ətrafında müxtəlif elektron səviyyələri yaranır.

F.— Belə çıxır ki, neytrino elektronun “kiçik qardaşı”, bəlkə də Ağ Işıq zərrəsinin formalaşdırdığı varlıqlardan ən kiçiyidir. Neytrino çəkisiz, kütləsiz varlıq kimi qəbul edirmişlər. Ancaq 1980-ci ildə tapmışlar ki, onun sükunət kütləsi sıfırdan fərqlənir. Kütləsi $5 \cdot 10^{-32}$ qram olan neytrino 20 min dəfə elektrondan, 40 million dəfə isə protondan yüngüldür. Deməli, onun əsası Ağ Işıq zərrəsi olsa da, bunun özündə də boz zərrə(lər) var və bu boz zərrələrin sayına görə bir-birindən fərqlənən müxtəlif cürə neytrinolar da ola bilər. Günəş nüvəsindən gələn Ağ Işıq zərrəsi Günəşin kütləsində və yolda özünə boz zərrə birləşdirib neytrino varlığını yaratmışdır. Bunlar, həm təbii olaraq Yer və başqa planetlərin nüvələrinin nisbətən passivliyinə baxmayaraq, bu nüvələrdən ayrılan Ağ Işıq zərrələrinin köməyi ilə, həm də sün'i olaraq reaktorlarda yarana bilirlər. Bu cür varlıqlar Kainatda çox-çoxdur.

V.— Yaxşı deyirsən ki, “neytrino Ağ Işıq zərrəsinin formalaşdırdığı ən kiçik hissəcik ola bilər”. Yə'ni neytrino da ən bəsit varlıq deyil. Kainatda ən bəsit varlıqlar — Ağ Işıq, xakı və boz zərrələrdir.

KƏLLƏ

F.— Vahid, bilirik ki, canlıların, o cümlədən insan bədəninin hər bir hüceyrəsi, hər bir atomu, onların hər bir hissəciyi Ağ Işıq zərrələri hesabına informasiyalıdır və bu informasiyaların istiqamətləndirilmələri hesabına da canlı varlıqdakı hüceyrələr artır, inkişaf edir, müəyyən bir dövr keçdikdən sonra ölüb bədənədən xaric olunur və yeni hüceyrələrlə əvəz olunur. Şüur isə, beyində fəaliyyət göstərir.

Bəs, canlılar, insan təbii ölümə mə'ruz qaldıqda onların beyni və şüuru üzrə nə dəyişikliklər baş verir?

V.— İnsan bu dünyadan köçər ki, “o dünyaya” keçər. Qalxar, — ruhi Işıq qalxar; bədəni qalxmaz, ruh bədənə təzahüründə qalxar.

Beyində olan zəkadır ki, şüur var. Şüur var ki, əql var. Bu üç birlik beynin funksional əsasıdır. Beyində yaddaş nöqtələri var ki, insana, yaşayışına istiqamətlər var. Bu yaddaş nöqtələri Yaradanla bağlılıqdır. Yaradan cəm Yaratdıqlarına, canlı varlıqlara informatik bilgi qədərli, — informasiyalar Göndərir. Bundan başqa Ağ geyimlilər də var ki, onlar da Informasiyaları insanlara gətirib çatdırırlar. Bu Informasiyaların hamısı sırf elmi xarakter daşıyır.

İnsan ətrafındakı mühitlə və aləmlə həmişə təmasdadır. Yaşayışda hər bir hal digər hallardır, hər bir hadisə ardıcıl bağlılıq davamındadır.

F.— Bəs, insan, quş, canlı öldükdə onun başı, kəlləsi ilə nə baş verir? Ruh bədənədən ayrılan kimi baş, kəllə öz funksiyasını həmin andacanı dayandırır?

V.— Kəllə bir mərkəzdir. Onun işi, funksiyası bir tərəfdən, bir baxımdan həm çox sadə, həm də digər baxımdan çox mürəkkəbdir.

Yaddaş oradadır, mərkəz oradadır, kainatlara bağlılıq oradadır, kəllədədir.

Canlı ölərkən ilk əvvəllər ürək ölür, hələ kəllə ölmür. Kəsilmiş heyvan kəlləsindəki gözə bax, sanki ölüb, axı kəlləyə bağlıdır. O, görmür, — daha ölüb, zəka isə görür, — kəllə ölmür.

Beynin funksiyası onda dayanır ki, o varlıq artıq əbədiyyətə qovuşmuşdur.

Ölmüş canlıya bax, o ölənə bax: baş, kəllə bağlıdır kainatlara, kəllə bağlıdır bədənə, bədən — yerə, — maddilikdə maddiliyə bağlıdır. O, bir materiyadır, — kainatlara bağlıdır. Kainatlar Yaradana bağlıdır, Yaradan kainatlara, hər yaranmışa Bağlıdır. Bizlər Ona bağlıyıq, O, bizlərə, biz yenə o Yaradana bağlıyıq.

İnsan gərək “ölüb, ölüb” deyib durmasın; şivən qoparıb ağlamasın. Ağlasın, — həzin-həzin ağlasın, ürəyində, qəlbində, varlığında, qıraqda ağlasın, — şivən qoparıb ağlamasın. O canlı kainatlara bağlıdır, — kainatlara ağlamasın. Yaddaşı mərkəzləşib, kainatlara bağlanıb, kainatlar arasında kainata, bu məkana bağlanıb; öz vahiməsində bu şivənə bağlanmasın.

F.— El arasında deyirlər ki, insanın ölümü anlarında, onu narahat etmək olmaz, çünki “canbasar” olar, yə'ni, verdiyi can basılar, ona basqıncılıq olar, əziyyətlər çəkər.

V.— Bəli. Bir bax ki,

Səni görür, eşidir, — zəkada görür, eşidir.

O, qalxıb, aradadır, sorğu qarşısında Oradadır.

Səndən kömək gözləmir, özü tək cavabdehlikdə, Oradadır.

O, bağlıdır, hələ bağlıdır, öz cisminə bağlıdır.

Üç gündür bağlıdır, Yeddi gündür, Qırx gündür bağlıdır.

Solğunlaşır, sönmür; bax, beyin qəfəsdə solğunlaşır, sönmür.

Bax, rəngi dəyişir, Ağla bozluq arasında solğunlaşır.

Parçalanmayıb hələ.

Bax, sən o vücuda da bax.

Vücut parçalanır, tikələnir, parçalanır.

Beyinə bax, qəfəsdə beyinə bax (“qəfəs” — *kəllədir*).

O, yığılıb, yığcam olub, yaddaş nöqtələri yığcam olub, yan beyinlər dayanıb, orta beyin mərkəzləşib, kainatlara bağlanıb.

Kainatlardan hələ axtarır, o vücuda axtarır,

Öz bağlılığında axtarır. Vücuddan alırdı, az axımda Ağ zərrəni, boz zərrəni, xakı zərrəni

alırdı.

O Ağ zərrələr saxlayır, — vücudu o, saxlayır.

O beyin bağlıdır, kainatlara bağlıdır. Kainatlardakı Ağ zərrələr axımına bərabər bağlıdır. Ətrafda, o mühitdə hər varlığa bağlıdır.

O varlıqlarda axım arasındadır, Ağ zərrələrin axımı arasındadır.

O zərrələrin axımı çox kiçicik hissəciklərdədir. O kainatlardandır, hər varlıqdadır.

O zərrələr axımı bağlıdır o Yaradana, Onun Nur Işığına, Nur Işığının pay-pay hissəciklərinə.

O Nur yoxsa, — Işıq yox; Işıq payı yoxsa, — zərrə yox; Zərrə yoxsa, — yaranış yox, yaranacaq yox.

O zərrə İlkdəndir, Yaradanın Nur Payından, Özündəndir, İlkdəndir.

Beyin mərkəzdir, hər canlı varlıqda mərkəzdir. Yaddaş orada, Zəka orada, Əql orada, vücudu idarə edən orada. Ora isə bağlıdır Yaradana. İnəmi olsa da, bağlıdır, olmasa da, bağlıdır. Yaradan, axı, Odur, Onun Özünə bağlıdır.

Düşüncən bəyandır, o Yaradana bəyandır; O Yaradanı dərk etsən də, — bəyandır, dərk edə bilməsən də, — bəyandır. Yaradan, axı, Odur, — Onun Özünə bağlıdır; O, İlkdir, İlk Özüne bağlıdır.

“Ürək sona ölür” deyirlər, — “döyünməsinin sona çatmasına”— deyirlər.

O ürəyi döyündürən var: vücutda Ağ zərrələrin, boz zərrələrin, xakı zərrələrin axımı var; hələ var, — onu hərəkətdə saxlayan o zərrələr var. O zərrələr yox olmur, uzaqlaşır yox olmur, o vücutda sakitləşir, yox olmur.

Beyin hələ ölməyib, kainatlara bağlıdır, ölməyib, kainatlarda zərrə axımına bağlıdır. Səs edir, çox sakit olsa da, səs edir, kainatlara səs salıb, səs edir. Son səsini salıb, səs edir; çox sakit səslənməkdə səs edir (*burada “səs” — beynin özündən verdiyi informasiya*).

Səs dayandı. Zəka qalxdı, nəfəssiz zəka qalxdı. Yaddaşı o apardı. Zəka qalxdı, zəkada yaddaş qalxdı. Yaddaşa vücutlaşdı, o bədən ruhi oldu. Ruh var idi ki, bədən vardı. Bədən qaldı, ruh qalxdı, bir ana qalxdı. Əbədi varlıq o ruhi vücutda Əbədiyyətə qalxdı.

Bir anda ruh Oradadır. O ruhda zəka Oradadır. O zəkada yaddaş Oradadır. Yaddaşda əql Oradadır. Əqldə etdikləri əməllər Oradadır. Hər fərdin özü ilə, özü Oradadır. Cavabdehliyi Oradan, Oraya idi, Oradadır. O Ağ geyimli qarşısında, Onadır. O Ağ geyimli icraçıdır. Yaradan Tərəfindən icraçıdır. Yaradan deyil, amma Yaradanın icraçısıdır.

Bağışlayan — Yaradan, Rəhm Edən — Yaradan. Əziz Edə Bilən — Yaradan. “Bağışlama” bu deyil, “Yaradan məni Bağışlayacaq” deyimi deyil. Rəhm var ki, yüngüllük var; yüngülləşdirmək var ki, yüngüllük var; yüngülləşdirmək var ki, o **“yaratdığım əzizdir”** Deyimi Yaradandan var.

Kəllə kəsildi, ayrıldı, o heyvan bədənindən ayrıldı. Çabaladı, ayrıldı. Vücut dartındı, əzələlər dartındı, Ağ zərrələr axımı bir topluma, bir düzümə düzüldü, bozluğu, xakılığı bir düzümə düzüldü.

Kəllədən gəlmədi, Ağ zərrələr axımı nizama düzülüb gəlmədi. Ağrı gəldi, Ağ zərrələrin axımı gəlmədi.

Artıq o kəsilmiş bədəndə kəllə yoxdur, vücutda olan Ağ zərrələr düzümə gəldi. Mərkəzdən ayrıldı ki, Ağ zərrələr axımı gəlmədi.

Vücut asıldı, boğazdan asıldı, baş bədənə ayrılmadı. O, asıldı, boğuldu, asıldı.

Yenə dayandı, kəsgin dayandı, ciyərdəki daşıyıcı dayandı, qan dayandı, başla bədən arasında axım dayandı. Qan qaraldı, qara oldu, Ağ zərrələr axımı kənarlaşıb o vücutda yad oldu. Xakı tək oldu, beyində, varlıqda tək oldu, qaralmaq hakim oldu.

Fəqərə ilə kəllə sümüyü ayrıdır, bir oynaq bağlılığında ayrıdır.

Axım vətərlərdədir, kəllədən vücutda axım vətərdədir. İnsan nədir? — kəllədən başlayan sim kimi tək-tək vətərlər bir vücutda bağlıdır.

Vətərlərdə axım dayandı, Ağ zərrələr axımı dayandı.

Sabit axım kəsgin oldu, qaralaraq kəsgin oldu.

Sən nə etdin? — Ağ Işıq, xakı zərrələrin axımına zor etdin, — kainatların sərhədlilik kənarına özünü bağlı etdin. Qayıdışın ləng olacaq, qırmızılıq sərhəddinə gec olacaq, yaşıllığa gec

gələcək, yaranış zolağı arasına gec gələcək. Səbəbkar da cavabdehlidir, — qaralıq arasında durmağına cavabdehdir.

Qırmızı axımı dayandırdın ki! Ağ yaranış zərrələrin sabit hərəkətini dayandırdın.

Kəsilmiş ayrıdır, boğulmuş ayrı.

Suda ehtiyatsızlıq ayrıdır, boğulmuş ayrı.

İntihar ayrıdır, boğulmuş ayrı.

Balıq sudan çıxıbdir, sudan kənardadır. Hələ canı var, hərəkəti var. Suda hava var idi, havadan ayrılmayıb. Su var idi ki, hava (*oksigen*) var; su yoxsa, hava yoxdur...

Uzaq məkanlarda da “hava” (*qazlar*) var; su yoxdur, amma “hava” var, — o məkanın varlığında olan özünəməxsus nəmlə bağlı “hava” var. İyisi var, — kəsgindir; iyisi var, — ağırdır; o planetin özü ilə özünə bağlı hava var. Orada da səs salsan, səs var, — küt səs olsa da, səs var. Bəşər üçün yad olsa da, hava var; o planetin özü ilə özünə bağlı hava var.

...Balıq sudan çıxıbdir... Bir müddət keçdi. Yenə dayandı, kəsgin dayandı, ciyərdəki daşıyıcı dayandı, qan dayandı, — bədəndəki axım dayandı. Sudan hava almadı, havadan hava aldı ki, — dayandı.

F.— Danışqlarımızdan bəlli olmuşdu ki, Ağ İşıq zərrələri həm də informasiyanın qəbuledicisi, özündə saxlayıcısı və ötürücüsü xarakterlərinə malikdirlər.

V.— Bəli.

F.— Fizikanın kvantlar bəhsindən fiziklərin təcrübələrdə qarşılaşdıqları bir çox “qəribəliklər, mö’cüzələr” mə’lumdur ki, bunların nədən törəndikləri onlar üçün müəyyən qədər qapalı qalıb.

Bu barədə bir misala baxaq. P. Devis özünün kitabında (Бах: П. Девис “СУПЕРСИЛА. Поиски единой теории природы”. М. “Мир” səh. 39-40) yazır:

“Fərz edək ki, təcrübəçi (eksperimentçi) cihazı işə salır və əvvəlcədən elə istiqamət seçir ki, ona nisbətən hissəciyin spininin (spin — hissəciyin özünəməxsus xüsusi fırlanmasıdır) yönəldiyi səmtləşməsinə müəyyən etsin. Təcrübədə belə istiqamət kimi adətən maqnit, yaxud elektrik sahəsinin istiqaməti götürülür. Təcrübəçi hissəciyin spini ilə sahənin istiqaməti arasındakı bucağı müəyyən etmək istəyir. Ölçü apararaq, o, təəccüblə aşkar edir ki, spin qət'i olaraq məhz sahənin istiqamətində səmtlənmişdir. Təcrübə dəfələrlə təkrar olunur, lakin həmişə eyni bir nəticə alınır: spin həmişə seçilmiş istiqamət boyunca yönəlir. Təcrübənin düzgün aparılmamağından, nöqsanlılığından şübhələnərək, təcrübəçi xarici sahənin istiqamətini dəyişməyə girişir, lakin hissəciyin spini də hər dəfə onun istiqamətini tə'qib edir.

Təcrübəçi nə qədər cəhd edib say göstərir ki, seçilmiş başlanğıc istiqamət ilə bucaq əmələ gətirən səmtdə yönəlmiş spini aşkar etsin, o, heç nə əldə edə bilmir. Təcrübəçi özünü itirmiş halda çaşıb qalır: hissəcik sanki onun fikirlərini oxuyur, çünki, daima onun hesabatdan ötrü ixtiyari seçdiyi istiqaməti göstərir.

Ümitsiz vəziyyətə düşərək təcrübəçi bu dəfə hiyləgərliyə əl atır: iki müxtəlif A və B istiqaməti ilə bunların hər birisinin arasındakı bucağı ölçmək istəyir. Təcrübəçinin fikrincə, madam ki, hissəciyin spini eyni zamanda iki müxtəlif istiqamətdə yönəlmiş ola bilməz, çarəsiz qaldıqda bir halda spin onlardan biri ilə hansısa bucaq əmələ gətirər. Buna əsaslanaraq, təcrübəçi əvvəl birinci ölçməni aparır. Spinin A istiqaməti boyunca yönələrək səmtlənməsi onda təəccüb doğurmur. Sonra ikinci ölçməni, o, birincinin ardınca tez aparır ki, spin yönəlmə səmtini dəyişməyə macal tapmasın. B istiqaməti elə seçilmişdir ki, bu, A istiqaməti ilə 25° bucaq əmələ gətirirdi. Elə indicə spinin A oxu boyunca yönəlmiş olduğunu məmnuniyyətlə müəyyən etmiş təcrübəçi də gözləyir ki, spin B oxuna 25°-lik bucaq altında istiqamətlənəcək. Buna baxmayaraq, o, heyrlərlə aşkar edir ki, təbiət onun hiyləsini qəbul etməmiş, onu qabaqlamışdır: hissəcik, nə cür olmuşsa, ondan qabağa düşmüş və onun spini, sanki, möcüzəyə olaraq B oxu boyunca yönəlmişdi!

Qeyzlənmiş təcrübəçi yenə də spinin istiqaməti ilə A oxu arasındakı bucağı ölçməyə girişir və görür ki, spin, lap əvvəlcədən olduğu kimi, A oxu boyunca yönəlmişdir!

Təsvir edilənə oxşar heyranedici, valehedici bu cür fəvqəladə effektlər, müasir fizikanın ayrılmaz hissəsi olmuşdur. Təcrübəçilər çoxdan ona adət ediblər ki, hissəciyin spini daim çıxış, başlanğıc olaraq seçilmiş ox boyunca istiqamətlənir. Bu xassə kvant aləmində istiqamət

anlayışına mə'na vermək üçün edilən hər hansı cəhdi heçə endirir. O, həmçinin fiziki aləmə qərribə subyektiv element gətirir. Əgər hissəciyin spininə təsadüfi seçilmiş haqq-hesab istiqaməti ardınca getmək qabaqcadan müəyyən edilmişdirsə, onda belə təəssürat yaranır ki, təcrübəçi sanki mikroaləmə zorakılıqla soxulur, ona diktə edir.

Bütün hissəciklərin spinlərinin qul itəatkarlığı ilə təcrübəçinin verdiyi istiqamətə getməsi, insanı sanki belə bir fikrə yönəldir ki, maddi aləmi hansısa yüksək ağıl idarə edir. Kvant fizikasının buna bənzər subyektiv elementlərin varlığı, fiziki reallıqlar fiziki aləmdə şüurun, idrakin rolu haqqında ən'ənəvi təsəvvürlərə yenidən baxılmasını tələb edir". (Mətni iş yoldaşım, AzİNMAŞ-ın layihəçi mühəndisi, elmi işçi Məmmədova Sona Məmmədova qızı ruscadan tərcümə etmişdir — F. R.)

Əlbəttə, burada Ağ İşıq zərrələrinin işinin, informasiya ötürücülüynün rolu, əhəmiyyəti özünü göstərir.

BÖYÜK YARADAN — CƏMLƏRİ TƏKDİR YARADAN

V.— O, Yaradandır ki, İlkdir, Əvvəldir.

O, Yatmaz, Mürgüləməz. Mürgüləsə İdi əgər Yaradan, cəm Hərəkətlər ləng olar; müddətlər müddətsizlikdə olar, lənglik olar.

Yatsa idi Yaradan, — O, bioloji bir varlıq Olar, maddiliyə bağlı Olardı.

Yatsa İdi əgər Yaradan, cəm Yaranmışlar Nəzərdən çıxar, kainatlarda özbaşınalıq, kainatlarda məkanlar toqquşması, xaos olardı.

Yatmaz Yaradanım, Yatmaz; Mürgüləməz Yaradanım, Mürgüləməz. Yuxu Görməz.

Yatmaz Yaradanım, Yatmaz; Yatıbən, Yaratdığını dağıntıya Aparamaz.

Yatsa əgər Yaradan, yatar cəm yaranan Ağ geyimlilər (o Mələklər), yatar məkanlar. Yatarsa əgər Yaradan, Nuru tükənər də, Sönər, Vəhdət pozular, Ahəng pozular da; Yaranacaq yaranış lənglikdən tükənər, Qara varlıq kainatlara, məkanlara, hər yaranmışa hakim olar.

Yaradan Yatar, — Yaranış olmaz. Yaradan Yatarsa, — ümid olmaz. Yatarsa əgər Yaradan, ümiddə inam olmaz, səbr olmaz. Ahəng pozular, Kainatda hərəkətlər pozular, yer məkanımızda fəsillər pozular, Günəş karıxar, Yaradana səcdə anları pozular.

Nur qədəri ləng olarsa əgər, — zərrələr, İşıq Axını qarışıqlığa, xaosa gələr.

Yaradan Sabit Olmazsa əgər, Qara varlıq kainatlara, hər varlığa, hər yaranışa qarası ilə hakim olar. Yaranış olmaz, Yaradan olmaz, — əbədi zülmət olar, sən olmazsan, mən olmaram, cəm yaranış, Ağ geyimli Müqəddəslər olmaz.

Ey bəşər! Yaranım materiya Deyil. Ey bəşər, Yaradanım cisim Deyil. O, Yarananı Yaratdı. O, bu yaranışda Deyil, zahirdə gördüyünlə bir müqayisədə Deyil. Bizlər Onun təzahürüyük, cəm Yaranmış O deyil.

Demə ki, “O, Görünməz”, — sən kor deyilsən; demə ki, “O, eşidilməz”, — sən kar deyilsən. Sən Onu axtarmaq istəməsən, O, Görünməz. Öz Fikrində olmasa, başqasının fikri ilə o Yaradan Özünü sənə Bəyan Etməz.

Öz atanı axtardın, o Yaradanı axtarmadın. Özünü tanımaq istəmədin, — Yaradanını axtarmadın.

Mən kim idim ki, Yaradanı açam deyəm? — məndən əvvəl, axı, siz var idiniz?!

Siz var idiniz, mən kim idim ki, Yaradanı açam deyəm?!

Mən “Yaradan” deyirəmsə, məni Yaradanı deyirəm, səni Yaradanı deyirəm, bizi Yaradanı deyirəm. Mən ki, “Yaradan” deyirəm, “Qara varlıq” demirəm. Yaradan Yaradandır ki, Qara varlığı demirəm.

Mən Yaradandan yaranmışam, Qara varlığı demirəm; mən İşıqdanam ki, qaranlığı demirəm.

Mən inkar deyiləm, biz inkar deyilik, Yaradan inkarlıq Deyil. İnkara axtarma, — Yaradan

inkarlıq Deyil. O, İşıqdır ki, — qaranlıq Deyil.

Məndə qaranlıq yoxdur, — məndə qaranlıq axtarma. Mən qaranlıqda deyiləm, məndə qaranlıq axtarma.

Yaradan məndə Deyil, mənəldir, məndə Deyil. Yaradan Kainatdadır ki, səndə Deyil. Yaradan sənəldir ki, məndə Deyil.

Mən yaranmışam ki, Yaradandan yaranmışam. Yaradan ətrafındadır, materiyada Deyil, cisimdə Deyil.

Onun Nur İşığının zərrəsi sənə ətrafındadır, sən o İşıq əhatəsindəsen ki, Yaradan bizlədir, bizdə Deyil.

O, Yaradan, biz yarananıq ki, Biz Deyil. Sən Görmürsənsə, gözün səndə deyil. Sən Eşitmirsənsə, qulağın sənə deyil. Öz zəkanda axtarmırsansa, fikrin səndə deyil; yaddaş sənindir, yaddaşın sənə deyil. Sən maddiliyə bağlanmışsan ki, müqəddəslik səndə deyil, sən pula bağlanmışsan ki, O, pulda Deyil. O, ümiddir ki, ümitsizlikdə Deyil. “O, gözə Görünməz” demək, hələ kifayət deyil. Onu görsən əgər, kifayət deyil, eşitsən əgər, kifayət deyil; — zəkanda, dərkiyyatındadır kifayət. O, başlanğıcdır ki, son deyil. Sən inamlı ol ki, imanın kifayət deyil.

*

Yer məkanı bölünüb, — altı hissəyə bölünüb.

Bir yarımkürrə yatar, o biri yarımkürrədə bəşər səcdə edər: səhər edər, günorta səcdə edər, Günəşin qürubunda səcdə edər. O yarımkürrə yatar, bu yarımkürrə səcdə edər: səhər edər, günorta səcdə edər, axşam edər. İki yarımkürrə Bir Yaradana səcdə edər. Altı qatdır, yeddinci də Yaradanındır. Altı dəfə bir tam dövrdə səcdədir ki, yeddidə yenə Yaradanın Özünə səcdədir.

Hesab pozuldu, say pozuldu?

Bu Yaranışın İlki var ki, sayı var. O Yaradan Təkdir ki, Yaratdıqlarının sayı var.

Bu nədir, insan dönübdür, — Yaradanı axtarmaq istəyindən dönübdür?

Qara varlıq hakim olmasın, insan inamından dönübdür, biribirindən dönübdür.

*

Yaradanım, Yardanım, — Cəmləri Təkdir Yaradanım.

Onun Məkanı Böyük Ağılıq içərisində Ağ, Pak İşıqladır. Nuru Nurdur ki, Ovalın (Ellipsoidin) yuxarısı o Ağılıqladır, o Vəhdətlərə bağlılıqladır. Cəm kainatlar, Cəm varlıqlar bağlıdır, — o İşıq Payına bağlıdır. Özü İşıqda, Nurdadır. Öz İşığı ilə, Nuru ilə olmuş olsa idi kainatlar, — planetlər (*ulduzlar*) az saylı olardı.

Ovalın yuxarı hissəsindədir Yaradan. O Ağ Zolaq sahəsi ilə bağlıdır hər yaranan. Biz idarə etmirik, biz idarə olunmuruq, o İşığa, o Nura bağlılıqdayıq ki, O, bir Vəhdət Bağlılığının İlkidir, cəm Yaranmış o Nura Bağlılıqdadır. Yaradan Bir Varlıqdır, Vəhdət bağlılığı altıdır.

O Yaradan Təkdir, cəm Yaranmış altı istiqamətdən Ona, Yaradana Vəhdətlə bağlıdır.

Vəhdətlə bağlıdır ki, o Yaradana altı istiqamətdən, altı səmtdən bağlıdır.

Yaradana bağlılıqdayıq. O, Yaranmışla Birlikdədir, altı istiqamətdə Bağlılıqdadır.

Önü, Arxası, Solu, Sağı, Özündən Yuxarısı, Özündən Aşağısı Bir Özünə Bağlıdır.

Özü Mərkəzdə İkən, cəm Yaranmış altı istiqamətdən Tək Özünə Bağlıdır.

Yaradan Odur. Ondan başqası yoxdur.

Biz tabeyik, Tək Yaradana tabeyik, Bir Vəhdətdəyik, Vəhdətə tabeyik, — o Yaradana tabeyik. Yaradan Odur ki, o Yaradana tabeyik.

Qədərsiz Gözəllikdə, bir Biçimdə, böyük Səbrdə, böyük Mehribançılıqda, amma böyük Tələbdə.

O, çox Cavandır, Qoca Deyil. O, Uludur, Cavan Deyil. O, Əzəmətdə, Rəhmdədir, — Rəhmsiz Deyil.

Bizim cavabdehliyimiz Yaradan Önündə. Rəhmi, Səbri — Cəm Yaratdıqlarına.

Geyimi, — geyim deyil, Nur İşığında ki, geyim deyil.

O Ağ geyimlilər geyimlidir, — Pak İşıqla geyimlidir. Vücutları örtülüdür, Ağla örtülüdür, Müqəddəsliklə örtülüdür.

Yaradan bir Varlıqdır ki, cisim Deyil. O, qaranlığa Bir Işıqdır ki, Qaranlığı Işıqlandırır. Əzəldir, Əbədidir; O, Uludur. O, Var İdi ki, Vardır.

O Yaradan Nur Əhatəsində. Nurdan keçərsən ki, o Yaradanı Görərsən. Nur Işığından keçərsən ki, Paklanıb Keçərsən; Keçərsən ki, Yaradanı Görərsən.

Hər qaranlıq gördüyündə Işıq var. Qaranlıq içərisindən bir Işıqdır ki, qaranlıqla üz-üzədir, o Qara varlıqla üz-üzədir.

O, Yaratmadı Özünü, Yaratmadı. O, Var İdi ki, cəm Yaranışı Yaratdı.

Özünü Açır ki, qədərində Açır:

“Qaranlıqdan Işıq İdim ki, Qaranlığa Işığam. Mən Var İdim ki, Varam; Əbədiyəm ki, Varam. Işıq İdim, Işıqla Gəldim, Qaranlıqları Işıqlandırdım”

BÖYÜK YARADAN VƏ DİNLƏR

Qara varlıq sıxacaq, Yaradan isə Işığını Caxlayacaq.

Bəşər uyacaq, — Qara varlığa uyacaqsa, uyacaq. Qara varlıq “Allah”, “Yaradan” deyəni məhv etdirəcək. Bəşər məhv edəcək varlığında, yaddaşında gətirdiyi o Işığı, sonra yenə axtaracaq, Yaradan Işığını axtarışda olacaq.

Bu belədir, Əvvəldən belədir. Bəşər inkar edəcək, Yaradan Özünü Təsdiq Edəcək, Deyimləri ilə Təsdiq Etdirəcək. Bəşər Onun Adı ilə məhv edəcək, — özünü, ətrafını məhv edəcək. Min ad tapıb o bəşər Ad deyəcək; müddət gələcək, o bəşərlər (insanlar) özlərinin gözləmədiyi halda öz aralarından bir başçı gələcək. Onları, özlərini (*bəşər*) onun qarşısında məhv edəcək. İnam sütunlarını dağıdacaq, dağıtdıracaq. Özündən qol ayrılacaq; o qol dönüb özünü məhv etmədə olacaq. (Sanki, bir budağa, bir qola qurd daxil olub. O qurd ağacın öz qurdudur; özünü özü məhvə çəkib, məhv edəcək).

Yaradan Baxacaq, o sütunlara, o dağılan sütunlara yeni dayaq Göndərəcək, bərklik, möhkəmlik Göndərəcək.

Bəli, bunlar İlkdən belədir.

Bəşər yenə inkarı ilə inkara duracaq... Sütunları qıracaq, o binanı çökdürüb dağıdacaq, Onun “adı ilə” inkar edəcək. Binanın özülünü, özünü dağıntıda edəcək.

Bəli, bunlar İlkdən, min illər, million illər belədir. Din belə gəlib, dinlər belə gəlib. Dinlər artıb, bəşərin səhvləri, inkarları, məqsədləri üzündən Yaradana “Artdırır”.

Amma ki, Yaranış birdir, Yaranış Anı birdir. Nə dildə, nə dində olmuş olsa da, Yaranış birdir, o An birdir. Çünki, Yaradan Bir, O Yaranış Anı birdir. O Deyimlər bəşərədir, birdir.

Din — çoxluqdur, iman — özündə tək olmağıdır.

Bəşər dinləri özü dəyərsiz edir. Dinləri bəşərin özü məhv edir.

Yaradanı deyir, — dilində deyir, — varlığında məqsəd axtarır. Yaradan uzaqda Qalır, səcdələr başqalaşır.

Din xadimləri çoxdur, çox güclüdür. Bəşər isə suallar arasında, sualda durur. Üzünü elmə tutur, üzünü yenə İlahiyyətə tutur. O bəşər axtarır, axtaracaqdır; İlkinə İlkində yenə axtaracaqdır.

Bəşər düşünmür, düşünə bilmir. Əlində olan dini Kitabları oxumağa qoşulmur, oxumaqla Qoşulmur. Düşünmür ki, o Kitablar öz müasir, öz indiki halındakı kimi sakitlikdə yazılmayıb, olmayıb. O Kitablar rahatçılıqla Gəlməyib, nə qədər insan əzab-əziyyətləri ilə yazılıb, hasilə gəlib.

Ey bəşəriyyət! Əlinizdə olan Kitabları qoruyun, özünüzü, Elminizi, elmlərinizi, Peyğəmbərlərinizi, cəmlər üçün Olan Tək Yaradanı tək kimi, Cəmlərin olduğu kimi birləşin, qoruyun.

Onu öz aranızda “bölecək”, — özünüz bölünəcəksiniz, bölünüb çox qollar yaradacaqsınız. Tövrət, İncil, Qur’an, “Bhaqavat Qita...”, Buddizm... — qorunmasa, olmaz; Ey bəşər, onları qoru, inamını qoru, Yaradanı Olduğu kimi de!

“Yaranış” din deyil. İlahidən Elmdir, din deyil. Biz (yeni) “din” istəmədik, din deyil. Yaradana dinlərimiz var, din demirik, deməyəcəyik!

Yaradandan isə:

“Bu, Elmdir, din deyil, İlahiyyata Elmdir, din deyil. Göndərən Mən, Deyən Mənəm. Bəşəriyyətə Göndərən Mənəm.

Deyimləri deməyə onu Seçən Mənəm, — sən deyilsən.

Bu Əvvəldir, son deyil; Bilgilərin qədridir. Bilgilər məhdud deyil”.

MÖ'CÜZƏ

F.— ...Ətraf mö'cüzədir, hər şey mö'cüzə...

V.— Mö'cüzə gözləməz, mö'cüzə tələb edə bəşər. “Mö'cüzə olsa, onda inanaram” deyər bəşər.

Yaradanın hər Bilgisi mö'cüzədir. Mö'cüzələrin əvvəli Yaradandır, Yaradandır.

Mö'cüzə ilə Göndərilib Göndərilən. Bəşər baxıb, Göndəriləni göz önündə dərk edib. Dərk edib, əbədləşdirib, allahlaşdırıb.

Allah isə kənarda qalıb, uzaqda qalıb.

Varlıq kimi Allahı bəşər necə bilir?

*

— “Mö'cüzə göstər, mö'cüzə göstər ki, sənə inanım”.

— Sən Yaradanı mö'cüzədə dərk etmək istəyirsən. Mö'cüzəli İsa idi, sonu çarmıxdı idi.

Cahil, hər Göndərilən mö'cüzədir. Onun mö'cüzəsini görmək istə ki, özü bir mö'cüzədir. Özündə olan bir mö'cüzədir, Gətirdiyi bir mö'cüzədir.

Son göndərilən Mühəmməd idi. Onun hər addımı mö'cüzə idi. Hər addımı qalibiyyət idi.

Ey bəşər, ətrafın mö'cüzədir, sənin yaranışın bir mö'cüzədir. Mö'cüzə arasında mö'cüzə axtaran isə sən özün idin.

*

Mö'cüzə olmasa, inanmazsan? Onda sən bu uzun müddətdə nəyə inanıbsan? Ömrün isə keçmədədir, sən nəyə inanmısan?

Göndərilən mö'cüzə gətirib, mö'cüzədir. Olduğu yer, getdiyi yer bir sakitlikdə, uğurdadır; düşünlər açılmadadır. Xəstəliklər uzaqlaşmada, uğursuzluqlar uzaqlaşmada, qapalı, bağlı başlar açılmada, ruzilər qədəri rəvəndadır.

Özü əziyyətdə, getdiyi yer İşıqdadır.

Özü ilə İşıq gətirir. Sənin varlığın bir rahatçılıqda, sən də o İşıqda.

Mö'cüzə gəlib, mö'cüzədir. Məkrililər göz önündə görünmədədir.

İçləri, varlıqları görünmədədir.

MÜNDƏRİCAT

SÖZÖNÜ	3
BÖYÜK PARTLAYIŞ VƏ ƏBƏDİYYƏT	4
GÜNƏŞİN PAKLANMASI	16
GÜNƏŞİN SEVİNCİ	25
BİR DAHA ZƏLZƏLƏ HAQQINDA	26
AĞ CİRTDAN	28
QİYAMƏT	29
ŞEYTAN ODDA, OD ŞEYTANDA	31
PEYĞƏMBƏR NUH (Ə.S.) DÖVRÜ	33
ƏQL, ZƏKA	35
RƏNGLƏR	36
BÖYÜK YARADAN VƏ ƏBƏDİYYƏT	36
ANA	39
SƏHVLƏR	44
QARA ÇUXUR	45
ELMLƏRİN KÖKÜ	48
NAĞİLLAMALAR	50
MİLLƏTÇİLİK	52
MADDİLİKDƏ AXTARMA	53
GÖRÜCÜLÜK	54
S U	60
ZƏRRƏLƏR	61
KƏLLƏ	68
BÖYÜK YARADAN — CƏMLƏRİ TƏKDİR YARADAN	71
BÖYÜK YARADAN VƏ DİNLƏR	73
MÖ'CÜZƏ	74